

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**GENEL KURUL
KARAR**

DOĞAN DOĞAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2023/1011

Karar Tarihi : 2/4/2026

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Başkanvekili : Basri BAĞCI
Başkanvekili : İrfan FİDAN
Üyeler : Engin YILDIRIM
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Yıldız SEFERİNOĞLU
Selahaddin MENTEŞ
Kenan YAŞAR
Muhterem İNCE
Yılmaz AKÇİL
Ömer ÇINAR
Raportör : Kemal ÖZEREN
Başvurucu : Doğan DOĞAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen Fetullahçı Terör Örgütü ve/veya Paralel Devlet Yapılanması ile iltisak ve irtibatının olduğu değerlendirilen kamu görevlisinin olağanüstü hâl kanunî hükmünde kararnamesinin ekli listesinde ismine yer verilmek suretiyle meslekten çıkarılması nedeniyle özel hayata saygı hakkının, kesinleşmiş bir ceza mahkemesi kararı olmadan kamu görevinden çıkarma kararı verilmesi nedeniyle masumiyet karinesinin ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 26/12/2022 tarihinde yapılmıştır. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

3. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunmuştur.

4. Birinci Bölüm, başvurunun Genel Kurul tarafından incelenmesine karar vermiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla ulaşılan bilgi ve belgelere göre olaylar şöyledir:

A. Arka Plan Bilgisi

1. Genel Bilgiler

6. Türkiye 15 Temmuz 2016 tarihinde askerî bir darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kalmıştır. Darbe teşebbüsüne karşı koyan güvenlik görevlileri ile bu teşebbüse tepki göstermek üzere sokaklara çıkan sivillere uçaklar, helikopterler, tanklar, diğer zırhlı araçlar ve silahlarla saldırılmış; bu saldırılar sonucunda toplam 251 kişi hayatını kaybetmiş; binlerce kişi de yaralanmıştır. Kamu makamları ve yargı organları -olguşal temellere dayanarak- bu teşebbüsün arkasında Türkiye'de çok uzun yıllardır faaliyetlerine devam eden ve son yıllarda Fetullahçı Terör Örgütü ve Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY) olarak isimlendirilen bir yapılanmanın olduğunu değerlendirmiştir. Darbe teşebbüsüne ilişkin süreç ile FETÖ/PDY'nin yapısına ilişkin detaylı açıklamalar Anayasa Mahkemesinin *Aydın Yavuz ve diğçerleri* ([GK], B. No: 2016/22169, 20/6/2017, §§ 12-46) kararında yer almaktadır (*C.A. (3)* [GK], B. No: 2018/10286, 2/7/2020, § 10; *N.E.* [GK], B. No: 2022/62466, 29/5/2025, § 5; *A.S.* [GK], B. No: 2023/30928, 29/5/2025, § 5; *Halit İnciroğlu* [GK], B. No: 2023/38006, 29/5/2025, § 6).

7. 15 Temmuz darbe teşebbüsü öncesinde Millî Güvenlik Kurulu (MGK), söz konusu yapılanmayı 2014 yılı başından itibaren sırasıyla *halkımızın huzurunu ve ulusal güvenliğimizi tehdit eden yapılanma, devlet içindeki illegal yapılanma, kamu düzenini bozan iç ve dış legal görünüm altında illegal faaliyet yürüten paralel yapılanma, paralel devlet yapılanması, terör örgütleriyle iş birliği içinde hareket eden paralel devlet yapılanması ve bir terör örgütü* olarak kabul etmiştir. Söz konusu MGK kararlarının her biri basın duyuruları aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmıştır. Yine FETÖ/PDY 2014 yılında, Millî Güvenlik Siyaset Belgesi'nde "*Legal Görünümlü İlegal Yapılar*" başlığı altında "*Paralel Devlet Yapılanması*" adıyla yer almıştır (*Aydın Yavuz ve diğçerleri*, §§ 28, 33; *C.A. (3)*, § 11; *N.E.*, § 6; *A. S.*, § 6; *Halit İnciroğlu*, § 7).

8. Yargı organları birçok kararda FETÖ/PDY'nin devletin anayasal kurumlarını ele geçirmeyi, sonrasında devleti, toplumu ve fertleri kendi ideolojisi doğrultusunda yeniden şekillendirmeyi ve oligarşik özellikler taşıyan bir zümre eliyle ekonomiyi, toplumsal ve siyasal gücü yönetmeyi amaçlayan, bu doğrultuda mevcut idari sisteme paralel şekilde örgütlenen bir terör örgütü olduğunu ve bu örgütün 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsünün arkasındaki yapılanma olduğunu kabul etmişlerdir (*Selçuk Özdemir* [GK], B. No: 2016/49158, 26/7/2017, §§ 20, 21; *Alparşlan Altan* [GK], B. No: 2016/15586, 11/1/2018, § 10; *C.A. (3)*, § 12; *N.E.*, § 7; *A.S.*, § 7; *Halit İnciroğlu*, § 8).

9. Yargı organlarının kararlarında ayrıca FETÖ/PDY'nin gizlilik, hücre tipi yapılanma, her kurumda örgütlenmiş olma, kendisine kutsallık atfetme, itaat ve teslimiyet temelinde hareket etme gibi birçok özelliğinin bulunduğu ve bu örgütün diğerlerine nazaran çok daha zor ve karmaşık bir yapı olduğu ortaya konulmuştur. FETÖ/PDY'nin şeffaflık ve açıklık yerine büyük bir gizlilik içinde, bir istihbarat örgütü gibi kod isimler, özel haberleşme kanalları, kaynağı bilinmeyen paralar kullanıp böyle bir örgütlenmenin olmadığına herkesi inandırmaya çalıştığı ve bunda başarılı olduğu ölçüde büyüyüp güçlendiği tespitlerine yer verilmiştir (bu konuda bkz. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 26/9/2017 tarihli ve E.2017/16.MD-956, K.2017/370 sayılı kararı) (C.A. (3), § 13; N. E., § 8; A. S., § 8; Halit İnciroğlu, § 9).

10. Darbe teşebbüsünün bastırılmasının ardından Bakanlar Kurulu tarafından ülke genelinde 21/7/2016 tarihinden itibaren doksan gün süreyle olağanüstü hâl (OHAL) ilan edilmesine karar verilmiştir. Üçer aylık sürelerle uzatılan OHAL süreci 18/7/2018 tarihinde sona ermiştir. OHAL ilanı, OHAL döneminin gerektirdiği tedbirlere ilişkin detaylı açıklamalar Anayasa Mahkemesinin *Aydın Yavuz ve diğerleri* (aynı kararda bkz. §§ 47-66) kararında yer almaktadır (C.A. (3), § 14; N. E., § 9; A. S., § 9; Halit İnciroğlu, § 10).

11. Türkiye Cumhuriyeti 21/7/2016 tarihinde Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (AİHS/Sözleşme) dair, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine ise Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye (MSHUS) dair derogasyon (askıya alma/yükümlülük azaltma) beyanında bulunmuştur. OHAL'in uzatılmasına ilişkin kararlar da Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine bildirilmiştir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 50; C.A. (3), § 18; N. E., § 10; A. S., § 10; Halit İnciroğlu, § 11).

12. OHAL döneminde çıkarılan olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnameleri (OHAL KHK'ları) ile terör örgütleriyle veya devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla iltisaklı yahut bunlarla irtibatlı olan kişiler, anılan kanun hükmünde kararnamelere ekli listelerde isimlerine yer verilmek suretiyle kamu görevinden başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın çıkarılmıştır. Akabinde bahse konu KHK'lar, farklı kanunlarla bazıları değiştirilerek, bazıları aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır. Bununla birlikte yine önceki OHAL KHK'ları ile kamu görevinden çıkarılmış olan bazı kişiler sonradan çıkarılan OHAL KHK'ları ile ilgili kanun hükmünde kararnamelerin eki listelerinin ilgili sıralarından çıkarılmış, bu kişilerin kamu görevine iade edilmelerine karar verilmiştir.

13. OHAL süreci devam ederken 23/1/2017 tarihli ve 29957 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2/1/2017 tarihli ve 685 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (685 sayılı KHK) 1. maddesi ile bahse konu usulle başka bir idari işlem tesis edilmeksizin doğrudan kanun hükmünde kararname hükümleri ile tesis edilen işlemlere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu (OHAL Komisyonu) kurulmuştur. Yine 685 sayılı KHK'nın 11. maddesi ile OHAL Komisyonunun kararlarına karşı Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde iptal davası açılabileceği düzenlenmiştir. Anılan hükümler 1/2/2018 tarihli ve 7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un ilgili maddeleri ile kanunlaşmıştır.

2. Garson Kod Adlı Gizli Tanığın Beyanları ve Kodlamalara İlişkin Bilgiler

14. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Soruşturma Bürosu, Nöbetçi Sulh Ceza Hâkimliğine hitaben 18/4/2017 tarihli yazısıyla FETÖ/PDY üyeliği suçundan yürütülen 2017/68532 sayılı soruşturma kapsamında Garson kod adlı gizli tanığın (Garson) beyanlarının alındığını ve bu şahsın soruşturma ile ilgili önemli bilgileri içeren iki adet micro SD kartı ve bir adet cep telefonunu teslim ettiğini belirtmiştir. Anılan yazıda bahse konu dijital materyallere el konulmasına, bunlar üzerinde inceleme yapılmasına, kayıtların çözülerek metin hâline getirilmesine ve kopyaların muhafaza edilmesine izin verilmesine karar verilmesi talep edilmiştir. Bununla birlikte anılan soruşturma kapsamında 18/4/2017 tarihli gizli tanık ifade tutanağına göre Garson'un beyanları şöyledir:

"Ben 2011 yılından beri FETÖ/PDY silahlı terör örgütü ile ilgili olarak birçok bilgiyi edindim. Bu kapsamda örgütün özellikle Emniyet teşkilatı içerisinde yer alan birçok mensubu ile ilgili fikir sahibiyim. Bu bahsettiğim kişiler ve örgütün hareket ve strateji tarzı ile ilgili ayrıntılı bilgiler size teslim ettiğim SD kartlarda ve yine size teslim ettiğim Samsung A5 marka cep telefonunda mevcuttur. Zaman zaman yapılan toplantılarda örgütün bölge sekreteri olarak tanımladığımız kişiler bu bilgileri getirirlerdi. Ayrıca benim şahsen tanıdığım kişileri de bu kartlara ben yazdım. Bu kartlarda bildiğim kadarıyla 4700 civarında FETÖ mensubu kişinin bilgileri vardır. İlk aklıma gelen kişiler [T.A.] (Emniyet teşkilatındaki FETÖ mensubu şahısların en üst düzey sorumlusudur), [H.S.] (bu kişi de T.A.dan önce Emniyet teşkilatındaki FETÖ üyesi kişilerin üst düzey sorumlusudur), [M.A.] (İstanbul Emniyet Teşkilatındaki FETÖ mensubu şahısların en üst düzey sorumlusudur), [Y.K.] (İzmir Emniyet teşkilatındaki FETÖ mensubu şahısların en üst düzey sorumlusudur). Söylediğim gibi benzer şekilde binlerce FETÖ mensubu ile ilgili bilgi SD kartta bulunmaktadır. Ben darbe teşebbüsü ve daha önceki süreç içerisinde bu örgütün gerçek yapısını anlayıp devlet için oldukça tehlikeli bir oluşum olduğuna kanaat getirdiğim için kendi irademle başvurma gereği duydum."

15. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının yukarıda aktarılan 18/4/2017 tarihli talebine binaen Ankara 5. Sulh Ceza Hâkimliği (Sulh Ceza Hâkimliği) aynı tarihli kararıyla Garson tarafından teslim edilen eşyalara el konulmasına, bunlar üzerinde inceleme yapılmasına, kayıtların çözülerek metin hâline getirilmesine ve kopyaların muhafaza edilmesine izin verilmesine karar vermiştir. Sulh Ceza Hâkimliğinin bu kararından sonra Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından birtakım çalışmalar yapılmış, bu doğrultuda raporlar hazırlanmıştır. Yine buradan hareketle süreç içinde ilgililer hakkında bahse konu kodlamaların yer aldığı bireyselleştirilmiş raporlar tanzim edilmiştir.

16. Yapılan çalışmalar kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından ilk olarak ilgililer hakkında veri inceleme raporu adı altında raporlar düzenlenmiştir. Bu raporların "Özet" başlığı altında genel mahiyetteki şu bilgilere yer verilmiştir:

"...

Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı görevlilerince imaj alma işlemi gerçekleştirilen dijital veri üzerinde yapılan incelemelerde, Emniyet Mahrem Yapılanması kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin FETÖ/PDY üyeleri tarafından fişlendiği ve personelin;

Örgüt mensubunun örgüte bağlılık derecesi, katıldığı örgütsel toplantı sayısı, örgüt evinde kalma durumu ve verdiği himmet miktarı,

Örgütten zaman içinde ayrılmış örgüt eski üyesinin örgüte bakışı, örgüte geri dönme potansiyeli, varsa katıldığı örgütsel toplantı sayısı ve verdiği himmet miktarı,

Örgüt mensubu değilse örgüte bakış açısı, sosyal hayattaki tavrı, yaşam tarzı,

Örgüt mensubu olsun olmasın bazı personelin özel ve meslek hayatına ilişkin kişi özelinde hazırlanmış açıklamaların yer aldığı ve örgüt perspektifiyle çeşitli sistematik kodlar verildiği tespit edilmiştir.

Ele geçirilen örgüte ait dijital veriden alınan imajı verisi içerisinde 'Report-Genel Rapor-Index-Microsoft Elektronik Tablolama Dosyaları' içerisinde yer alan "TÜM LİSTE" isimli Excel tablosunda, (3) ayrı sayfa (sheet) halinde: 'Tüm liste', 'Güncel lise', 'Tüm Emekli' isimli tablolar olduğu görülmüştür. Excel tabloları içerisinde tüm emniyet teşkilatı personelinin yukarıda izah edilen şekilde fişlendiği (kayıt altına alındığı), personelin adının karşısındaki haneye kodlar yazıldığı belirlenmiştir. Amir/memur sınıfı personel ayrılarak 'A4, A5, B4, B5, SAY, EA, AD, F' vb. harf ve rakam kodlarıyla yaklaşık 80 kategoride; örgüt üyesi olan/olmayan, örgüte yakın/uzak olan, örgüte zarar verebilecek olan vb. şeklinde tüm EGM personelinin tek tek kayıt altına alındığı görülmüştür. Örgüt üyesi olan EGM personelinin, bağlı olduğu 'Öğretmen, Vekil, Zümre Başkanı' olarak nitelenen örgüt yönetici bilgileri, 'Kurs Taksidi, Ofis, Etüt' adı altında, örgüt üyesi Emniyet Teşkilatı personeli tarafından örgüte aktarılan paralar, örgüt içi faaliyetler vb. detayların bulunduğu görülmüştür. Bu fişleme listelerinde Emniyet Teşkilatı personelinin sicil, isim, TCKN, adres, telefon, eş-çocuk isim bilgileri, özel notlar vb. gibi kişisel bilgiler de yer almaktadır.

Tabloda 'Tüm liste' olarak belirtilen başlığın tüm EGM personeli, 'Güncel lise' olarak belirtilen başlığın Polis Memuru rütbesindeki güncel personel, 'Tüm Emekli' olarak belirtilen başlığın emekli edilen rütbeli personel olduğu değerlendirilmiştir. Verinin oluşturulduğu tarihteki personelin görev durumu ile güncel görev durumunda (aktif görevli-emekli olup olmaması, rütbe değişikliği ve görev yeri değişikliği vb.) farklılıkların olabileceği görülmüştür. Polis Memurları için 'Güncel lise' verisinin daha detaylı ve güncel bilgiler içerdiği değerlendirilmiştir. ..."

17. Öte yandan bahse konu kodlamalardan bazıları ise 22/10/2019 tarihli bir veri inceleme raporunda şu şekilde yer almaktadır:

"0: Hakkında bilgi olmayan personeli ifade ettiği,

...

A: FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişileri ifade ettiği, (Normalde A'nın yanına rakam yazıldığı, ancak burada eksik yazılmış olabileceği değerlendirilmiştir)

A4: FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişileri ifade ettiği

A?: FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan ancak A4 ve A5 derecesine karar verilememiş kişiyi ifade ettiği,

A5: FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişileri ifade ettiği,

....

B4: FETÖ mensubiyeti olan, sadakati ve bağlılığı olan ancak bazı konuları sorgulayan ve zaafi olan kişileri ifade ettiği,

...

DİL, DİL1, DİL2, DİL3: Emniyet içindeki FETÖ mensubu olmayan ancak FETÖ mensubu tarafından kazanılmaya çalışılan kişileri ifade ettiği. (Bu kodun kendi arasında DİL1, DİL2 ve DİL3 olarak kategorilendirildiği görülmüş, kazanılmaya en yakın olanın DİL3 koduyla ifade edildiği değerlendirilmiştir)

...

DC: Yanlış yazılmış olabileceği değerlendirilmiştir.

E: Farklı hayat görüşünden olan, işini iyi takip eden ve hayatının hiçbir döneminde FETÖ ile ilgisi olmayan kişileri ifade ettiği,

EA: FETÖ içerisinde olup örgüt benim örgütüm diyen ancak bazı zaafları olan (himmət verme-kampa kalma-her çağrıldığında gelme-sigara-karşı cins-namaz) kişileri ifade ettiği,

...

EML: Yanlış yazılmış olabileceği değerlendirilmiştir.

F, F1, F2, F3, F4, F5, F6: Farklı hayat görüşünden olan, hayatının hiçbir döneminde FETÖ ile bağlantısı olmamış, FETÖ tarafından zararlı görülen, örgüte zarar verebileceği düşünülen kişileri ifade ettiği,

...

SAY: FETÖ mensubu olup her şeyiyle teslim olan ancak yöneticilik vasıfları olmayan polis memurunu ifade ettiği,

...

SAYA: FETÖ mensubu olup 'gassalın elindeki meyit' olarak ifade edilen, zaafları olmayan, her şeyiyle kendisini örgüte teslim etmiş polis memurlarını ifade ettiği,

...

SC: 17-25 Aralık sürecinden etkilenmiş olan FETÖ mensuplarının tekrar kazanılması ile ilgili bir kodlama olarak değerlendirilmiştir.

...

SLM, SM: Yazım yanlışı olabileceği, süreçle alakalı bir kod olduğu ve 17-25 sürecinden önce FETÖ mensubu olan kişiyi ifade ettiği,

...

SVHT, VHT: Süreçle alakalı bir kod olduğu veya yanlış yazılmış olabileceği değerlendirilmiştir.

...

TML: Yanlış yazılmış olabileceği değerlendirilmiştir.

..."

18. Anılan 22/10/2019 tarihli veri inceleme raporunun ilgili kişiye yönelik kısmı olan "Sorgulama Sonucu" başlığı altında özetle şu bilgilere yer verilmiştir:

"

TÜM LİSTE

Sicili ..., TCKN ..., Ad ..., Soyad ..., Medeni Durum ..., Rütbe ..., Derece 1: EA, Derece 2: 0

....

GÜNCEL LİSE

Sicili ..., TCKN ..., 2015 Mart Alan: EA, 2015 Mart Alan Dışı: 0, Alan: EA, AD:0, Zaaf:0 ...

...

Rapor, ele geçirilen ve imajı alınan örgüte ait dijital verinin içerisinde bulunan 'Report-Genel Rapor-Index-Microsoft Elektronik Tablolama Dosyaları' başlığında yer alan 'TÜM LİSTE' isimli excel tablosu içinde, (3) ayrı sayfa (sheet) halinde bulunan 'Tüm liste', 'Güncel lise', 'Tüm Emekli' isimli excel sayfalarından, herhangi bir müdahale yapılmaksızın, ilgili personelin sicili karşısında yer alan hücrelerdeki tüm bilgiler aktarılmış, 'Güncel lise' ve 'Tüm Emekli' sayfasındaki personelin sicil bilgisinden TCKN bilgisi bulunarak rapora eklenmiştir. Sorgulanan personel için sayfa(lar)da birden fazla kayıt olması durumunda tüm kayıtlar ayrı ayrı listelenmiştir. Personel ile ilgili sayfa(lar)da veri olmaması durumunda sadece sayfanın ana başlığı rapora alınmıştır

İş bu rapor tarafımdan tanzim edilerek imza altına alınmıştır"

19. Devam eden süreçte bu kez Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından ilgililer hakkında *veri analiz raporu* adı altında daha detaylı raporlar düzenlenmiştir. Bu raporların "Özet" başlığı altında yer alan bilgiler şöyledir:

"Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının (Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Soruşturma Bürosu) 18.04.2017 tarih ve 2017/68532 sayılı soruşturması kapsamında gizli tanıktan ele geçirilen '...siyah renkli, üzerinde Samsung 32 gb Micro SD HC I, beyaz açık kahve renkli, üzerinde Lexar 1000x 64 gb Micro SD XC II,...' dijital materyaller ile ilgili Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 2017/2920 D.İş kararı kapsamında, Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından gerekli incelemeler yapılarak, şifresi çözümlenebilen kısıtlı sayıdaki dosya, KOM Daire Başkanlığı'na teslim edilmiş, şifresi çözümlenemeyen alanlarla ilgili çalışmalara da devam edildiği bildirilmiştir.

Çözümlenebilen alanlardan elde edilen veriler doğrultusunda, EGM personeline ilişkin 'Veri İnceleme Raporu' tanzim edilerek ilgili birimlere gönderilmektedirken, dijital materyaller içerisinde yer alan ve şifre çözümlenemeleri yapılamayan alanların şifrelerinin çözüldüğü bildirilmiştir.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının talimatları ile çözümlenmesi yapılan yeni alanlarla ilgili çalışmalara KOM Başkanlığı tarafından başlanılmıştır.

Yapılan ilk tespitlerde; her ne kadar dokümanların açılış şifreleri çözülmüş olsa da bir kısım veriler özelinde, veri içeriğinde verinin anlamlandırılmasını/kıymetlendirilmesini ve veri içeriğindeki yer alanların kimlik bilgilerinin tespitini zorlayıcı şekilde şifreleme metotlarının kullanıldığı görülmüştür. Kıymetlendirme sürecinde yapılan kimlik tespitlerinde, EGM personelinin özlük bilgileri ve aile bilgileri gibi kişisel bilgilerden faydalanılmıştır. (örneğin: excel tabloda erkek personelin gerçek ad bilgisinin baba adı başlıklı sütunda, kadın personel için ise anne adı başlıklı sütununda yer alması; excel tabloda personelin gerçek telefon numarasına '11880', '11111' vb. ekleme/çıkarma yapılarak kaydedilmesi; çalıştığı birim bilgisinin örgüt terminolojisine göre kodlanarak yazılması; mezun olduğu yıl bilgisinin harf/rakamlarla kodlanarak yazılması gibi tekniklerle listelerde yer alan şahısların gerçek kimlik bilgisinin saklanmaya çalışılması.)

Yapılan çalışmalar neticesinde, EGM personelinin ve listelerde yer alan diğer şahıslara ilişkin kodlama/şifleme verisi olduğu değerlendirilen (232) farklı Excel dosyası tespit edilmiştir. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ilgili veriler özelinde 2023/277760 sayılı soruşturması kapsamında Gizli Tanık Garson (K) 'un beyanı alınmıştır.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının talimatları ile EGM personelinin kodlama/şifleme verileri özelinde 'Veri Analiz Raporu' formatı oluşturulmuştur. Orijinal veri içerisinde yer alan ilgiliye ait tüm bilgilerin birebir dışa aktarımını sağlayacak (veri tabanı tabloları oluşturma ve modelleme esnasındaki yazılım kuralları zorunlulukları hariç, adli bilişim standartlarına uygun olarak), veri bütünlüğünü de koruyacak model uygulanmıştır.

..."

20. Yine 27/5/2024 tarihli bir *veri analiz raporu*nda bazı kodlamaların anlamları şu şekilde yer almaktadır:

"...

AD / ALAN DIŞI / DIŞ: Emniyet içindeki örgüt yapılanmasının etki alanı dışındaki kişilerdir.

...

DİL/İLGİ: Dil ibaresi ile örgüt üyesi olmayan ancak muhafazakar, kazanılabilir olduğu değerlendirilerek örgüte dahil etme potansiyeli olduğu düşünülen kişiler belirtilmektedir.

...

DİL 3/ XDİL3/SDİL3/DİL3?: DİL3 seviyesi, grup toplantılarına katılım sağlamış, diğer grup üyeleriyle ve hatta çoğu zaman mahrem sorumlusu ile de tanışmış, alana aktarım aşamasına gelmiş ancak son noktada örgüt mahrem sorumlusu tarafından 'bizim' denilmemiş, henüz alana aktarılmamış kişidir. İlgili kodun ön veya arka kısmına konulan X ve S ibareleri şahıs hakkında yeni bir değerlendirme yapılması gerektiğini göstermek için kullanılırdı.

...

SÖZ: Alan içinde olmayan ve şu anda bir kategori olarak kullanılmayan ancak daha önceki yıllarda örgüt içerisinde DİL3 ile EA arasındaki bir kategoride tasniflenen kişiler için kullanılmış kodlama türüdür.

A/A?/SA: Örgüt mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişilerdir. Kodun ön veya arka kısmına konulan X, S ve ? ibareleri şahıs hakkında değerlendirme yapılması gerektiğini göstermek için kullanılırdı.

A4/SA4/XA4: Örgüt mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı olan ancak zaman zaman kendi çıkarlarını ön planda tutabilen ve bazı örgüt kararlarına uyma noktasında eksikleri bulunsu da; son noktada talimatlara uyan kişilerdir. Zaafları yoktur. Kodun ön veya arka kısmına konulan X, S ve ? ibareleri şahıs hakkında bir değerlendirme yapılması gerektiğini göstermek için kullanılırdı.

...

B/B?: Örgüt mensubiyeti, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı olan ancak zaafları bulunan kişilerdir. Kodun ön veya arka kısmına konulan X, S ve ? ibareleri şahıs hakkında bir değerlendirme yapılması gerektiğini göstermek için kullanılırdı.

B4/B4?/SB4/XB4: Örgüt mensubu olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı olan ancak zaman zaman kendi çıkarılarını ön planda tutabilen ve bazı örgüt kararlarına uyma noktasında eksiklikleri bulunsu da; son noktada talimatlara uyan ve de zaafları bulunan kişilerdir. Kodun ön veya arka kısmına konulan X, S ve ? ibareleri şahıs hakkında bir değerlendirme yapılması gerektiğini göstermek için kullanılırdı.

...

EA/EA?/EŞİT A/EŞİT AĞIRLIK/SEA/XEA/YEA: EA ibaresi, örgüt üyesi olan, örgüt için çalışan ve örgütü benimseyen ancak belli başlı noktalarda eksikliği olduğunu değerlendirdiğimiz kişileridir. Kodun ön veya arka kısmına konulan X, S ve ? ibareleri şahıs hakkında bir değerlendirme yapılması gerektiğini göstermek için kullanılırdı.

...

SAY/SAYISAL/SSAY/XSAY: Kendisini tamamen örgüte teslim etmiş, örgütün talimatlarından dışarı çıkmayacak düzeyde bağlı ancak vekil olarak grubu idare edeceğine yönelik değerlendirme bulunmayan kişidir.

SAY A/SAYA/SSAYA/XSAYA/SAY1: Kendisini tamamen örgüte teslim etmiş, örgütün talimatlarından dışarı çıkmayacak düzeyde bağlı, gerektiğinde vekil olarak grubu idare edebileceği değerlendirilmiş kişidir.

...

SC: 17/25 Aralık sürecinden sonra örgütten kopmuş olan ancak tekrar örgüte dahil edilmeye çalışılan kişilerdir. "

21. Bunun yanında 27/5/2024 tarihli bahse konu veri analiz raporunun ilgili kişiye yönelik kısmında ise şifresi çözülen farklı dosyalar içinde ilgili kişinin yer aldığı listeler sıralanmıştır. 27/5/2024 tarihli bu raporda ilgili kişi özelindeki kısımların bazıları şöyledir:

"...

DOSYA YOLU: ...ÖĞRENCİ LİSTELERİ\2011 SONBAHAR LİSTE.xlsx

ALAN: SÖZ

...

DOSYA YOLU: ...GENEL\PERSONEL\ÇALIŞAN\aralık 2012\OCAK 2013 LİSE LİSTE .xlsx

ALAN: EA

...

DOSYA YOLU: ...rar\2013 haziran güncel liste.xlsx

ALAN: EA

...

DOSYA YOLU: ...TÜMÜ LİSE ÖĞRENCİ 1 TEMMUZ - resmi list - Kopya.xlsx

ALAN: EA

ALAN DIŞI: 0

...

DOSYA YOLU: ...ÖĞRENCİ LİSTELERİ\2011 ilkbhar liste.xlsx

ALAN: ALAN DIŞI

...

DOSYA YOLU: ...YENİ\PERSONEL\Tüm liste.xlsx

2015 MART ALAN: EA

2015 MART ALAN DIŞI: 0

ALAN: SC

AD_: SCB

..."

22. Öte yandan süreç içerisinde ortaya çıkan veriler kapsamında yine Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Garson'un beyanlarına başvurulmuştur. Bu bağlamda anılan beyanlar Danıştay Beşinci Dairesinin 28/5/2024 tarihli ve E.2023/22293, K.2024/8394 sayılı kararında şu şekilde aktarılmıştır:

"...

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından tespit edilen söz konusu kodlama verilerine yönelik olarak verileri teslim eden gizli tanığın 2017/68532 soruşturma sayılı dosyası kapsamında beyanlarına başvurulduğu anlaşılmaktadır.

Gizli tanık 'Garson'un 27/04/2017 tarihli beyanında: '...Yaklaşık 8-9 yıl kadar önce de Emniyet mahrem yapısı olarak nitelendirdiğimiz yapıya dahil oldum. Bu yapıyı açıklamam gerekirse Türkiye Cumhuriyeti Emniyet teşkilatı ile ilgili polis okulları ve polis akademisine girişlerin takibi, giren cemaat mensuplarının davranış ve strateji tarzlarının belirlenerek uygulanması, okuldan mezun olarak emniyet görevlisi sıfatıyla işe başladıktan sonra da bu kişilerin takibini gerçekleştiren, bu doğrultuda toplantılar düzenleyerek örgüte mali kaynak sağlanması ve örgüt içerisinde yer alan emniyet görevlilerinin gerektiğinde görevlerinin gereğine aykırı olarak örgüt talimatları doğrultusunda ve örgütün hedeflerini gerçekleştirmesine yönelik işlemleri yürütür. Bu kişiler benim dahil olduğum süre zarfında sivil kişilerden oluşmaktaydı. ... Mahrem hizmetler yapısı Türkiye genelinde Marmara (İstanbul), Ankara, Ege (İzmir), Gaziantep ve Erzurum olmak üzere 5 bölgeye ayrılmıştı. ... Biz mahrem imamlar olarak genellikle Ankara ilinde ayda bir olmak üzere toplantılar düzenlerdik. Aramızdaki irtibatı kendi adımıza kayıtlı olmayan telefon hatları ile çok ayrıntıya girmeden toplantı yerini kararlaştırdık. Bu toplantılara 5 bölgenin sorumluları olan kişiler katılırdı. Bu toplantılara ben de iştirak etmekteydim. Bu kartlarda ele geçirilen bilgiler bu süreç içerisinde toplantılarda kayıt altına alınan bilgiler ve aynı süreçte öğrenerek kayda geçirdiğim bilgilerdir. Kartların incelemesi ile de anlaşılacağı üzere örgüt tarafından emniyet teşkilatı içerisinde yer alan herkesin yakın veya uzak olup olmadığı, örgüt ile ilgili kanaati, mezhebi, dünya görüşü, siyasi görüşüne göre sınıflandırmalar yapılmıştır. Bahsettiğim 5 bölge altında kendi içerisinde bu bölgelere bağlı küçük bölge olarak adlandırığımız alt bölgeler vardır. ... Alt bölgelerden toplanan bilgiler, himmet olarak tabir ettiğimiz paralar 5 bölgenin üst düzeydeki temsilcilerine aktarılır, bu şekilde bir bilgi ve maddi kaynak havuzu oluşturulmuştur. Tüm personel ile ilgili bilgiler de bu şekilde kayıt altına alınmış bulunmaktadır.... Güncel Lise Kitabı başlıklı dosyada Türkiye'de görev yapan tüm polis memurları ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Tüm Emekli kitabı listesiyle, bu

liste emniyet teşkilatından emekli olan çeşitli rütbelerde olan rütbeli personeli göstermektedir. Tüm Liste kitabı listesiyle, EGM de bulunan tüm personelin FETÖ açısından derecelendirmesini belirtir excel tablosudur. Bu listede FETÖ mensubu olan/olmayan tüm personel yer almakta ve bunlara aşağıda açıklayacağım kodlamalarla bir sistematik kurulmuştur. Bu liste incelendiğinde EGM de FETÖ mensubu olan ve olmayan kişiler ayırt edilebilir. Bu liste 2016 Nisan ayında hazırlanmış bir listedir...! ..."

23. Bununla birlikte yürütülen soruşturma kapsamında incelenen dijital materyal içeriklerinde tespit edilen kodlamalarla ilgili olarak Garson'un Danıştay Beşinci Dairesinin 28/5/2024 tarihli ve E.2023/22293, K.2024/8394 sayılı kararında da yer verilen beyanları şöyledir:

"...Genel olarak EGM personelinin örgütsel tasnifleme ile beşe ayırmak mümkündür. Bunlar; ALAN DIŞI, İLĞİ, ALAN İÇİ, ÜMİT ve SERHAT olarak nitelendirilebilir...

ALAN DIŞI; Emniyet Teşkilatında görevli bulunduğu süre zarfında örgüt ile bağlantısı olmayanlar olarak nitelendirilebilir. Özellikle Alan Dışı kısmında yer alan personelin kodlamaları, birlikte çalıştığı alan içinde yer alan örgüt mensubu emniyet teşkilatı personellerinden (EA, SAY, A4, A5, B4, B5 vb. kodlamasına sahip kişiler) alınan bilgiler neticesinde verilmiştir... Ayrıca ilgili personelin hayata bakış açısı, yaşam tarzı, aile yapısı, mezhebi ve inancına ilişkin ayrıntılı araştırmalar yapılarak kodlama/şifleme yapılmıştır...

İLĞİ; Nitelikleri itibarı ile görüşülmesi uygun görülenlerdir. İlgili alanına aktarılması düşünülen emniyet mensubunun, örgütün mahrem yapılanmasında görev alan mahrem sorumlunun toplantılarına katılan öğrencilerden (Emniyet Personellerinden) alınan bilgiler doğrultusunda, nitelikleri itibarı ile görüşülmesi planlanan kişiye öncelikle öğrenciler arasından bir stajyer planlaması yapılır, başlangıçta hedef kişinin bu durumdan haberi dahi olmaz. Stajyer tarafından örgütsel bir sistematik içerisinde hedef şahsın aile yaşantısı, ilişkileri, dünya görüşü ve gündemdeki konulara bakışına kadar birçok konudaki görüşleri hakkında bilgiler toplanır, dini konular hakkında gerekli hassasiyet oluşturularak stajyer ile arasında bir vefa ilişkisi oluşturma anlamında gerekli çalışmalar yapılır. Bu çalışmalar ilk başta genel olarak insani ilişkiler üzerinden oluşturulur. Bu ilişkiler genel olarak iş yerinde birlikte yemek yeme, çay içme vb. şekilde olur. Üç veya dört farklı safhada yaklaşık olarak dokuz aylık süreç sonrasında alana aktarımı yapılabilir. Hedef bu ilgilenme sürecinin sonunda alana aktarımı yapılmadan hemen önce, mahrem sorumluluyla tanışma ve örgütsel toplantılar ile himmet gündeme gelir. İlgili alanındaki öğrencinin alana aktarılması, örgüt mahrem sorumlusunun üst yönetimden takdir alması açısından önemli bir eylemdir. Zaten hedef olarak kendilerine de verilir. Bu nedenle sahada görevli mahrem sorumlular ilgilendikleri öğrencilerin belirli aralıklarla alana aktarımını sağlarlar...

ALAN İÇİ; Bu kısımda yer alan kodlamalara sahip kişiler, örgütün içerisinde yer alan kişilerdir. Bu alanda bulunanlar belirli bir aşamadan geçtikten sonra bu alana dahil edilir. Burada birden fazla kodlama bulunmaktadır.

Alan içinde bulunan örgüt mensupları, örgütün sohbet toplantılarına katılır, himmet verir (özel durumlar hariç) çalışmış olduğu birimdeki diğer personeller hakkında bilgi aktarabilir, eğer KOM, TEM, İstihbarat gibi kritik birimlerde çalışıyor ise örgütün herhangi bir şahıs ile ilgili olarak bilgi alması gerekiyor ise şubesinde bulunan bilgiyi temin ederek kendisinden sorumlu olan abiye aktarabilir, Vekil olarak sorumluluk alabilir.

Kısacası bu alandaki şahıslar gerektiğinde görevlerinin gereğine aykırı olarak örgüt talimatları doğrultusunda ve örgütün hedeflerini gerçekleştirilmesine yönelik işlemleri yürütür, örgütü tamamen benimsemiş kişilerdir. Bu kişilerin içerisinde, çekirdekten yetişmiş, örgüt tarafından gerek sınav sorularının verilmesi ile gerekse mülakatlarda referans olunmak sureti ile emniyet teşkilatına yerleştirilmiş kişiler olabileceği gibi, örgüt ile okulda veya meslekte tanışarak örgüte katılan kişiler de bulunabilir.

Örgüt, emniyet teşkilatındaki üst düzey atamaları, emniyet teşkilatı için önemli olan kritik birimlerde çalışacak rütbeli veya rütbesiz personeli genel olarak bu alandan seçerek yerleştirirdi. Çünkü bu alanda yer alan kişiler, yukarıda da açıkladığım gibi örgüt kendisinden bir bilgi isterse yerine getirebilecek durumdaki kişilerdir...

ÜMİT; Hayatının bir döneminde aidiyet duygusuna sahip olmuş, en az 6 ay boyunca örgütsel toplantılara devam etmiş, örgütün mahremiyetine ve hiyerarşik yapılanmasına dahil olmuş (istişare sistemi-dua namaz-literatür), bu yolda ilerlerken herhangi bir sebepten dolayı, örgütten kopmuş olan şahıslara ÜMİT denir. Örgütün mahrem yapılanması açısından ÜMİT durumuna düşmüş kişiler aşırı derecede önemlidir, ÜMİT konusu ile ilgili olarak hatırladığım kadarıyla özel gündemler oluşturulurdu; ÜMİT konusu ile ilgili olarak örgüt liderine atfedilen 'Beni her vakit kabeye ışınlasanız, bir ümit erinin düzelmesi kadar sevindiremezsiniz. Ümit bağrıma saplanmış bir hançerdir. Çözümü dünyada bulamazsak öbür taraftan getirmeli. Kendi evlatlarımızın kaymaması için nasıl dua ediyorsak, bu işi yapanlar olarak bizde öyle dua etmeliyiz. Normal Müstümanlık performansı yetmez ekstra Müslümanlık ister. Yoğunlaşma olmalı, yeni yöntemler keşfedilmeli, sıfırlama mümkün mü bilmiyorum ama sıfırlama peşinde olalım' şeklinde söylemlerinden bahsedilirdi. Hatta ÜMİT bir kişinin kazanılması ile ilgili nasıl bir yol izlenmesine ilişkin ayrıntılı sunum ve notlar hazırlanırdı. Dijital materyaller içerisinde de bu minvaldeki sunum ve notlarda bulunabilir. Bu noktada şu anda adını hatırlamadığım bir ümitle ilgili olarak kazanılması amacıyla hali hazırda Afrika ülkesinde görevlendirilen bir mahrem sorumlusunun (abi) masrafları karşılanarak getirilmesi ve şahısla görüşme yapılması gündeme alınmıştı. ÜMİT durumunda olan kişi, örgütün mahrem yapısının işleyişini öğrenmiş, mahrem sorumluyu tanıyan ve dolayısı ile örgütsel toplantılara diğer katılanları da bilen bir kişi olması nedeniyle, ÜMİT durumundaki şahsın, örgüte ihanet ederek karşı tarafa geçmesi halinde oluşabilecek durumlara tedbir almak amacıyla ÜMİT konusuna örgütün bu kadar yoğunlaşmasını şimdi daha iyi anlıyorum. Mahrem yapının işleyişinde, bir kez mahrem sorumluyla tanışıp, örgütsel toplantılara katılan, kendisinden görevinin gereği dışında, örgütün menfaati doğrultusunda iş ve işlem yapması istenilen şahısların, örgütten ayrılması kendisi açısından mümkün ancak örgüt açısından mümkün değildir. En sert şekilde örgütü eleştirerek ayrılan kişiler bile ÜMİT olarak değerlendirilir...

SERHAT; 17/25 Aralık sürecinden sonra bilhassa polis memuru rütbesindeki personelde korku nedeniyle yoğun şekilde ayrılmalar söz konusu oldu, bu örgütün yine üst düzey bir toplantısında gündeme geldi, o zamana kadar rastlanılmayan şekilde yoğun bir 'ÜMİT' durumu ortaya çıktı. O toplantıda bu kadar çok ÜMİT'in olamayacağı, sürecin normale dönmeye ile pek çoğunun tekrar geri geleceği inancıyla ayrı bir kodlama yapılması gündeme geldi ve 'SÜRECI' ifade eden 'S' kodu üretildi."

24. Danıştay yaptığı değerlendirmeler neticesinde öncelikle bahse konu kodlama verilerinin bir kamu görevlisinin FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibatının değerlendirilmesinde esas alınabilecek hukuka uygun veri niteliğinde olduğu sonucuna varmıştır. Bunun yanında Danıştay bahse konu kodlama sistematığının varlığına yönelik olarak da bazı kişilerin ifadelerini kararlarına yansıtmıştır. Ayrıca bir emniyet mensubunun *alan içi* kategorisinde kodlanmış olmasının, FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibatını ortaya koymaya tek başına yeterli olacak nitelikte somut bir veri olduğu belirtilmiştir (bkz. §§ 56-59)

25. Devam eden süreçte bazı ağır ceza mahkemeleri tarafından yapılan duruşmalarda Garson'un beyanları alınmıştır. İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesince 2016/697 Esas sayılı dava dosyası üzerinden yapılan 1/6/2018 tarihli duruşmanın tutanağının ilgili kısımları şöyledir:

"

...

BAŞKAN: Peki bu verilerin güvenliği, güvenilirliği konusunda ne dersiniz? Sağlam mı bu veriler?

GİZLİ TANIK GARSON: Sayın Başkanım verileri siviller olarak yani 2016 Nisan ayında güncellenmiş en son sivillerle alakalı ama 17-25 Aralık'dan sonra özellikle amir memur kesiminde çok gelmeyen insanlar olduğundan dolayı veya sivil den de insanların ayrılmalarından dolayı özellikle amir memur kısmındaki verilerde [2015]'den sonra problem olabilir, problem derken yani bir insan ismi varsa bu listede vardır ama ne diyebilir ilgili şahıs, ben 17-25'den 2015'den sonra gitmiyordum, bırakmıştım, zaten darbeden sonra hiç gitmiyordum diyebilir, bu söylemler insanların söylemi karşısında mahkemenizin vicdanına kalmış şeyler ama 2015'den sonra bazı şeylerde yani güncellenmesinde kişinin yerinde değişiklik olmuştur güncellenmemiştir, rumuzlar güncellenmemiş olabilir ama bir kişi bu listede varsa onda bir problem yoktur Sayın Başkanım, sivil olarak da amir memur olarak da ama özetlemem gerekiyorsa [2015]'den sonra derse ki bir polis memuru veya bir amir arkadaşımız, kardeşimiz yani ben 2015'den sonra zaten gitmiyordum, irtibatı kopartmıştım derse benim onu iddia ederek yok gidiyor diyecek bir belge yok, çünkü elimdeki belgenin özelliği [2015]'de güncellenmiş bir listeyi teslim ettiğim için onun üzerinden ben yorum yaparak bilgi veriyorum."

...

BAŞKAN: Veri kaynağı olarak diyor bazı bilgiler var ki diyor çocuğunun ikinci ismini diyor dedesi bile unutmuş ama diyor kayıtlarda çıkıyor diyor, acaba diyor bu kayıtları diyor, bu bilgileri diyor POL-NET' ten mi aldınız diyor?

GİZLİ TANIK GARSON: Sayın Başkanım normalde bizim emniyet mahrem yapı sivil abilerin olduğu liste yapının kendi oluşturduğu bir excel sayfasıdır ama avukat beyin söylemiş olduğu yani tüm emniyet sınıfının dahil olduğu ne kadar emniyet mensubu varsa bu zaten birebir de aynen dendiği gibi yani personel daireden gelmiş, bizlere verilmiş yani idarecilerimiz tarafından getirilmiş formattır, dolayısı ile yani personel dairenin emniyette birebir kullandığı bir formattır yani bizim işimize yarayan kısmı da kesilmiş olabilir ama oradan alınıp getirilmiştir yani öyle bir listedir doğru söylüyor yani.

BAŞKAN: Bazı bilgiler POL-NET' ten alınmış olabilir diyorsun yani?

GİZLİ TANIK GARSON: Evet.

...

BİR KISIM SANIKLAR MÜDAFİ AV. [F.Ç.]: Efendim şimdi tanığı dinedik, tanık kendisinin mahrem imamlar kategorisinde olduğunu ve veri topladığını beyan etti ve bu topladığı verileri de sayman olarak işlediğini. Şimdi bu veri analiz raporlarını incelediğimizde bazı bölümlerde olmuş olabilir ya da işte bu şekilde değerlendirilmiştir gibi ibareler var, şimdi gelen verileri işlediğine göre bu kişilerin hangi kategoriye yazılması gerektiğini biliyor ve işliyor, neden bu şekilde muallak ifadeler kullanılmış? Yani tam anlamıyla bilmiyor mu bu kodların ne anlama geldiğini?

BAŞKAN: Evet ne diyorsun?

GİZLİ TANIK GARSON: Sayın Başkanım bir kere ezberden bilemeyiz yani bu orada çok şey var çünkü yani bir amirle memurla alakalı başka mesela F'ler var, başka cemaatlere mültesipliği vardır yani parametre çok geniş olduğu için bu ezberden yapılmaz, bunun bilinenleri nedir ? mesela A5 bilinir, B5 bilinir, sayısal bilinir, sayısal A bilinir ama uzadığı gittiği zaman yani burada diller var, ondan sonra SC ve SCA' lar yani çok fazla rumuz var, bu rumuzları yazmak için biz ve bizim gibi meslek bu işi yapan arkadaşlar onların hepsinin kayıtlı olmuş olduğu bir [excel] sayfasından bakarak buralara yazılır, yani oradan bu aradaki yani kafadaki karışıklık giderilir yani net yazılmış olur, dolayısı ile ister ben olayım ister başka bir veri toplayan bir kişi olsun bunu ezberden hepsini bilemez ama öne çıkmış olanlar bilinir yani çünkü öncelikle bilinmesi gereken şeylerdir çünkü sizin yol yürüdüğünüz insanlardır, A'dır, B'dir, C'dir bunlar bilinir ama uzaklaştığı kadarıyla o şeyler biraz az bilinir çünkü bir defa işlerseniz bir daha hiç kullanmazsınız onları, güncellemezsiniz de çünkü sizin karşınızdaki olan bir F tekrar sizin içinize gelecek bir insan değildir, işlersiniz biter yani unutulabilir çünkü öbürüyle sürekli iş yapıyorsunuz, bir de verilerin tamamını ben girmiyorum yani hep baştan beri ifade ettim ben bunun bir parçasıyım yani her il de var yani 160-200 dolayında veri giren insan var, dolayısı ile insan hatası da bazen olabilir yani burada bir isim burada varsa sivil olsun amir memur olsun burada bir problem yoktur ama o insanların verilerin güncellenmesinde problem olacağını hep kabul ediyorum çünkü geçenlerde devletimizin de soy ağacında açıkladığı gibi yani insan giriyor dedesi ölmemiş gözüküyor, bu tip teknolojinin getirdiği olabilir ama bir insan bu excelde varsa amir veya memur olarak veya sivil olarak dolayısı ile burada vardır ama ilk bilgilerin de bazı hataları olmuş olabilir, bunu ifade etmemizde fayda var.

...

SANIK [A.B.]: Bu 160 kişi ile veriyi topladıklarımı söyledi, acaba bu veriler içerisinde örgüt mensuplarının örgüt ile olan itibatlarını gösteren örneğin para vermesinin, konuşmalarına katılmasını, çocuğunun okula gitmesini, bankasya da para olmasını, bylock kullanması gibi, örgüt ile iltisakını gösteren verilerde var mı acaba ?

BAŞKAN: Evet ne diyorsunuz?

GİZLİ TANIK GARSON: Sayın Başkanım normalde bu insanların sohbetine gelmesi, para vermesi bu tüm bölgelerde illerde biraz (anlaşılamadı) bırakılmış, format ortada olduğu için dolduran da var, doldurmayan da var ama normalde diyelim insanlar kimin ne kadar para verdiğini, gelip gittiğini görme açısından bunları yazarlar, işlerler buraya, en son soruyu alamadım, kusura bakmayın bir parametre daha vardı.

BAŞKAN: Diyor ki bylock kullanıp kullanmadığı, işte sohbetlere tamamen katılıp katılmadığı, himmetin hepsini verip vermediği, bankasya da bir irtibatının olup olmadığı, çocuklarını okula yazdırıp yazdırmadığı.

GİZLİ TANIK GARSON: Sayın Başkanım normalde bu başka mahkemelerde de benim karşıma geldi, ben bunu açıklıkla ifade etmem gerekirse doğruluk olarak, doğruluk düzleminde normalde zannedersen kişinin bankasya da parasının bulunması, çocuklarının bizim cemaat okullarına gidiyor olmaması bunlar sonradan ilgili emniyette ki yapının yani Kom çalışıyorsa, Tem çalışırsa bunların eklediği şey olarak düşünüyorum. Yani bylock kullandığı özellikle yani belki biz yazmış olabiliriz onu ama özellikle bankasya da parasının olması hesabının olması veyahutta çocuklarının kurumlara gidiyor olması okullara bununla

alakalı bizim takibimiz yoktu, benim verdiğim formlarda yoktu ama ilgili emniyet biriminin bu boyutlandırmak, yapmak, daha bütüncül bakmak için eklemiş olduğu şeyler olduğunu düşünüyorum özellikle bankasya ile çocuklarla alakalı. Bylocku da tam söyleyemiyorum, (anlaşılamadı) kalıyorum çünkü bylock ID' leri bazen yazılıyor o da yine büyük ihtimal emniyetteki bazı ilgili birimlerimizin, soruşturmayı derinleştirmek daha bütüncül bakmak için eklemiş olduğu bir şey olabilir yani bir sütun olmuş olabilir diye düşünüyorum Sayın Başkanım.

...

SANIK [A.A.]: Bunu sorma sebehim şimdi şöyle düşünüyorum ben, bu şahıs gitti emniyete, emniyette açtılar burayı, içine bazı verileri yüklediler, kapattılar. Sonra şahıs bir ay sonra tekrar geldi. Bir ay sonra geldi, teslim etti diyelim bunları. Şimdi ben böyle bir iddiada bulundum, şimdi bu benim iddiam değil mi, bir kişiyim ben. Bunu ben maddi olarak birşeyle delillendiremedikten sonra bunun bir anlamı olmayacaktır değil mi? Şimdi bu adam gelmiş birşeyi iddia ediyor ve kendisinin de bilmediği bir sürü isimleri veriyor bir şekilde. Yani kendisini şöyle söyleyeyim yani kanunlarda ve hukuk içerisinde burada mesela insanlar pandoradan yargılandılar, pandorada ismi var diye yargılandılar. Orada mağduriyetlerini dile getiriyorlar burada, onları yazanlar da var vs vs bunun için savunmalar yapıldı. Bu adamın vermiş olduğu şeyin doğru olduğunu biz nasıl anlayacağız ?

BAŞKAN: Evet ne diyorsun? Beyanın var mı bu konuda?

SANIK [A.A.]: Ben verdim bu kesin doğrudur dediği zaman doğru oluyorsa ben dediğim zaman niye doğru olmayacak?

GİZLİ TANIK GARSON : Sayın Başkanım buna akıl yürüttüğümüz zaman benim doğru diyeceğime siz doğru değil diyeceksiniz o zaman şöyle, bir veri toplayan bilgisinin daha devletin ele geçirilmesi lazım, ondan veriyi alması lazım, onu eşleştirmesi lazım, öyle bir pratikteki kimseyi nereden bulacaksınız şimdi, bulamadığınız müddetçe doğru diyeceksiniz.

BAŞKAN: Bunlar kesin delil değil zaten takdiri delil

SANIK [A.A.]: Şundan söylüyorum, tüm bu veriler emniyet genel müdürlüğünün

BAŞKAN: Senin hakkında bir veri yokmuş zaten herhalde.

SANIK [A.A.]: Sonuçta başkanım bunlar emniyet genel müdürlüğünün polnetten aldığı veriler deniyor, sadece buraya üç, beş tane veri eklenerek birşeyler yapıldığı görülüyor. Şimdi ...abinin dediği gibi biz excel tablosunu girdiniz, control F dediğiniz zaman arama yaptığı gibi, control H dersiniz de değiştir butonu var. Çok basit, oraya birşey eklediniz, herkese bir şey yazabilirsiniz, ya bu adam yaptıysa böyle birşeyi bunu da şöyle söyleyelim, bugüne kadar ifade veren insanların ifadelerinde okuyoruz, şu şöyledir, bu böyledir ama yüz yüze geldiği zaman konunun öyle olmadığı şeyler de var. Yani şahsın getirileceği devlet olarak ne kadar itimat edeceğiz, benim sorularımın sebebi buydu, bundan dolayı sordum, teşekkür ederim.

..."

26. Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesinin 2017/250 sayılı dosyası üzerinden yapılan 16/2/2018 tarihli duruşmanın Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) çözüm tutanağının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Başkan [A.T.]: bu veriler nerelerde, hangi ortamlarda tutuluyordu, yedekleri var mıydı bunların

Gizli tanık GARSON: efendim yedekleri var yani olur yani dolayısıyla ben zaten yedekli olarak teslim ettim iki taneydi yani genelde bu veriler kaybolduğu zaman ondan sonra yedekli olur. Ama az önce başta ifade ettiğim gibi bu bilgiler aslında çok insanda vardı yani Türkiye'de çok insan derken bu mahrem yapıyla kıyasladığınız zaman yani mahrem yapıyla ifadeyi yan yana getirdiğiniz zaman insan yoksa bu bir yerde olması lazım. Ama bu bölgelerde, bazen illerde filan da vardı dolayısıyla örneğin ben yani bu verilerimi kaybetmiş olsam 4700'le alakalı Türkiye'nin muhtelif yerindeki arkadaşlarla görüşerek, yazışarak yeniden temin etme imkanım aslında vardı yani bende olan onlarda da var, onda olan bende de var biraz efor sarf ettiğim zaman bende kaybolmuş bilgileri yeniden elde etme imkanım vardı. Ama yedekli çalışılması yine bu zahmete de girmemek için tavsiye edilirdi, saklanması ifade edilirdi. Bunların kendilerine göre güvenlik şifreleri vardı. dolayısıyla herkesin kendine göre sakladığı, muhafaza ettiği, yedekli bir sistemi vardı ama tamamen yedeğini de kaybolduğu bir zamanda Türkiye genelinde ilgili kişilerle görüşerek bunun temin edilmesinde zor bir iş değildi.

Başkan [A.T.]: bazı bilgiler hatalı, eksik olabiliyor mu bu konuda.

Gizli tanık GARSON: efendim olabilir o şundan dolayı bilgi hata dediğimiz mesela diyelim ki il İzmir merkezi diyelim Denizli'den bilgi istedi o insanın biraz ihmali varsa hızlı bir şekilde istenmişse bazen excelin acizliğine gelebilecek yani çaktırtırma, hızlı yazma yani böyle aşağıya doğru çekme yani çok yani ben teknik olarak bilmiyorum ama aşağı doğru çekildiği zaman bazen yanlış olduğu olabiliyor ama bunlar 2016 Nisan ayında diyorum en son verileri verdiğimizde zaten bu tip yanlışlıklar olduğu zaman biz bunun öncesinde bunları görüyoruz bir şekilde ortaya çıkıyor ama 2016 Nisan ayı artık yeni yeni veriler, veri bilgisi girmediklerimiz, veriler, bilgilerin artık donduğu, çok hareket etmediği bir zaman olduğu için yeni bir talep de olmuyordu, yeni bir giriş de olmuyordu dolayısıyla o noktada net bilgiydi. Ama önceki zamana gittiğimiz zaman yer yer eksiklikler olabiliyordu yani sizin eski verilerde beşyüz personel varmış şimdi 400 tane girmişiniz dediğimiz zaman o 100 tane tekrar unutulmuş, ihmale gelmiş yani hızlı bir şekilde gönderildiği için diye ikaz edildiği zaman o bilgiler tekrar gelme imkanı vardı. Ama 2016 Nisan ayı son güncellenmenin olduğu aydı daha sonra bir güncelleme yapılmadı. Dolayısıyla bu bilgiler benim kanaatime göre net bilgileri efendim."

27. Yine Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesinin 2017/250 sayılı dosyası üzerinden yapılan 21/9/2018 tarihli duruşmanın SEGBİS çözüm tutanağının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Üye [M.Y.] : Peki bunların güvenilirliği nedir?

Gizli Tanık Garson: Sayın başkanım normalde bu listede gerek polis, gerek amir, gerekse sivil mahrem abi listede varsa bu kişi reelde vardır. Ama 81 ilde veri toplayan kişileri de göz önünde bulundurduğunuz zaman insan faktörünü yani bu kişilerin bazı telefon bilgileri yanlış olabilir. Bu yanlışın sebebi o veriyi veren birebirde bizim sorduğumuz kişiye yanlış vermiş olabilir Te'sini eksik vermiş olabilir yani bu toplandığında, istendiğinde. Veyahut da bu kişilerin excelin acizliğine uğramış, bunu çekmiş te olabilir. Bizim burdaki esas şeyimiz listede bu x şahsı var mı? Bu şahıs yerinde mi başka ile bir tayin oldu mu, gitti mi buna bakarız. Yani bizim için.

Üye [M.Y.]: Anladım. Peki

Gizli Tanık Garson: Ama burda plakası eksikti, telefonu eksikliği çok bizim takıldığımız, takip ettiğimiz şeyler değildi.

Üye [M.Y.]: Peki şunu sormak istiyorum sizin yani bize gelen bazı beyanlarda, sorularda benim müvekkilim veyahut da ben yanlışlıkla bu listeye yazıldım. Beni karıştırmış diyenler var öyle bir karışmanın veyahut da hatanın olma ihtimali var mı sizin tuttuğunuz kayıtlarda bu kişinin mutlaka, bu kişi mutlaka Fetö/ Pdy örgütünün içerisinde midir yani sizin sd'de tuttuğunuz.

Gizli Tanık Garson: Evet ... sayın başkanım. Bunlar reelde olan kişilerdir çünkü bunları biz teslim etmeden bunları ...(anlaşılmadı) yapıyoruz, bunlarla iş yapıyoruz eğer burda bir insanın burdan maksat sulandırılma, karıştırılma, bunu ekleme, çıkarma, yanlışlıkla yazılma gibi şeylerden yola çıkarsak zaten biz o düz zeminde işimizi yapamayız ki böyle yanlışlıklar olduğu zamanda benim gibi bu listeyi takip eden insanlar bugün olmasa bile yarın onun farkına varacağından dolayı böyle bir yanlışlık zaten yolda yürürken takip edilir, bulunur ki bunlara da ben çok şahit olmadım. dolayısıyla buraya yazılan şeyler gerçek kişilerdir. Ama dediğiniz gibi bir ildeki bir kişi o şahsın bilgilerini ihmalkarlığından olabilir, yanlış yazmış olabilir, eksik yazmış olabilir.

Üye [M.Y.]: ...(anlaşılmadı) Yani şunu sormuyorum ben size isim yazıldı yani o isim diğer bilgilerle o kişiye bu adamın örgüt dışı birisi olup olmadığı veyahut da mutlaka sizin örgüttendir diye bir durum var mı yoksa hatayen oraya yazılma gibi bir ihtimali var mı?

Gizli Tanık Garson: Yok hatayen bir yazılma ihtimali olmaz sayın başkanım."

B. Somut Olay Bilgisi

28. Başvurucu, Antalya'nın Aksu İlçe Emniyet Müdürlüğünde ilçe emniyet müdür yardımcısı olarak görev yapmaktayken terör örgütleriyle veya devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla iltisaklı yahut irtibatlı olduğundan bahisle ve 22/11/2016 tarihli ve 29896 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 31/10/2016 tarihli ve 677 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye (677 sayılı KHK) ekli (3) sayılı listede ismine yer verilerek suretiyle kamu görevinden çıkarılmıştır.

29. Başvurucu, anılan kararın iptaline karar verilmesi talebiyle OHAL Komisyonuna başvurmuştur. OHAL Komisyonu 26/2/2019 tarihinde anılan başvuruyu reddetmiştir. Kararın "İnceleme" başlığı altında başvuru hakkında devam eden ceza yargılamasında başvurusunun ilçe emniyet müdür yardımcısı olarak görev yaptığı dönemde FETÖ/PDY aleyhine bir raporu işleme almadığı hususunun tanık beyanıyla sabit olduğu, FETÖ/PDY tepe yöneticilerinden Ö.A. adına kayıtlı hat üzerinden on adet mesajlaşma kaydının bulunduğu, personel bilgi dosyasında başvuru hakkında üst amir kanaati olarak FETÖ/PDY ile kuvvetli iltisak ve irtibatının bulunduğu yönünde görüş bildirildiği belirtilmiştir. Bununla birlikte yine aynı başlık altında Emniyet Genel Müdürlüğünden temin edilen bilgilere göre başvurusunun 2017/68532 hazırlık numaralı soruşturma dosyası kapsamında ele geçirilen Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatı personeline ilişkin örgüt arşivindeki detay bilgisinde; mahrem yapıda A4 (FETÖ/PDY'ye mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan) seviyesinde kodlanmış olduğuna yönelik tespit aktarılmıştır.

30. Netice itibarıyla OHAL Komisyonunun anılan kararının başvurunun değerlendirilmesi kısmında, başvurunun FETÖ/PDY örgüt arşivinde emniyet teşkilatı mahrem yapısı içinde yer alan şahıslardan olmasının ve diğer tespitlerin FETÖ/PDY ile irtibatını ortaya koyduğu ve başvurunun reddedilmesi gerektiği sonucuna varıldığı belirtilmiştir.

31. Başvurucu, OHAL Komisyonu kararının iptaline karar verilmesi talebiyle dava açmıştır. Dava dilekçesinde başvuru ilk olarak hakkında devam eden ceza yargılamasının bulunduğunu ve bu yargılama sonucunda beraat edeceğinin kuvvetle muhtemel olduğunu belirtmiştir. FETÖ/PDY aleyhine işleme almadığı bir evrakın olmadığını, mesajlaşma kaydının olduğu belirtilen Ö.A.'nın da kim olduğunu bilmediğini vurgulayan başvuru, üst amir kanaatinin de delil olarak değerlendirilemeyeceğini dile getirmiştir. Öte yandan başvuru A4 olarak kodlanmış olmasının uydurulmuş bir belgeye dayalı olduğunu, buradaki kişisel bilgilerin Emniyet POL-NET personel bilgi sisteminde var olan bilgiler olduğunu, FETÖ/PDY mensuplarının kritik birimlerde çalışmış olması nedeniyle bu bilgilerle ulaşmalarının zor olmadığını, bu kodlamaların delil olarak kullanılamayacağını ifade etmiştir.

32. İçişleri Bakanlığı (İdare) tarafından dava dosyasına sunulan savunmada 15 Temmuz darbe girişimi ve OHAL süreci aktarılmış, FETÖ/PDY'nin yapısına ilişkin hususlara değinilmiştir. Bunun yanında başvuru hakkında düzenlenen olan veri *inceleme raporunda* emniyet teşkilatına yönelik olarak ele geçen kodlama bilgilerine yer verilmiş, buna göre "A4: FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişiyi ifade ettiği; DERECE 1: Örgüt tarafından yapılan işleme karşılık gelen harf kodları; DERECE 2: Örgüt tarafından yapılan işleme karşılık gelen 2. kademe harf kodları" şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Öte yandan bahse konu veri *inceleme raporunun* sorgulama sonucu kısmında başvuru hakkında "DERECE 1: A4; DERECE 2: A4" şeklinde kodlamalar yer almaktadır.

33. Ankara 22. İdare Mahkemesi (İdare Mahkemesi) dava devam ederken 28/2/2020 tarihli ara kararıyla UYAP üzerinden temin edilen başvurunun FETÖ/PDY ile bağlantısına ve örgütün amacı doğrultusunda faaliyette bulunduğuna yönelik tanık ifadelerinin başvurucuya gönderilmesine ve bunlara karşı beyanlarını dosyaya sunması için başvurucuya on beş gün süre verilmesine karar vermiştir. Başvurucu bu ara kararına yönelik cevap dilekçesinde özetle ifade sahipleri ile aralarında husumet bulunduğunu, beyanlarının gerçeği yansıtmadığını dile getirmiştir.

34. İdare Mahkemesi 28/2/2020 tarihinde davanın reddine karar vermiştir. Kararda öncelikle FETÖ/PDY'nin niteliğine ilişkin genel değerlendirmeler yapılmış, FETÖ/PDY ile bağlantılı kişilerin kamu görevinden çıkarılmaları sürecine dair genel bilgiler verilmiştir. Bu bağlamda kamu görevlilerinin sadakat yükümlülüğünden bahsedilmiş, yaşanan darbe teşebbüsü nedeniyle ivedi şekilde alınması gereken tedbirlerin zorunluluğuna vurgu yapılmıştır. Öte yandan başvurunun silahlı terör örgütüne üye olma suçundan yargılandığı Antalya 8. Ağır Ceza Mahkemesinin (Ağır Ceza Mahkemesi) dosyasında bulunduğu belirtilen tanık beyanlarına yer verilmiştir. Anılan beyanlar şöyledir:

"...Tanık [A.K.] Beyanında; '2012 yılında Aksu İlçe Emniyet Müdürlüğüne atama geldim, burada çalışmaya başladım, 2014 şubat ayında CİMER başvurumda isimlerini verdiğim kişiler Aksu İlçe Emniyette buldukları yerlerden gönderildiler, gönderilme sebepleri dönemki adıyla cemaatle olan ilişkileriydi, hatta ilçe emniyet müdürü olan [E.İ.]

bey bu kişiler kesinlikle bilgisayar başında olmayacak, bilgisayara oturmayacak diye sözlü olarak talimat vermişti, ben [O.Ş.nin] söylemlerine bu tarihten itibaren tamk oldum, kendisi Aksu İlçe Emniyetin sorumlusu gibi davranırdı, atamaları, görevlendirmeleri idare etmeye çalışırdı, bunu söylemlerinde de açıkça söylerdi, kısa bir süre sonra Doğan Doğan isimli kişi de müdür yardımcısı olarak atandı, Doğan Doğan ve [O.Ş.] birbirlerine çok yakın ve iyi görüşen iki kişiydi, Doğan Doğan ilçe emniyet müdürünün sözlü talimatına rağmen yavaş yavaş sahte gerekçeler uydurarak ilçeye dışarıdan gelen kişileri şubelerde görevlendirmeye başladı, bizleri şube dışına çıkarmaya başladılar, ben [O.Ş.] hakkında sizin hangi cemaate dahil olduğumuzu, arkanızda hangi cemaat olduğumu bilerek şikâyetçi olduğumda Doğan Doğan araya aracı koyarak benden bu şikâyetimi geri almamı, aksi halde hakkımda iyi olmayacağını bana ilettiler, bunu yine FETÖ'den ihraç olan müdür yardımcısı [A.D.nin] aracılığıyla yaptı, [T.K.yla] da [O.Ş.] oldukça iyi görüşürlerdi, mesai içerisinde kapıyı kapatıp uzun süre birlikte görüşürlerdi, bunlara yönelik elimde somut bir şey yoktur, ancak olayları biliyorum, anlattığım şekildedir' şeklinde beyanda bulunmuştur....Sanık Doğan Doğan müdafî Av. Hasan Atalay Gök'ün talebi üzerine tanıktan sorulduğunda: 'sistematik baskıdan kastım şudur, en ufak bir hatamızda, yani kendilerinden olmayan insanların yaptığı bir hatada her türlü zulmü yaptılar, yani işe geç kaldığımızda her türlü soruşturmayı açarım dediler, anksiyete hastalığım oldu, bu yüzden silahımı aldılar, benim bu yönden üzerime baskı yapıp psikolojik olarak yıpratınca devlet hastanesinden rapor aldım' şeklinde beyanda bulunmuştur...

Tanık [A.K.E.] Beyanında: 'Sanık Doğan Doğan Antalya Aksu İlçe Emniyet Müdür Yardımcılığı görevini yapmaktaydı, polis memuru [Ö.Ş.ye] tanzim ettiğim rapordan sonra tarafıma karşı uzun bir süre katı bir tutum içerisinde olmuş, yine polis merkez amirliği görevini emniyet amiri [A.Y.] ile birlikte polis memuru [Ö.Ş.ye] herhangi bir işlem yapmamış, bu polis memurunun görev yerinin değiştirilmesini istememe rağmen yaklaşık 9 aylık süre zarfında grubumun karşılığı olan görev teslimi yaptığımız grupta mukayit olarak görevlendirilmiş ve görevlerini yapmamışlardır, söyleyeceklerim bundan ibarettir' şeklinde beyanda bulunmuştur."

35. Netice itibarıyla İdare Mahkemesi başvuru hakkındaki bahse konu tanık beyanlarını, Garson'dan ele geçen kodlamalarda A4 (FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişi) olarak kodlanmış olmasını değerlendirerek başvuru organının örgüt hiyerarşisi içinde yer aldığı ve FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibatının bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

36. Başvuru bu karara karşı istinaf kanun yolu başvurusunda bulunmuştur. İstinaf dilekçesinde başvuru, önceki beyanlarını tekrar etmekle birlikte, ifade sahipleri A.K.E. ile A.K.nın tanık değil kendisi ile ilgili olarak şikâyetçi pozisyonunda olduğunu, FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibat içinde olduklarına ilişkin beyanlarının olmadığını, beyanlarının asılsız, soyut ve hasmane tutum içinde verildiğini vurgulamıştır. Yine başvuru, Garson'dan ele geçen kodlamalarda hataların olduğunu, bu kodlamaların geçerliliğinin bulunmadığını dile getirmiştir.

37. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 14. İdari Dava Dairesi (Daire) 16/3/2022 tarihinde İdare Mahkemesi kararının usule ve hukuka uygun olduğu ve kaldırılmasını gerektirecek bir neden bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun reddine karar vermiştir.

38. Başvurucu bu karara karşı önceki iddialarını yineleyerek temyiz başvurusunda bulunmuştur. Danıştay Beşinci Dairesi 2/11/2022 tarihinde Daire kararının ve dayandığı gerekçenin hukuka ve usule uygun olduğunu ve bozulmasını gerektirecek bir sebep bulunmadığını belirterek temyiz başvurusunun reddi ile anılan kararın onanmasına karar vermiştir.

39. Nihai karar 20/12/2022 tarihinde başvurucu tarafından öğrenilmiştir.

40. Öte yandan Ağır Ceza Mahkemesi, hakkında silahlı terör örgütüne üyelik suçundan yürütülen yargılama sonucunda 10/10/2019 tarihinde başvurusunun 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar vermiştir. Anılan kararda *Garson*'un vermiş olduğu hafıza kartı içerisindeki dijital verilerin incelenmesi sonucu düzenlenen veri inceleme raporuna göre başvurusunun tüm liste içinde "*Derece 1 A4*", "*Derece 2 A4*" olarak kodlandığı, A4 kodunun "*FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişiyi*" ifade ettiği belirtilmiştir. Bununla birlikte tanıklar A.K. ve A.K.E.nin beyanları değerlendirilerek başvurusunun FETÖ/PDY bağlılığını ve örgütün amacı doğrultusunda faaliyetlerini ortaya koyan eylemlerinin bulunduğu ifade edilmiştir. Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi başvurusunun Ağır Ceza Mahkemesinin bu kararına karşı yaptığı istinaf kanun yolu başvurusunun 24/12/2020 tarihinde esastan reddine karar vermiştir. Başvurusunun bu karara karşı yapmış olduğu temyiz başvurusu hakkında ise henüz bir karar verilmemiştir.

41. Bununla birlikte başvurucu hakkında bahse konu ceza kovuşturması öncesinde Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenmiş olan 7/2/2018 tarihli iddianamede 10/9/2015 tarihinde Başpolis Memuru A.K.E.nin düzenlediği raporda; polis memuru Ö.Ş.nin, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği, FETÖ/PDY'yi öven ve savunan konuşmalarının olduğunu belirttiği ancak Aksu İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı Doğan Doğan'ın tanzim edilen rapora herhangi bir işlem yaptırmadığı iddiası ile ilgili olarak İçişleri Bakanlığı tarafından 3/7/2017 tarihli raporun düzenlendiği ifade edilmiştir. Bu raporda yer verilen H.K. isimli emniyet görevlisinin "*Başpolis Memuru [A.K.E] tarafından tutulan raporu alarak İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı Doğan DOĞAN'a çıkardığını, Doğan DOĞAN'ın kendisine İlçe Emniyet Müdürü ile görüştüğünden sonra kendisi ile tekrar görüşeceğini söylediğini, İlçe Emniyet Müdürü ile görüşüp görüşmediğini bilmediğini ancak birkaç gün sonra kendisine karakol amiri konuyu halledecek, rapor bu şekilde dursun hiçbir yere yazılmasın işlem yapılmasın diyerek raporu kendisine verdiği*" şeklinde beyanda bulunduğu belirtilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

1. İlgili Mevzuat

42. 677 sayılı KHK'nın "*Kamu personeline ilişkin tedbirler*" başlıklı 1. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Terör örgütlerine veya ... Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara ... iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan;

...

c) Ekli (3) sayılı listede yer alan kişiler Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatından,

...

başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın çıkarılmıştır. Bu kişilere ayrıca herhangi bir tebligat yapılmaz. Haklarında ayrıca özel kanun hükümlerine göre işlem tesis edilir.

(2) Birinci fıkra gereğince Türk Silahlı Kuvvetlerinden, Jandarma Genel Komutanlığı teşkilatından, Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatından ve kamu görevinden çıkarılan kişilerin, mahkûmiyet kararı aranmaksızın, rütbe ve/veya memuriyetleri alınır ve bu kişiler görev yaptıkları teşkilata yeniden kabul edilmezler; bir daha kamu hizmetinde istihdam edilemezler, doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilemezler; ..."

43. 677 sayılı KHK'da yer alan bahse konu düzenlemeler 7083 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile kanunlaşmıştır.

44. 685 sayılı KHK'nın "Komisyonun oluşumu" başlıklı 1. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Anayasanın 120 nci maddesi kapsamında ilan edilen ve 21/7/2016 tarihli ve 1116 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla onaylanan olağanüstü hal kapsamında, terör örgütlerine veya ... Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle başka bir idari işlem tesis edilmeksizin doğrudan kanun hükmünde kararname hükümleri ile tesis edilen işlemlere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmuştur."

45. 685 sayılı KHK'nın "Yargı denetimi" başlıklı 11. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Komisyon kararlarına karşı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde iptal davası açılabilir."

46. 685 sayılı KHK'da yer alan bahse konu düzenlemeler 7075 sayılı Kanun'un 1. ve 11. maddesi ile kanunlaşmıştır.

2. İlgili Yargı Kararları

a. FETÖ/PDY'nin Yapısına İlişkin Kararlar

47. (Kapatılan) Yargıtay 16. Ceza Dairesinin Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 26/9/2017 tarihli ve E.2017/16.MD-956, K.2017/370 sayılı kararı ile onanarak kesinleşen 24/4/2017 tarihli ve E.2015/3, K.2017/3 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"FETÖ/PDY silahlı terör örgütü, paravan olarak kullandığı dini, din dışı dünyevi emellerine ulaşma aracı haline getiren; siyasi, ekonomik ve toplumsal yeni bir düzen kurma tasavvuruna sahip örgüt liderinden aldığı talimatlar doğrultusunda hareket eden; bu amaçla

öncelikle güç kaynaklarına sahip olmayı hedefleyip güçlü olmak ve yeni bir düzen kurmak için şeffaflık ve açıklık yerine büyük bir gizlilik içerisinde olmayı şiar edinen; bir istihbarat örgütü gibi kod isimler, özel haberleşme kanalları, kaynağı bilinmeyen paralar kullanıp böyle bir örgülenmenin olmadığına herkesi inandırmaya çalışarak ve bunda başarılı olduğu ölçüde büyüyüp güçlenen, bir yandan da kendi mensubu olmayanları düşman olarak görüp mensuplarını motive eden; 'Altın Nesil' adını verdiği kadrolarla sistemle çatışmak yerine sisteme sahip olma ilkesiyle devlete tabandan tavana sızan; bu kadroların sağladığı avantajlarla devlet içerisinde belli bir güce ulaştıktan sonra hasımlarını çeşitli hukuki görünümü hukuk dışı yöntemlerle tasfiye eden; böylece devlet aygıtının bütün alt bileşenlerini ünite ünite kontrol altına almayı ve sisteme sahip olmayı planlayıp ele geçirdiği kamu gücünü de kullanarak toplumsal dönüşümü sağlamayı amaçlayan; casusluk faaliyetlerini de bünyesinde barındıran atipik/suigeneris bir terör örgütüdür.

İstişare kurulu, ülke, bölge, il, ilçe, semt, ev imamları gibi hiyerarşik bir yapı içeren insan gücünü ve finans kaynaklarını örgütsel menfaat ve ideolojisi çerçevesinde kullanıp Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin tüm anayasal kurumlarını ele geçirme amacı taşıyan FETÖ/PDY silahlı terör örgütü 'gizli yaşamak, her zaman korkmak, doğruyu söylememek, gerçeği inkâr etmek' üzerine kuruludur.

Talimatlar yoluyla kollektif bir şekilde mobilize olan, kamu erkinin kritik bürokratik alanları başta olmak üzere, kamusal alanı ele geçirme refleksi ile hareket eden, mülkiye, adliye, emniyet, eğitim, istihbarat ve ordu içerisinde kendi özel hiyerarşisi ile illegal şekilde kadrolaşan, devletin tüm kurumlarına yerleştiği örgüt mensupları ile devlet teşkilatını kendisine hizmet eder hale getiren ve adeta devlet içinde ayrı bir devlet yapısı oluşturan örgütün lideri Fethullah Gülen tarafından;

'Esnek olun, sivilmeden can damarları içinde dolanın!; bütün güç merkezlerine ulaşınca kadar hiç kimse varlığımızı fark etmeden sistemin ana damarlarında ilerleyin!'

'Adliye, mülkiye veya başka hayati bir müessesede bizim arkadaşlarımızın mevcudiyeti öyle ferdî mevcudiyetler şeklinde ele alınıp değerlendirilmemelidir. Yani bunlar gelecek adına bizim o ünitelerde garantimizdir. Bir ölçüde onlar bizim varlığımızın teminatıdır.'

'Zaman henüz uygun değil. Bütün dünyayı omuzlayıp taşıyabileceğimiz zamana dek, tamam olacağınız ve koşulların uygun olacağı zamana dek beklemelisiniz! Bilhassa, haber alma hususunda her zaman hasım cephenin çok önünde olunmalıdır.'

'Yani siz hâkim değilsiniz başka kuvvetler var. Bu ülkede değişik kuvvetleri hesap edecek dengeli, dikkatli, tedbirli, temkinli yürümekte yarar var ki geriye adım atmayalım...'

'Türkiye'deki devlet yapısı ölçüsüne göre bütün anayasal müesseselerdeki güç ve kuvveti cephemize çekeceğimiz ana kadar her adım erken sayılır ... bunca kalabalık içinde ben bu dünyayı ve düşüncemi sözde mahremiyet içinde anlattım ... sırrınız sizin sırrınızdır. Söylerseniz siz esir olursunuz.'

'Daima tedbirli olmalıyız, daima istişare içerisinde karar alın, ana istişare organı olan Başyüceler ne karar aldıysa onu uygulayın (Kaldı ki; Başyüceler'in lideri de kendisidir) bütün güç merkezlerine ulaşmalıyız...'

'Bir gün bana Ankara'da bin evimiz olduğunu söyleyin, devletin paçasından şöyle bir tutacağım, devlet uyandığında yapacağı hiçbir şey kalmayacak.' şeklinde değişik yer ve zamanlarda örgüt mensuplarına verilen talimatlarda gizliliğe atfedilen önem görülmektedir."

48. FETÖ/PDY'nin anılan Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararında yer alan hiyerarşik yapılanması ile ilgili diğer hususlar için bkz. *Ayla Demir İşat* [GK], B. No: 2018/24245, 8/10/2020, § 63.

49. Danıştay Beşinci Dairesinin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 26/1/2022 tarihli ve E.2020/1197, K.2022/146 sayılı kararıyla onanarak kesinleşen 17/6/2019 tarihli ve E.2016/58146, K.2019/4158 sayılı kararında "FETÖ'ye İlişkin Tespit ve Değerlendirmeler" başlığı altında şu hususlara yer verilmiştir:

"...

Öte yandan Dairemizde derdest olan dava dosyalarında yukarıda belirtilen tespitleri destekler mahiyette, FETÖ'nün niteliğine ilişkin aşağıdaki beyanların yer aldığı görülmüştür:

Yargı mensubu olarak görev yapmış olan ve ifadesine başvurulana M.Ü. ye ait Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen 21/10/2016 tarihli ek sorgulama tutanağı: '...Şunu söylemem gerekiyor ki cemaat farklı sınav evlerinde kalan şahısları birbirleriyle tanıştırmaz. ... Bu yapı sizi asla boşta bırakmaz, yani üniversiteden mezun olduğunuzda sınav çalışma eviniz hazır, sınavı kazanınca mülakat referans listeniz hazır, bunların her aşamasından sorumlu olan kişiler vardır. ...Kural olarak bu yapı gizlilik üzerine kurulu olduğundan bir evde kalan diğer evde kalan kişileri tanımazdı. Ama biz bazen tanıştığımızda kimin bizden olduğunu hissediyor ve anlıyorduk. Biz staja başladıktan sonra bize yavaş yavaş tedbire riayet etmemiz hususu anlatılmaya başlandı. ...bu yapıda ciddi bir hiyerarşi söz konusuydu. Ben maaşımın bekarken %15'ini, evlendikten sonra ise %10'unu cemaate himmet olarak verdim. ...Evde kalan kişi sadece ev abisini tanır. Kıdemsiz birinin üst abileri tanıma şansı yoktur. Staj esnasında bize namazınızı gizli kılın gerekirse zorunlu hallerde namazlarınızı cem edin diyorlardı. Ramazan orucunuzu tutun ancak gerekirse oruç tutmuyormuş gibi davranın diyorlardı. Bunun haricinde önemli bir husus da bize evliliğin faziletleri anlatılıyordu. ...Evlilikten sorumlu abi, evlendirmeyi düşündüğü erkeğe gelerek erkekten bir vesikalık fotoğraf ve bir CV ister, devamında bu CV'yi ve fotoğrafı bir havuza atardı. Aynı işlemi bayanlar için de yapıyorlardı. Devamında evlilikten sorumlu abi kendince uygun gördüğü eş adaylarını birbirleriyle tanıştıırıyordu.'

Yargı mensubu olarak görev yapmış olan ve ifadesine başvurulana A.A. ya ait Kilis Terörle Mücadele Şube Müdürlüğünce düzenlenen 23/06/2017 tarihli şüpheli ifade tutanağı: '17-25 Aralık süreci sonrası örgütün sivil imamı Erdal kod adlı şahsın katıldığı ...bir toplantıda sivil imam adlıcilere hitaben 'elinizde ...siyasal iktidara ilişkin yolsuzluk ihale usulsüzlüğü vs. gibi ses getirecek dosya varsa, bu tarz ses getirecek dosyaları bekletmeyin, hemen davasını açın.' dedi. ...Örgüt mensuplarının deşifre olmasını önlemek için tedbir ya da ruhsat diye tabir edilen yöntemler uygulanmaktaydı. Bu kapsamda örneğin; cuma namazına gitmememiz, adliyede namazları ina ile (göz ile) kılmanız, eğer mümkünse namaz vakti yetişiyorsa namazları cem ederek (birleştirerek) evde kılmanız, ramazan ayında eğer belli olacaksa oruç tutmamamız ve gerektiğinde alkol almamız talimatlandırılmıştı. ...Bizim mezuniyet balomuzda, o dönemki yargı bürokrasisinin hassasiyeti de gözetilerek protokol masalarından görülecek açadaki ön sıra masalara hep örgüt üyeleri oturtulmuş ve bunlara alkol almaları talimatlandırılmıştı diye biliyorum. ...Seçim [2014 tarihli HSYK seçimi]

süreciyle ilgili son olarak belirtmek istediğim, örgütün ByLock üzerinden birbirleriyle haberleşerek Facebook'taki hâkim-savcı gruplarında ya da adalet.org'da organize bir şekilde hareket ederek bağımsız aday tanıtımlarının altına adayı övücü, parlatıcı, adayı ön plana çıkartıcı yorumlar yapılmasının sağlanmasıydı. Buna örnek olarak bir olay anlatayım: R.Ş. mahkemede yanına gelip bana tefonundaki ByLock mesajını okuttu. Yazının içeriğinde; --Tüm arkadaşların dikkatine, şu gün şu saatte Facebook'taki hâkim savcı gruplarında ve adalet.org'da '[İ.Ç.] Gerçeği' isimli bir paylaşım yapılacaktır. Paylaşımın altına bağımsız aday [İ.Ç.]yi övücü yorumlar yapıp destekleyelim ... Görüldüğü üzere örgüt sosyal medyada organize bir şekilde hareket ederek seçimde başarılı olmayı amaçlamıştır. ...FETÖ yargı mensuplarını T1, T2, T3, T4, T5 üst başlığı/ tasnifi adı altında grup grup, hücre tipi yapılandırılmıştır. T3'teki bir kişinin ekstra bir tanışıklık yoksa diğerlerini bilmesi mümkün olmadığı gibi, yine T3 altında yer alan grupların da birbirini tanımaması genel kuraldır. Tedbir denilen gizlilik kurallarına riayet edilerek bu gizliliğin sağlanması amaçlanmıştır. Ama özellikle Ankara'da staj döneminde bu gizliliği sağlayamadılar. Bir çok farklı gruba mensup kişi birbirlerini bir şekilde tanıdı veya başkasından duyarak suretiyle öğrendi. Ancak tedbire son derece riayet edenler kendilerini gizleyebilmiştir.'

Yargı mensubu olarak görev yapmış olan ve ifadesine başvurulmuş M.Ö.ye ait Osmaniye Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen 18/10/2016 tarihli sorgulama tutanağı: 'Taşra yapılanmasında o dönemki adı ile cemaatin bu yapılanması profesyonel olarak yürütülüyordu. 2002 yılından itibaren taşra yapılanması kendi içerisinde T1, T2, T3, T4, T5 şeklinde bölümlere ayrılmıştı. ('T' taşra anlamına gelen yapılanmayı simgelerdi). T1 grubu 39 bin sicilden daha önce gelenlerdi. T2 grubu 39 bin, 42 bin sicillileri, T3 grubu 92 bin 109 bin arası sicillileri, T4 grubu daha sonraki sicillileri, T5 grubu 125 bin ve sonraki sicillileri ifade ederdi.'

Sonuç olarak FETÖ'nün, yıllar itibarıyla takkiye (olduğundan farklı görünme) esasına dayanan uzun vadeli bir projenin aşamalarını izleyerek kurduğu strateji doğrultusunda, kamu kurumlarında ve yargı organlarında demokratik devlet düzeninden ayrık ve ona paralel şekilde teşkilatlanmak suretiyle ülkenin bağımsızlığını, bütünlüğünü ve demokratik hukuk devletini tehdit edici, anayasal düzene sadakat yükümlülüğüne aykırı davranışlar gösteren bir yapılanma hâline geldiği anlaşılmaktadır. Nitekim bu yapılanma tarafından 15 Temmuz 2016 gecesi anayasal düzene, demokratik kurumlara ve bizatihi Türk Milletine karşı darbe teşebbüsünde bulunulmuştur.

Darbe teşebbüsünün bertaraf edilmesini takip eden günlerde, söz konusu kalkışmaya dâhil olan kişilerin telefon konuşmaları ve mesajları ortaya çıkmıştır. Anayasa Mahkemesinin Aydın Yavuz ve diğerleri (B. No: 2016/22169, 20/06/2017) kararında da yer alan, darbe teşebbüsünün şüphelilerinden olan Komiser Yardımcısı E.G.nin telefonunda bulunan mesajlar bunlara örnek teşkil etmektedir. E.G.nin telefonunda, 'önemli, durum kötü, çok acil duyuru. tüm il ve ilçe imamlarını, abilere, ablalara, kurum imamlarına iletin, tüm hizmet mensupları darbeyi şiddetle kınayan açıklama yapsın, meydanlara inip kendisini kamufla etsin, resim çekilip sosyal medyada yayınlasın, demokrasi, seçilmiş irade falan desinler, ama fazla da asla muhterem hoca efendinin adı geçmesin açıklamalarda, hepimizi alabilirler, herkes -darbeden haberim yok TV'de gördüm ilk kez- desin, asla hükümete ve Tayyibe karşı olumsuz bir paylaşım yapmayın, bu gurubu kapatıyorum şimdi' şeklinde mesajların bulunduğu tespit edilmiştir."

50. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 14/4/2025 tarihli ve E.2024/1375, K.2025/829 sayılı kararında şu hususlara yer verilmiştir:

"...

İdari işlemlerin hukuka uygunluğunun yargısal denetiminin, kural olarak söz konusu işlemlerin tesis edildikleri tarihteki hukuki duruma göre yapılması esas ise de, dava konusu edilen işlemlerin niteliğine göre idari işlemin tesis edildiği tarihten önceki dönemi ilgilendirmesi koşuluyla, yargılama sürecinde veya daha sonra ortaya çıkan tüm bilgi ve belgelerin işlemin hukuka uygunluk denetiminde göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Bu çerçevede, FETÖ/PDY terör örgütünün, büyük bir gizlilik ve takibe içinde Devleti ele geçirmek amacıyla yasadışı faaliyetlerde bulunduğu, söz konusu örgülle olan iltisak veya irtibatın, 21/07/2016 tarihinde ülke genelinde olağanüstü hal ilan edilmesinden çok daha önceki süreçte de ortaya çıkabileceği, bir anda ortaya çıkmasının mümkün olmadığı, örgütün yapılanma yöntemi de göz önünde bulundurulduğunda iltisak veya irtibatın uzun bir süreci kapsadığı değerlendirilmektedir.

b. Garson Kod Adlı Gizli Tanıktan Ele Geçen Kodlamalara İlişkin Kararlar

i. Anayasa Mahkemesinin Bireysel Başvuru Kararları

51. Anayasa Mahkemesinin *Ulvi Kün* ([I. B.], B. No: 2016/72052, 10/12/2019) kararının ilgili kısmı şöyledir:

"1. Başvuru, tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

...

38. Rize Sulh Ceza Hâkimliğinin tutuklama kararında, başvuru yönünden kuvvetli suç şüphesini oluşturan somut olguların bulunduğuna genel olarak değinilmiş, ayrıca Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ile irtibatlı HTS kayıtlarına ve istihbarat raporlarına atf yapılmıştır ...

39. İddianamede ise başvuruçunun meslekten ihraç edilmesine, 2004-2010 yılları arasında ABD'de eğitim görmesine, başvuruçunun çalıştığı birimlere ve aldığı eğitimlere, mesai arkadaşları nezdinde ve çevresinde yapılan araştırma sonucu FETÖ/PDY ile iltisak olduğu değerlendirilmesine dayanılmıştır. Bunların haricinde mahkûmiyet kararında da atf yapılan H.Ö. adlı kişiye ait 7/3/2017 tarihli tanık ifadesi ve 7/3/2018 tarihli Veri İnceleme Raporu bulunmaktadır.

40. Başvuruçunun hakkındaki veri inceleme raporu Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen emniyet mahrem yapılanması soruşturmasında Garson kod isimli gizli tanışın vermiş olduğu Micro SD kart içeriğindeki bilgilere istinaden hazırlanmıştır. Bu Micro SD kart içinde FETÖ/PDY tarafından emniyet personeli ile ilgili yapılan işleme kayıtlarının bulunduğu ve örgüt perspektifiyle örgüte bağlılık düzeyine göre emniyet personeline bazı kodların verildiği belirtilmiştir. Veri inceleme raporunda başvuruçunun 'FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişiyi' ifade eden A4 koduyla kodlandığı açıklanmıştır. FETÖ/PDY'nin neredeyse ülkedeki tüm kamu kurumlarında örgütlendiği ancak Türk Silahlı Kuvvetleri, emniyet birimleri, yargı organları ve istihbarat birimlerinde örgütlenmeye özel bir önem verdiği ve bu yerlerin mahrem alanlar olarak ifade edildiği bilinmektedir. Yine FETÖ/PDY'nin bu alanlarda görev yapan mensuplarının örgüt içindeki yapılanmada sivil imamlara bağlı olarak faaliyette buldukları birçok soruşturma ve kovuşturma belgesinde ifade edilmiştir. Bu kapsamda

emniyet müdürü olarak görev yapmakta olan başvurucu hakkındaki veri inceleme raporuna esas dijital verinin (Micro SD kartın) FETÖ/PDY'nin emniyet teşkilatından sorumlu sivil imamları tarafından ülke çapında emniyet personeli hakkında düzenlenmiş olan birtakım kayıt ve kodları içerdiğinin ve bir gizli tanık tarafından soruşturma mercilerine verildiğinin belirtilmesi karşısında bu dijital veri içinde yer alan başvurucuyla ilgili bilgi ve olguların somut olayın koşullarında FETÖ/PDY ile başvurucu arasında örgütsel bir ilişki bulunduğuna -dolayısıyla başvurucunun suç işlediğine- dair kuvvetli belirti olarak kabul edilmesinin temelsiz ve keyfi olduğunun kabulü mümkün değildir. Nitekim anılan dijital verideki olguların Yargıtay tarafından da FETÖ/PDY ile bağlantılı suçlar bakımından örgütsel ilişkinin varlığı hususunda önemli bir veri olarak kabul edildiğine işaret eden yargısal kararlar mevcuttur..."

52. Anayasa Mahkemesinin Hasan Hüseyin Özcan ([1. B.], B. No: 2022/103754, 27/5/2025) kararının ilgili kısmı şöyledir:

"1. Başvuru, terör örgütüne üye olma suçundan verilen mahkûmiyet hükmü nedeniyle suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ve diğer anayasal hakların ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

...

31. Bölge Adliye Mahkemesinin mahkûmiyet hükmüne esas aldığı tanık Y.R.nin ifadesinde, başvurucuyu 2012-2013 yıllarında birkaç kez sohbet toplantılarında gördüğünü, başvurucunun toplantılarda para verdiğini görmediği yönündeki beyanları karşısında toplantıların örgütsel niteliğine ve Yargıtayca kritik olduğu belirtilen tarihlerden sonra devam edip etmediğine ilişkin herhangi bir açıklamaya yer verilmediği görülmüştür.

32. Yargıtay uygulamasında ise sanıkların Garson kod adlı gizli tanıktan ele geçirilen SD kart içinde 'B4' olarak kodlanması mahkûmiyet için yeterli olmayıp bunun için destekleyici bir ifade, beyan yahut başkaca bilgi ve belge bulunup bulunmadığının araştırılması gerekmektedir (birçok karar arasından bkz. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 15/1/2025 tarihli ve E.2023/26776, K.2025/1399 sayılı kararı; ayrıca bkz. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 4/2/2025 tarihli ve E.2022/11020, K.2025/2707 sayılı kararı.)

33. Somut olayda Bölge Adliye Mahkemesi tarafından tanık Y.R.nın beyanlarında bahsedilen sohbet toplantılarına katılma eyleminin -gerçekleştirildiği tarih dikkate alındığında- neden örgütsel nitelikte bir faaliyet olarak kabul edildiğine dair herhangi bir izahat yapılmadığı gözönünde bulundurulmalıdır. Başka bir deyişle sohbet adı altındaki toplantılara katılması şeklinde mahkûmiyetinde delil olarak kullanılan fiillerinin kendisini cezai yönden sorumluluk altına sokacağını makul olarak öngörebileceği somut olayda gösterilememiştir. SD karttan elde edilen verilerle ilgili olarak yeteri kadar araştırma da yapılmamıştır. Sonuç olarak başvurucunun bu şekilde terör örgütüne üye olma suçundan mahkûm edilmesi anılan suçun başvurucunun aleyhine öngörülemez biçimde genişletici bir yoruma tabi tutulması ile mümkün olmuştur. Ortaya çıkan bu sonuç, Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrası ile bağdaşmamaktadır."

53. Anayasa Mahkemesinin H.K. ([1. B.], B. No: 2021/30997, 11/6/2024) kararının ilgili kısmı şöyledir:

"1. Başvuru; kanun yolu incelemesi aşamasında ileri sürülen, kararın sonucunu değiştirebilecek nitelikte olan esaslı iddiaların karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar

hakkının, hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delillerin hükme esas alınması nedeniyle de hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

...

4. Yargılama sonucunda Mahkeme, başvurusunun silahlı terör örgütüne üye olma suçundan 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar vermiş; mahkûmiyet kararında tanık İ.K.nın beyanlarına, Garson isimli gizli tanıktan ele geçirilen hafıza kartında yer alan ve Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin FETÖ/PDY üyeleri tarafından sınıflandırıldığı listede başvurusunun 'DERECE2:B4 (FETÖ mensubiyeti olan, sadakati ve bağlılığı olan ancak bazı konuları sorgulayan veya zaafi olan kişi)' olarak sınıflandırılmasına, terör örgütünün tepe yönetiminde yer alan O.H.Ö.nün kullandığı 0 506 ... 46 numaralı GSM hattından 25/5/2009 günü saat 17.15.04'te 36 saniyelik görüşme kaydının bulunmasına dayanmıştır.

...

14. Başvurucu, gizli tanık Garson'dan ele geçirilen hafıza kartı içindeki verilerin kanuna aykırı şekilde elde edilmesi ve bu delillerin hükme esas alınması nedeniyle hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür ...

....

17. Başvuru konusu olayda gizli tanık Garson'dan ele geçirilen hafıza kartında yer alan bilgilerin incelenmesi ve anlamlandırılması sonucunda hazırlanan veri inceleme raporuna, tanık beyanına ve HTS kayıtlarına dayanılarak başvurusunun mahkûmiyetine karar verilmiştir. Başvurucu; hafıza kartının elde edilme yönteminin hukuka aykırı olduğunu, bu delilin hükme esas alınmayacağını genel ve soyut ifadelerle ileri sürmüş ancak delilin hangi nedenle hukuka aykırı olduğuna yönelik bir açıklama yapmamıştır. Diğer bir ifadeyle somut olayın koşullarında başvurusunun bu delilin ilk bakışta ve açıkça hukuka aykırılığundan söz edilmesini mümkün gösterecek nitelikte bir şikâyeti yoktur. Anılan delilin kanuni düzenlemelere uygun şekilde elde edilmediği ve elde edilme yöntemi açısından hukuka aykırı olduğu hususunda derece mahkemelerince de bir tespitte bulunulmamıştır. Bu durumda somut olayda hakkaniyete uygun yargılanma hakkına yönelik açık ve görünür bir ihlalin olmadığı sonucuna ulaşılmaya gerekir."

ii. Yargıtay Kararları

54. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 15/1/2025 tarihli ve E.2023/26776, K.2025/1399 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

2. Gizli tanık Garson'dan ele geçirilen micro SD kart üzerinde yapılan inceleme sonucunda Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen Veri İnceleme Raporunda 4. sınıf emniyet müdürü olan sanık hakkında 'FETÖ mensubiyeti olan, sadakati ve bağlılığı olan ancak bazı konuları sorgulayan veya zaafi olan' kişileri ifade eden (B4) kodu ile kodlandığının belirtilmesi karşısında, ilgili birimlere yazı yazılarak gizli tanık Garson'dan ele geçirilen micro SD kart üzerinde son dönemde yapılan çalışmalar neticesinde sanık hakkında güncel liste bilgilerinin bulunup bulunmadığı hususu

araştırılarak varsa dosya içerisine getirilmesi, ayrıca güncel liste bilgilerinde sanığın öğretmeni ve zümre başkanı olarak belirtilen şahısların açık kimlik bilgilerinin tespit edilmesi ile haklarında FETÖ/PDY silahlı terör örgütü üyeliğinden soruşturma veya kovuşturma yürütülüp yürütülmediği araştırılarak, tespit edilmesi halinde ilgili dava dosyaların onaylı suretlerinin getirilip incelenmesi ile söz konusu kişilerin tanık sıfatıyla ifadelerine başvurulması ile UYAP örgütlü suçlar bilgi bankasında sanık hakkında herhangi bir beyan yahut ifade olup olmadığı araştırılıp bulunması halinde beyan ve ifadelerin onaylı örneklerinin dosya arasına getirilerek elde edilen tüm bilgi ve belgelerin 5271 sayılı CMK'nın 217. maddesi uyarınca duruşmada sanık ve müdafiiine okunarak diyecekleri sorulduktan sonra bir karar verilmesi gerekirken, eksik araştırma ile yazılı şekilde hüküm kurulması, [bozmayı gerektirmiştir.]

..."

55. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 11/12/2023 tarihli ve E.2022/32832, K.2023/10379 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

2. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Soruşturma Bürosu tarafından 2017/68532 soruşturma numarasına kayden yürütülen soruşturma kapsamında, gizli tanık Garson'un, gerek Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesinin 2017/250 Esas sayılı dosyasında verdiği 16.02.2018 tarihli, gerekse Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca alınan 18.04.2017 ve 27.04.2017 tarihli (Kom Daire Başkanlığından alınan) ifade tutanaklarında belirtildiği gibi, anılan örgütün mahrem yapılanması içerisinde yer alan Emniyet Genel Müdürlüğüne sızmış mensupları ile bunlardan sorumlu mahrem imamlarının örgütle irtibatı, bağlılık derecesi ve örgütsel konumu gibi stratejik önemi haiz bilgilerin kaydedildiği dijital materyallerin, Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği'nden alınan 18.04.2017 tarih ve 2017/2920 Değişik iş sayılı karara istinaden incelenmesi neticesinde elde edilen bilgilere ilişkin raporların, münnet suç yönünden; gizli tanık tarafından teslim edilen dijital materyallere dayanılarak düzenlenmiş, sanığın örgütle irtibatını ortaya koyan bir delil olarak kabul edilmesinin hukuka uygun olduğu belirlenmekle,

Dosya içerisinde yer alan örgüt mensubu gizli tanık Garson'dan ele geçirilen micro SD kart üzerinde yapılan inceleme sonucunda Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan Veri İnceleme Raporuna göre, sanığa ilişkin 'DERECE 1' ve '2015 MART ALAN' başlıklarının 'FETÖ içerisinde olup, örgüt benim örgütüm diyen ancak bazı zaafı olan (himmət verme-kampa kalma-her çağırıldığında gelme-sigara, karşı cins-namaz) kişileri ifade eden 'EA' koduna, 'ALAN' başlığının '17/25 Aralık sürecinden etkilenmiş olan FETÖ mensuplarının tekrar kazanılması ile ilgili bir kodlama' anlamına gelen 'SC' koduna, 'AD' başlığının ise '17/25 Aralık sürecinden etkilenmiş olan tekrar kazanılmaya üçüncü derecede yakın kişiler' anlamına gelen 'SCC' koduna karşılık geldiği şeklindeki bilgilerin bulunması karşısında, sanığın örgütün operasyonel faaliyetlerinin başlamasından ve görünen yüzünün ortaya çıkmasından sonra da örgütsel bağlantısını devam ettirip ettirmediğinin kuşkuya yol açmayacak şekilde belirlenebilmesi amacıyla; öncelikle kamuoyunda, yazılı ve görsel basında Garson adlı gizli tanıktan elde edilen SD kart üzerinde son dönemde yapılan çalışmalar neticesinde yeni bilgilerin elde edildiğinin ve şifreli dokümanların çözümlendiğinin belirtilmesi karşısında, öncelikle yeniden ilgili makamlara yazı yazılarak sanık hakkında güncellenmiş bilgiler bulunup bulunmadığının tespit edilmesi ve var ise dosya içerisine getirilmesi, anılan raporda 'öğretmeni' olarak yer alan 'HAMİT' isimli şahsın ve vekil numarasının '162601' olduğunun belirtilmiş olması dikkate alınarak 162601 sicil numaralı polis memurunun gerçek kimlikleri tespit edilip, söz

konusu şahıslara ve ayrıca -162601 sicil numaralı polis memurunun [H.U.] isimli şahıs olmadığının tespiti halinde- aynı Raporda 'vekili' olarak yer alan [H.U.ya] yönelik silahlı terör örgütüne üye olma suçundan herhangi bir soruşturma ya da kovuşturma olup olmadığının belirlenmesi, var ise söz konusu şahısların tüm aşama ifadelerinin ve veri inceleme raporlarının getirilmesi, ayrıca UYAP'ta oluşturulan örgütlü suçlar bilgi bankasında, KOM ve TEM Daire Başkanlıkları nezdindeki tanık beyanlarını içeren veri bankası ile ByLock veri havuzunda sanık ile ilgili başkaca bir beyan yahut delil olup olmadığının tespit edilmesi, elde edilecek tüm delillerin ve hükümden sonra dosyaya UYAP sistemi üzerinden 14.10.2021 tarihinde gelen [H.M.Ö.nün] ve elde edilecek tüm diğer delillerin 5271 sayılı Kanun'un 217 nci maddesi uyarınca duruşmada okunup tartışılması ve var ise beyanda bulunan şahısların mahkeme huzurunda beyanlarının alınması neticesinde sanığın hukuki durumunun takdir ve tayini gerekirken, eksik araştırma neticesinde yazılı şekilde beraat kararı verilmesi, hukuka aykırı bulunmuştur.

..."

iii. Danıştay Kararları

56. Danıştay Beşinci Dairesinin 28/5/2024 tarihli ve E.2023/22293, K.2024/8394 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

3- Kodlama Sistematığının İşleyine Dair Diğer Beyanlar

UYAP üzerinden erişilen ceza yargulaması kayıtlarının incelenmesinden, örgüt tarafından oluşturulan kodlama verilerinin anlamlandırılmasına yönelik olarak, gizli tanık Garson tarafından ifade edilen bilgiler ile örtüşen beyanlar bulunduğu görülmektedir:

Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığının 2017/18927 sayılı soruşturması kapsamında, M.K.'nin Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğüne alınan 05/05/2017 tarihli ifadesinde, 'Benim grubumda yer alanların tamamı polis memuruydu. Çoğunluğu karakol ve asayiş birimlerinde çalışan sivil ve resmi polislerdi. KOM, TEM, İstihbarat birimleri ile rütbeli personeller özel birim olarak kabul edilir bunların sohbet verenleri de özel olarak seçilirdi o yüzden benim grubumda bu kişiler yoktu. Biz hatta bu sohbet veren kişilerinde kim olduğunu bilmezdik. O birimlerin ayrı ayrı kodları olur. Örneğin İngilizce Coğrafya Tarih gibi kod isimleri farklı verirdi. Ancak benim ilgilendiğim polislerin bir kodlaması varmı yokmu bilmiyorum. Çünkü bizim bölümlerimiz kritik bölümler değildi. İ.T. 2013-2014 ortalarına kadar bizden sorumlu idi. 2014 ten sonra Hacılarda Sosyal Bilgiler öğretmeni olan BEYAZIT kod adlı B.E. geldi. Bu sorumlularda bir flash bellek bulunur bu flash belleklerin kod adı YGS dir. Flash Bellek içerisinde kim hangi bölüme bakıyor ilgilendikleri kişiler kimlerdir. Bu kişilerin bilgileri yer almaktadır. Bu bilgilerde sohbetlere katılan her bireyin mesleki ailevi ve kişisel iletişim bilgileri, bu kişileri ilgi alanları zaafıları özel yetenekleri eğitim bilgileri hangi alanda kullanılabileceği, örgüte ne kadar himmet verdiği, ne kadar yardım yapabileceği bilgileri ile kimlerin cemaate dahil edilebileceği yeni atanan tüm memurların kişisel bilgileri bu memurlardan cemaate dahil edilebilecekler ve edilemeyeceklerin başka cemaatlerle ilgisi bulunanların bilgileri yer alır. Bu kişilere sınıflama kodu verilir. Sınıflama kodunda 1 Kodlu kişiler cemaate gelmeyen ancak gelme ihtimali olan özellikteki kişileri gösterir 3 Kodlu kişiler Cemaat sohbetlerine düzenli katılan kişileri gösterir, 4 KOD lu kişiler Sohbetlere düzenli gelmekle birlikte himmet ve yardımlarını düzenli yapan kişileri gösterir bu kişilere Eşit Ağırlıklı (EA) Kodu da denilir, 5

Kodlu kişiler Aktif olarak örgütçe görevlendirilebilecek kadar örgüte sadık kişileri gösterir, 5 Kodunda bölümleri vardır örneğin 5 A Kodlu kişi listesi Sorgusuz bütün verilen görevleri yapabilecek kişileri gösteren listedir. Ben bu listeyi B.E. nda gördüm bana göstermesinin nedeni de bir gün benden sohbet verdiğim kişilerle ilgili detaylı özel hayatı gerektiren bilgiler sorunca ben de neden böyle bir soru soruyorsun dediğimde kendisi İnternet Bağlantısı olmayan sadece bu flaşın takılı bulunduğu ve kendi sorumluluğunda bulunan bilgisayara bu flaşı taktı ve bana bu bilgileri gösterdi. Hatta kendimi bu listede 5. KOD da gördüm. Bu flaş bellek her bilgisayarda çalışmaz TRUECRYPT denilen Disk şifreleme programı ile çalışmaktadır. Bu program yine hem flashta olmalı hem bilgisayarda olmalıdır aksi takdirde bu flash yine kullanılamaz. Bana gösterdiği EXCELL formatlı bu listede sadece benim bilgilerimin yerini bana gösterdi. Bu listede benim sohbet verdiğim Kayseri deki tüm polis memurları bu listede benim isminin altında yer alıyordu. Bu sistemi kimseye göstermezler gizliliği için çok büyük çaba sarfederlerdi.' şeklinde beyanda bulunmak suretiyle kendisinin 5. derecede kodlandığını ikrar suretiyle teyit etmesinin yanı sıra, örgütün kodlama sisteminin işleyişini, veri giriş sisteminde belirli bir programa ve şifrelemeye ihtiyaç duyulduğunu, veri girişinin mahrem sorumlular tarafından yapıldığını, örgütün kodlamaya muhatap olan kişileri nasıl derecelendirdiğini açıklayan bilgiler verdiği,

Adana Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosunun 12/06/2019 tarih ve İddianame No:2019/1896 sayılı iddianamesinde yer verilen M.F.T.'nin Adana Cumhuriyet Başsavcılığının 2018/13608 sayılı soruşturma dosyası kapsamında alınan ifadesinde, 'Bizlerin bu yapı içerisindeki görevlerimize gelince Sohbet gruplarına katılan polislerin öncelikli listeleri oluşturulurdu, bu listeleri sohbet hocalığı yapan benim bir altımda bulunan sohbet grup abileri herkes kendi grubunda bulunan personelin listesini hazırlar ve bu sohbete katılan polis memurları hakkında gerekli bilgileri düzenleyerek şahısların sohbete katılımları, himmetlerini düzenli verip vermediklerini ve sadakatlarını ölçeklendirme yapılarak 1-3 ve 5 numara ile derecelendirilerek şahsın bağlılığını gösterirdi. Bu dereceler içerisinde en yüksek derece 5 oluyordu bu derece ile derecelendirilen memur Fetö Terör örgütüne cemaate yani hizmete bağlılığı olduğu anlaşılırdı, en düşük derecede bulunan memurlara da herhangi bir dışlama söz konusu olmazdı aksine şahıslar ile daha çok ilgilenilmesi gerektiği belirtilirdi. Bu hazırlanan listeler rapor halinde bizim sorumlu olan Emniyet Müdürlüğü Polis memurlarından sorumlu rapor imam olan C.D.nin bizleri ziyarete geldiğinde, bende sohbet gruplarında sorumlu abileri çağırıp gerekli bilgileri bu abimize verirdilerdi C.D.'de yanında getirdiği bilgisayarına bunları kayıt ederdi ...' yönünde beyanda bulunmak suretiyle kodlamanın nasıl yapıldığı hakkında bilgi verdiği:

Adana 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 2016/32 esas sayılı dosyasındaki 14/12/2017 tarihli duruşma tutanağında yer verildiği üzere, A.K.nın Adana Cumhuriyet Başsavcılığının 2017/56109 soruşturma sayılı dosyası kapsamında alınan 04/05/2017 tarihli ifadesinde, "Bu kamp daha önce belirttiğim villada gerçekleşti. Bu kamp yıllık olarak belirli periyotlarla yapılan personel yetiştirme programlarından birisiydi. Benim yeni katılmam nedeniyle ayrıntılı olarak gerçekleşti. Hem maneviyat olarak yani kuran tecviti, risale bilgisi dini bilgilerin yanında mesleki bilgiler öğretiliyordu. Mesleki bilgiden kasıt Emniyet Müdürlüğü teşkilatını ayrıntılı olarak anlatıp cemaatin bu teşkilattaki faaliyetleri anlatılıyordu. Polis memuru ile amir arasındaki farklar, komiser olmanın şartları, müdür olabilmemin şartları, müdürlerin kaç yıldızının bulunduğu, müdürlerin dereceleri ve yükselme şartları, hangi derecedeki müdür hangi göreve getirileceği anlatılmıştı. Villada başlayan sinevizyonlu seminerlerde ayrıntılı bilgiler aldık. Cemaat için en önemli birimlerin Terör(Tarih), Kaçakçılık(kimya), istihbarat(İngilizce) olduğu belirtilmişti. Amaç özellikle bu birimlere kendi adamlarımızı yerleştirmekti. Cemaat benim geldiğimde çok kan kaybetmişti. Özellikle bu üç birimdeki elemanı azaldığı için yapılacak operasyonları eskisi gibi önceden bilemiyordu. Bazen bize özellikle soruluyordu yokmu içerden haber alabilecek biri diyerek tepki veriliyordu. Bir örnek verecek olursam; emniyet bazı araçlar ayarlamış ve bazı

cemaatçileri takip ediyormuş, bu bilgi üzerine harekete geçtiler ve bize de alttakilere sormamızı istediler bu araçların plakaları nedir kim öğrenebilir diye araştırmaya başladılar. Daha önceden olsaydı cemaat bu plakaları çok çabuk bulabilirdi. Seminerlerin en önemli gündem maddesi polislerin manevi durumları hakkındaydı. Her bir memurun okuması ve dinlemesi için maneviyat hedefleri burada belirleniyordu. Tabloya yansıtılıyordu. Ayrıca bu seminerde ilgilenilen kişilerden bahsediliyordu. Cemaat kendisine yakın kişilerin yanında dışarıdan kişiler kazanıyordu, bunun listesi yapılmıştı. Bazen kendi personelini kaybediyordu fakat bunları yine bırakmıyor ve ümit arıza denilen grup oluşturup bu başlık altında sohbet ağabeylerine teslim edilip diğer memurlar tarafından ilgilenmesi sağlanıyordu. Bu şekilde geçmiş hafızası kaydedilip kontrol ediliyordu. Seminer içerisinde bütün emniyet birimleri ve alt birimleri anlatılıp bunlara kod isimler verilmişti. Dışarda konuşmalarda ve iletişim araçlarında emniyet birimlerinin kod isimleri ile bahsedilirdi. Bu yetiştirme seminerlerinde emniyetin hiyerarşik yapısı, yükselme ve terfi işlemleride anlatılmıştı. Bir personelin iş yerinde nasıl tedbir yapacağı, arkadaşları ile nasıl konuşacağı apartmandaki komşularla nasıl konuşacağı hayatını dışarıya nasıl aktireceği çocuğunu hangi okula yazdıracağı bu kamplarda ayrıntılı anlatılmıştı. Yani bu kampta benim yapacağım işin her ayrıntısı anlatılmıştı.' şeklinde beyanda bulunmak suretiyle örgütün bütün emniyet birimleri ve alt birimleri dahil olmak üzere özellikle kadrolaşmak yönünden önemli gördüğü birimleri 'tarih (terör)', 'kimya (kaçakçılık)' ve 'ingilizce (istihbarat)' olarak kodladığı ve bu birimlerden kritik bilgiler edinmeye çalıştığı hakkında bilgi verdiği;

Artvin Cumhuriyet Başsavcılığının 15/02/2018 tarih ve İddianame No:2018/72 sayılı iddianamesinde yer aldığı üzere, 2017/1652 soruşturma sayılı dosyasında şüpheli olan B.Y.'nin ifadesinde özetle, '2012 ile 2016 yılları arasında Artvin ilindeki emniyet mahrem yapısı içerisinde örgüt mensubu polis memurluğundan geçme komiser ve komiser yardımcılarında sorumlu olarak görev aldığı, mahrem yapılanma hakkında detaylı şekilde bilgi sahibi olduğunu, mahrem yapının Türkiye'de beş büyük bölgeye ayrıldığını, küçük illerin birleşerek beş büyük bölgeden birine bağlandığını, bir kaç ilin birleşmesi ile alt bölgeler oluşturulduğunu, illerde 'müdür, zümre başkanı ve öğretmen' olarak adlandırılan birimlerin olduğu, öğretmenlerin kendi aralarında 'rehber, ümitçi, arama-taramacı, sosyal medyacı ve kasa' olmak üzere görev bölümü yapıldığını, akademi mezun olan ve komiser yardımcısı ve yukarı rütbedeki memurlardan 'üniversite öğrencisi' diye adlandırıldığı, polis ve baş polis memurlarının 'lise öğrencisi' olarak adlandırıldığı, meslekten geçen komiser yardımcısı, başkomiser ve müdür rütbesinde bulunan memurların yüksek okul öğrencisi olarak adlandırıldığını, mahiyetinde bulunan komiser ve komiser yardımcılarının özelliklerine göre harf ve rakamlarla kategorize ettiklerini, bu şekilde örgüt içerisindeki konularının tayin edildiğini, mahrem yapı içerisinde Uğur kod adını kullandığını, meslekten geçen komiser ve komiser yardımcılarında Artvin ilinde yalnızca kendisinin sorumlu olduğunu, emniyet içerisindeki tayinlerin bilgisi ve onayı dahilinde yapıldığını, mahiyetinde bulunan komiser ve komiser yardımcılarında düzenli olarak kendi evinde veya komiser ve komiser yardımcılarının evinde sohbet yaptığını, bir çoğuna bylock isimli programı yüklediğini, himmet adı altında maçının belli bir kısmını aldığı, kurban parası aldığı, mahiyetinde bulunan kişilere karşı yapmış olduğu faaliyetleri Trabzon ilinde bulunan üstü konumundaki Turgut kod adlı Y.K.'ya iletmişti(ni)...' belirtmek suretiyle içerisinde mahrem sorumlu olarak görev aldığı örgütün bölge ve il yapılanması, görev dağılımı, rütbeli ve rütbesiz personelin ne şekilde kodlandığı, kodlama sistemi, kodlama sistemine bağlı olarak atamaların yapıldığı hususlarında bilgiler verdiği görülmektedir.

Öte yandan, örgütün kodlama sisteminin işleyişine ve ne için kullandığına dair bilgiler içeren yukarıdaki beyanların dışında, kodlama verilerinin ne anlama geldiğini ve doğruluğunu teyit eden ifadelerin de bulunduğu görülmektedir:

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 2018/10364 ve 2021/7818 iddianame numaralı iddianamelerinde yer verildiği üzere, A.K., S.K. ve H.Ş. isimli kişiler hakkında düzenlenen sırasıyla 21/12/2018, 24/10/2019 ve 01/11/2019 tarihli veri inceleme raporlarında adı geçenlerin 'vekili' olarak kodlandığı görülen A.G. isimli kişinin ifadesinde '...Bana hitaben sen başka bir grupla beraber olacaksın ve grubun 4 kişi olacak dediler. Bunu bana Mesut isimli sivil şahıs söyledi. Süreçten önce sohbetlere katılan ve sonra bırakan bazı isimler vardı, Bu isimler A.K., Y.D. isimli şahıslardır. Yeni grupta ise C.E. ders verecek olan şahıs, H.Ş., S.K. ve ben yer aldık. Genel her hafta grup içinde birimizin evinde toplanıyorduk. Sohbet edip dini konular hakkında görüş alışverişinde bulunuyorduk. Bizim bu grupla Harun isimli sivil bir şahıs ilgilenmeye başladı...' beyanında bulunmak suretiyle 'vekil' kavramının sivil sorumlunun yerine görev yapan sorumlu kişi anlamına geldiği ile anılan iddianamede yer verildiği üzere A.G.nin kendisi hakkındaki 'SAYV' kodlamasının doğruluğunu teyit ettiği görülmektedir.

İ.B. isimli kişinin Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 09/7/2018 tarihli, E:2016/383, K:2018/235 sayılı kararında İ.K. isimli kişi hakkında verdiği ifadesinde, '2007 veya 2008 yılında olay yeri şube abisi olduğunu, sanığın (İ.K.) grup abisi olarak kendisinin yardımcısı olduğunu' belirtmek suretiyle kendisinin şube abisi olduğunu ve İ.K. isimli şahsın yardımcısı olduğunu ikrar ederken, aynı zamanda İ.K. hakkında düzenlenen 01/11/2019 tarihli veri inceleme raporunda İ.K.nın 'vekil' olarak kodlandığı yönündeki bilgiyi teyit ettiği anlaşılmaktadır.

...

6- Kodlama Verisi Tespitinin Davacı Yönünden Değerlendirmesi

Davacı hakkındaki 11/08/2022 tarihli veri inceleme raporunun incelenmesinden, davacının örgüt tarafından, veri inceleme raporunun '2015 MART ALAN' kısmında 'EA' olarak, 'ALAN' kısmında 'SC' olarak, 'AD' kısmında ise 'SCD' olarak kodlandığı görülmektedir.

Yukarıda değinildiği üzere, örgüt kodlama verilerinin hukuka uygun ve örgüt ile iltisak ve irtibatın bulunup bulunmadığını ortaya koymaya tek başına yeterli olacak nitelikte somut bir veri olduğu; öte yandan davacının örgüt tarafından 'alan-ıçi' kategorisinde kodlanmış olmasının davacının örgütün toplantılarına katılmak, diğer grup üyeleriyle tanıştırmak, örgüt tarafından verilen görevleri yerine getirmek, örgüte himmet vermek ve örgütün mahrem sorumlusu ile tanıştırmak şeklindeki faaliyetlerden geçirildikten sonra, mahrem sorumlunun onayını almak suretiyle örgütün etki alanı içerisinde dahil edilmiş olmak anlamını taşıdığı; 'alan-ıçi' kategorideki 'EA' kodunun 'FETÖ içerisinde olup örgüt benim örgütüm diyen ancak bazı zaafı olan (himmət verme-kampa kalma-her çağrıldığında gelme-sigara-karşı cins-namaz) kişileri' ifade ettiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, 'alan-ıçi' kategoride, 'EA' şeklinde kodlanmış olması karşısında beyanlarına itibar edilmeyen davacının, FETÖ/PDY terör örgütü ile iltisaklı ve irtibatlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, emniyet personeli olması nedeniyle Anayasal düzene hassasiyetle ve ara vermeksizin sadakat gösterme yükümlülüğü bulunan davacının, örgütle iltisaklı ve irtibatlı olmak suretiyle Anayasal sadakat bağı koştüğundan, daha sonra, serhat kategorisinde, 'SCD' alt kodu ile kodlanmış olmasının, bu sonucu değiştirmeyeceği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle, dava konusu işlemin iptali ile dava konusu işlem nedeniyle yoksun kalınan tüm özlük ve parasal haklarının dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idare tarafından davacıya ödenmesi yönündeki İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi İdare Dava Dairesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

...

KARŞI OY:

Çoğunluk kararında da belirtildiği üzere, gizli tanık Garsondan elde edilen kodlama verileri, ilgililerin FETÖ/PDY terör örgütü ile irtibat ve iltisakının değerlendirilmesinde dikkate alınabilecek, hukuka uygun veri niteliğindedir.

...

Davacı hakkında düzenlenen 11/08/2022 tarihli veri inceleme raporunun '2015 MART ALAN' kısmında davacının 'EA' olarak, raporun 'AD' kısmında ise 'SCD' olarak kodlandığı bilgisine yer verilmiş olması, öte yandan gerek veri inceleme raporunun kurs taksidi, ofis, etüt başlıkları altında, gerekse dosya kapsamında, davacı hakkındaki 'SCD' kodlamasının aksini ortaya koyan esasa etkili bilgi, belge veya tespit bulunmaması karşısında, davacının örgüt ile irtibat ve iltisakının kesildiği ve bu nedenle dava konusu işlemin iptali gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin reddi ile dava konusu işlemin iptali, işlem nedeniyle yoksun kalınan tüm özlük ve parasal haklarının dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idare tarafından davacıya ödenmesine ilişkin İdare Mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun reddi yönündeki Bölge İdare Mahkemesi kararının yukarıdaki gerekçeyle onanması gerektiği oyuyla, çoğunluk kararına katılmıyoruz."

57. Danıştay Beşinci Dairesinin 30/9/2024 tarihli ve E.2024/6129, K.2024/13691 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Davacı hakkındaki 25/08/2022 tarihli veri inceleme raporunun incelenmesinden, davacının örgüt tarafından, veri inceleme raporunun '2015 Mart Alan' ve 'ALAN' kısımlarında 'DİL' olarak kodlandığı görülmektedir.

Ayrıca, davalı idare tarafından temyiz aşamasında dosyaya sunulan, davacı hakkındaki 30/05/2024 tarihli veri analiz raporunun incelenmesinden, davacının raporun '2011 ALAN' ve '2012 NİSAN ALAN' kısımlarında 'EA' şeklinde kodlandığı görülmektedir.

Yukarıda değinildiği üzere, örgüt kodlama verilerinin hukuka uygun ve örgüt ile iltisak ve irtibatın bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi için tek başına dikkate alınabilecek somut veri niteliğinde olduğu; öte yandan örgüt tarafından 'EA' koduyla 'alan-ıç' kategorisinde kodlanmış olmanın, örgütün toplantılarına katılmak, diğer grup üyeleriyle tanıştırmak, örgüt tarafından verilen görevleri yerine getirmek, örgüte himmet vermek ve

örgütün mahrem sorumlusu ile tanıştırmak şeklindeki faaliyetlerden geçirildikten sonra, mahrem sorumlunun onayını almak suretiyle örgütün etki alanı içerisine dahil edilmiş olmak anlamını taşıdığı; 'alan-içi' kategorideki 'EA' kodunun, 'EA ibaresi, örgüt üyesi olan, örgüt için çalışan ve örgütü benimseyen ancak belli başlı noktalarda eksikliği olduğunu değerlendirdiğimiz kişilerdir. Kodun ön veya arka kısmına konulan X, S ve ? ibareleri şahıs hakkında bir değerlendirme yapılması gerektiğini göstermek için kullanıldı.' şeklinde ifade edildiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, temyiz aşamasında dosyaya sunulan davacı hakkındaki 30/05/2024 tarihli veri analiz raporunun davacıya tebliğ edilip, varsa cevabı alındıktan sonra, davacı hakkındaki 'EA' kodunun ve bu kodun içerisinde yer aldığı kategorinin karşılığı olarak tanımlanan aşama ve faaliyetlerin değerlendirilmesi suretiyle, davacının FETÖ/PDY terör örgütü ile iltisak veya irtibatının bulunup bulunmadığının karara bağlanması gerektiğinden, 'kodlamanın FETÖ mensubu olmayan kişileri belirtmek için kullanılan kodlamalardan olduğu' gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kaldığı özlük ve parasal haklarının yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi yönünde verilen İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi İdare Dava Dairesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

..."

58. Danıştay Beşinci Dairesinin 24/9/2024 tarihli ve E.2024/6183, K.2024/13216 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Davacı hakkındaki 30/09/2022 tarihli veri inceleme raporunun incelenmesinden, davacının örgüt tarafından, raporun '2015 MART ALAN' kısmında 'SDİL3' olarak kodlandığı görülmektedir.

Yukarıda değinildiği üzere, örgüt kodlama verilerinin hukuka uygun ve örgüt ile iltisak ve irtibatın bulunup bulunmadığını ortaya koymaya tek başına yeterli olacak nitelikte somut bir veri olduğu; öte yandan davacının örgüt tarafından 'SDİL3' şeklinde kodlanmış olmasının, örgütün toplantılarına katılmak, diğer grup üyeleriyle tanıştırmak, örgüt tarafından verilen görevleri yerine getirmek, örgüte himmet vermek ve çoğu zaman örgütün mahrem sorumlusu ile tanıştırmak gibi faaliyetlerden geçirilmiş olması ve söz konusu bu faaliyetlerde bulunmayı iradi olarak tercih etmesi suretiyle, Dil1 ve Dil2 aşamalarını geçerek 'alan-içi' kategoriye aktarılmaya en yakın aşamaya gelmesini ifade ettiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, 'SDİL3' şeklinde kodlanmış olması karşısında beyanlarına itibar edilmeyen davacının, FETÖ/PDY terör örgütü ile iltisaklı ve irtibatlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu nedenle, dava konusu işlemin iptali yönündeki İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi İdare Dava Dairesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

...

KARŞI OY:

Çoğunluk kararında da belirtildiği üzere, gizli tanık Garsondan elde edilen kodlama verileri, ilgililerin FETÖ/PDY terör örgütü ile irtibat ve iltisakının değerlendirilmesinde dikkate alınabilecek, hukuka uygun veri niteliğindedir.

Bu çerçevede, 'alan-içi' kapsamında kodlanan kişilerin kodlama tanımlarına bakıldığında örgütle irtibat ve iltisaklı olduklarında herhangi bir tereddüt bulunmamakla birlikte, örgütün kodlama sisteminde 'ilgi' kategorisinde 'Dil3' olarak kodlanmış kişilerin durumunun ayrıca tartışılması gerekmektedir.

... örgüt tarafından 'Dil3' kodlamasının karşılığı olan tanımlamanın 'toplantılara katılmak, diğer grup üyeleriyle tanışmak, himmet vermek, çoğu zaman mahrem sorumlu ile tanıştırmak, alana aktarım aşamasına gelmek, mahrem sorumlu ile tanıştırmak' hususlarını içerdiği görülmekle birlikte, 'ilgi' kategorisinin yaklaşık 9 aylık süreçte geçirilen Dil1, Dil2 ve Dil3 safhalarından oluştuğu, bunlardan 'Dil3' safhasının yaklaşık 3 aylık süreye tekabül ettiği, bir kişinin bir sonraki safha olan 'alan-içi' kategorideki bir kod ile kodlanmadıkça, 'Dil3' kategorisi için tanımlanan faaliyetlerin ilk aşamasında mı olduğu, yoksa bu kategori için tanımlanan faaliyetlerin hepsinden geçirilip alana aktarım aşamasına mı geldiğinin tespit edilemediği hususu, bu şekilde kodlanmış kişinin henüz örgütün etki alanı içerisine girmeyip, örgüte kazandırılma aşamasında olduğu hususu ile bir arada değerlendirildiğinde, hakkındaki veri inceleme raporunun kurs taksidi, ofis, etüt kısımlarındaki ek verilerle veya bakılmakta olan dosya kapsamında örgüt ile iltisaklı veya irtibatlı olduğunu gösterir nitelikte başka bilgi, belge veya tespit ile desteklenmedikçe 'Dil3' olarak kodlanmış olmanın tek başına kişinin örgüt ile iltisak ve irtibatını ortaya koymaya yeterli olmayacağı sonucuna varılmıştır.

Davacı hakkındaki 30/09/2022 tarihli veri inceleme raporunun incelenmesinden, davacının örgüt tarafından, veri inceleme raporunda 'SDİL3' olarak kodlandığı ve gerek veri inceleme raporunun kurs taksidi, ofis, etüt başlıkları altında, gerekse dosya kapsamında örgüt ile iltisaklı veya irtibatlı olduğunu gösterir nitelikte başka bilgi, belge veya tespit bulunmadığı görülmekle, dava konusu işlemin iptali gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idare temyiz isteminin reddiyle; dava konusu işlemin iptali yönündeki İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi İdare Dava Dairesi kararının yukarıda yer verilen gerekçeye onanması gerektiği oyuyla çoğunluk kararına katılmıyoruz."

59. Danıştay Beşinci Dairesinin 7/3/2024 tarihli ve E.2022/15622, K.2024/2527 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Davacı hakkındaki 01/11/2022 tarihli veri inceleme raporunun incelenmesinden, davacının örgüt tarafından, veri inceleme raporunun 'DERECE 1' kısmında 'SC' olarak kodlandığı görülmektedir.

Yukarıda değinildiği üzere, örgüt kodlama verilerinin hukuka uygun ve örgüt ile iltisak ve irtibatın bulunup bulunmadığını ortaya koymaya tek başına yeterli olacak nitelikte somut bir veri olduğu; davacının örgütten uzaklaşma sürecinde 'serhat' kategorisinde kodlanmış olmasının, daha önce örgüt tarafından 'alan-içi' kategorisinde kodlandığını teyit ettiği,

'alan-içi' kategorisinde kodlanmış olmasının ise davacının örgütün toplantılarına katılmak, diğer grup üyeleriyle tanıştırmak, örgüt tarafından verilen görevleri yerine getirmek, örgüte himmet vermek ve örgütün mahrem sorumlusu ile tanıştırmak şeklindeki faaliyetlerden geçirildikten sonra, mahrem sorumlunun onayını almak suretiyle örgütün etki alanı içerisine dahil edilmiş olmak anlamını taşıdığı sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, örgüt tarafından 'alan-içi' kategoride kodlanmış olması nedeniyle, örgülle iltisaklı ve irtibatlı olduğu anlaşılan ve Anayasal düzeni değiştirmeyi amaçlayan söz konusu örgüt ile iltisaklı ve irtibatlı olmak suretiyle, Anayasal sadakat bağı kopan davacının, daha sonra çeşitli sebeplerle örgütten uzaklaşma sürecinde 'serhat' kategorisinde kodlanmış olmasının, bu sonucu değiştirmeyeceği anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptali ve anılan işlem nedeniyle yoksun kalınan parasal hakların ödenmesi gereken aylar için ayrı ayrı işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi yönündeki İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi İdare Dava Dairesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

...

KARŞI OY:

Çoğunluk kararında da belirtildiği üzere, gizli tanık Garsondan elde edilen kodlama verileri, ilgililerin FETÖ/PDY terör örgütü ile irtibat ve iltisakının değerlendirilmesinde dikkate alınabilecek, hukuka uygun veri niteliğindedir.

Bu çerçevede, 'alan-içi' kapsamında kodlanan kişilerin kodlama tanımlarına bakıldığında, örgülle irtibat ve iltisaklı olduklarında herhangi bir tereddüt bulunmamakla birlikte, örgütün kodlama sisteminde 'alan-içi' kapsamında kodlanmış iken, daha sonra 'ümit' kapsamında 'C', 'CA', 'CB', 'CC', 'CD', 'CE', 'DA' veya 'DP' olarak; 'serhat' kapsamında 'SC', 'SCA', 'SCB', 'SCC', 'SCD', 'SCE', 'SDA' veya 'SDP' olarak kodlanmış kişilerin durumunun ayrıca tartışılması gerekmektedir.

...

'alan içi' kategoride kodlanan ancak çeşitli sebeplerle örgütten ayrılan ve ayrıldıktan sonraki dönemde fiilen temasın kurulmadığını ifade eden 'CD', 'CE', 'DA', 'DP', 'SCD', 'SCE', 'SDA' veya 'SDP' ile kodlanmış olan kişi hakkında, bu kodlamanın aksini ortaya koyan esasa etkili bilgi, belge veya tespit bulunmadıkça, bu kişinin örgüt ile irtibat ve iltisakının kesildiği sonucuna varılmıştır.

Son olarak, 'ümit' kategorisini tanımlayan 'C' kodu ile 'serhat' kategorisini tanımlayan 'SC' kodlarından birisiyle kodlanan, ancak bu kategoriler içerisindeki alt kodlardan birisiyle kodlandığı bilgisi bulunmayan kişilerin ise, yukarıda değinildiği üzere kişinin örgülle iltisak ve irtibatını gösterdiği değerlendirilen 'CA', 'CB', 'CC' veya 'SCA', 'SCB', 'SCC' alt kodlarıyla mı, yoksa iltisak ve irtibatını göstermeye yeterli görülmeyen 'CD', 'CE', 'DA', 'DP' veya 'SCD', 'SCE', 'SDA', 'SDP' şeklindeki kodlardan birisiyle mi kodlandığı tespit edilemediğinden, 'C' veya 'SC' ile kodlanmanın başka bilgi, belge veya tespitle desteklenmedikçe, tek başına kişinin örgüt ile iltisak ve irtibatını ortaya koymaya yeterli olmayacağı anlaşılmaktadır.

Davacı hakkında düzenlenen 01/11/2022 tarihli veri inceleme raporunun 'DERECE1' kısmında davacının 'SC' olarak kodlandığı bilgisine yer verilmiş olması, öte yandan gerek veri inceleme raporunun kurs taksidi, ofis, etüt başlıkları altında, gerekse dosya kapsamında, davacı hakkındaki 'SC' kodlamasının aksini ortaya koyan esasa etkili bilgi, belge veya tespit bulunmaması karşısında, davacının örgüt ile irtibat ve iltisakının kesildiği ve bu nedenle dava konusu işlemin iptali gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarelerin temyiz isteminin reddiyle, dava konusu işlemin iptali ve işlem nedeniyle davacının yoksun kaldığı parasal haklarının ödenmesi gereken aylar için ayrı ayrı işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi yönünde verilen İdare Mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun reddine ilişkin Bölge İdare Mahkemesi kararının yukarıdaki gerekçeyle onanması gerektiği yönüyle çoğunluk kararına katılmıyoruz."

c. Yargılama Usulüne İlişkin Danıştay Kararları

60. Danıştay Beşinci Dairesinin 28/9/2021 tarihli ve E.2019/2, K.2021/2733 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

Ankara 11. İdare Mahkemesinin 14/05/2018 tarih ve E:2016/3550, K:2018/1053 sayılı kararında; 25/07/2016 tarih ve 1075 sayılı Bakanlık Oluru ile oluşturulan kurul tarafından davacının durumunun incelenmesi üzerine terör örgütüne üyelik, mensubiyet, irtibat ya da iltisakı olduğunun değerlendirildiği, yine aynı Bakanlık bünyesinde Başkatip olarak görev yapan davacının eşi [B.D.nin] de kamu görevinden çıkarıldığı, buna karşı açılan davanın da Ankara 15. İdare Mahkemesinin E:2016/3572, K:2018/257 sayılı kararı ile reddedildiğinin görüldüğü, bu durumda davalı idare tarafından 667 sayılı KHK uyarınca FETÖ/PDY terör örgütüne üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut irtibatı olduğu değerlendirilen ve yapılan inceleme ile hakkındaki bu kanaat belirginleşen davacının kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Belirtilen gerekçelerle davanın reddine karar verilmiştir.

...Davacı tarafından istinaf kanun yoluna başvurulması üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdare Dava Dairesinin 27/06/2019 tarih ve E:2018/2142, K:2019/1482 sayılı kararıyla; istinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının hukuka ve usule uygun olduğu ve davacı tarafından ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını gerektirecek nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

...

Dava konusu işlemin sebep unsuru yönünden hukuki denetiminin yapılabilmesi; bu değerlendirmeyi haklı kılan maddi sebeplerin yargılama esnasında davalı idarece ortaya konulmasına ve izah edilmesine bağlıdır. Bu konudaki yükümlülük şüphesiz öncelikle dava konusu işlemi tesis eden davalı idareye aittir. Bununla birlikte idari yargı mercilerince 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20.maddesinde öngörülen resen araştırma ilkesi uyarınca uyumsuzluğun çözümü için her türlü inceleme ve araştırmanın yapılması da mümkün hatta olayın niteliğine göre gereklidir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davalı idarece, davacının 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesi uyarınca kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin işlemin gerekçesi olarak davacının terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu yönündeki değerlendirmenin gösterildiği, Mahkemece davacının irtibat ve iltisakına yönelik değerlendirmenin dayanaklarının davalı idareden sorulması üzerine, anılan ara karara cevaben söz konusu tespitlerin davalı idarece yargılamaya esasında dosyaya sunulmasına rağmen Mahkemece anılan tespitler değerlendirilmeksizin salt idarede oluşan kanaatin yeterli olduğu ve aynı Bakanlıkta görev yapan eşinin de kamu görevinden çıkarıldığı, anılan işleme karşı açılan davanın ilk derece mahkemesince reddedildiği gerekçe gösterilerek davanın reddine karar verildiği görülmüştür.

Bu nedenle, Mahkemece öncelikle; davalı idarece dava dosyasına sunulan, davacı hakkında terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı yahut irtibatı olduğu yönünde değerlendirme yapılmasına dayanak teşkil eden tespitlerin somutlaştırılmak suretiyle değerlendirilmesi, gerek görülmesi halinde yeniden sorulması, öte yandan 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20. maddesi uyarınca uyusmazlığın çözümü için;

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığından; davacının FETÖ/PDY terör örgütüne ait örgüt içi iletişim programı (ByLock) kullandığına ya da ankesörlü telefon görüşme kaydı bulunduğuna ilişkin tespit olup olmadığının sorulmasına, var ise tespitlere ilişkin belge ve raporların, (mahiyetleri ve kullanım bilgileri yer alacak şekilde) FETÖ/PDY soruşturmaları kapsamında var ise davacının adının geçtiği ifade tutanaklarının,

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünden; davacının FETÖ/PDY terör örgütüne ait özel öğretim kurum ve kuruluşlarına ilişkin eğitim kaydı ile özel öğrenci yurtları vb. ilişkin kayıt bilgileri (istihbari olanlar dâhil) olup olmadığı sorularak var ise tespitine ilişkin belge ve raporların,

Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulundan (MASAK); davacının FETÖ/PDY terör örgütü ile ilişkili gerçek (sivil imamlar vb) veya tüzel (Kimse Yok Mu Derneği vb) kişilere bağış ya da para transferinin olup olmadığının sorularak var ise ilgili belge ve raporların, (şahıs, dernek/vakıf, miktar ve tarih yer alacak şekilde)

İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğünden; davacının FETÖ/PDY terör örgütüne ait olduğu gerekçesiyle kapatılan dernek ya da sendika/federasyon/konfederasyonlarda yönetim/denetim/genel kurul üyelik/aidat bilgisi olup olmadığı sorularak var ise ilgili belge ve raporların, (şahıs, tarih aralığı ve ilgili kuruluş yer alacak şekilde)

Vakıflar Genel Müdürlüğünden; davacının FETÖ/PDY terör örgütüne ait olduğu gerekçesiyle kapatılan vakıflarda üyeliği ya da mütevelli heyeti üyeliği olup olmadığı sorularak var ise ilgili belge ve raporların, (şahıs, tarih aralığı ve ilgili kuruluş yer alacak şekilde)

Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon Anonim Şirketinden; davacının DigiTürk aboneliğinin bulunup bulunmadığı, aboneliği bulunuyorsa bu aboneliği iptal ettirip ettirmedeği, iptal ettirmiş ise hangi tarihte iptal ettirdiği, var ise müşteri hizmetleri ile yapılan görüşmenin çözümü ve diğer bilgi ve belgelerin birer örneğinin istenilmesine' yönelik yapılacak ara kararı neticesinde yukarıda anılan kurum ve kuruluşlarca gönderilecek bilgi ve belgeler davacıya tebliğ edilerek karşı beyanlarının da alınmasından sonra davacının terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı yahut irtibatının bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, yukarıda anılan değerlendirme yapılırken davacı hakkındaki ceza soruşturmasındaki (kesinleşmiş takipsizlik kararı ile sonuçlanmış olsa dahi) tespitlerin de irtibat ve iltisak noktasında göz önüne alınması gerekmektedir.

Bu itibarla, belirtilen hususlarda araştırma yapılmaksızın, eksik incelemeyle davanın reddi yönünde verilen İdare Mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun reddi yolundaki Bölge İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

..."

61. Danıştay Beşinci Dairesinin 9/11/2021 tarihli ve E.2019/5096, K.2021/3539 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

...Mersin 1. İdare Mahkemesinin 08/03/2018 tarih ve E:2017/963, K:2018/338 sayılı kararında; uyuşmazlık konusu olayda; gerek davacı hakkında FETÖ/PDY ile irtibat ve iltisak olup olmadığı hususunun ortaya konulması amacıyla cezai soruşturmanın devam etmesi gerekse de davalı Merkez Bankasınca bu kapsamda yapılan incelemede davacının FETÖ/PDY ile irtibat ve iltisak değerlendirmesini yapması hususunda yetkili Merkez Bankası Yönetim Komitesinin ortak kanaatleri göz önünde bulundurularak tesis edilen dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Belirtilen gerekçelerle davanın reddine karar verilmiştir.

... Davacı tarafından istinaf kanun yoluna başvurulması üzerine Konya Bölge İdare Mahkemesi 3. İdare Dava Dairesinin 28/09/2018 tarih ve E:2018/1071, K:2018/1433 sayılı kararıyla; istinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının hukuka ve usule uygun olduğu ve davacı tarafından ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını gerektirecek nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

...

Dava konusu işlemin sebep unsuru yönünden hukuki denetiminin yapılabilmesi; bu değerlendirmeyi haklı kulan maddi sebeplerin yargılama esnasında davalı idarece ortaya konulmasına ve izah edilmesine bağlıdır. Bu konudaki yükümlülük şüphesiz öncelikle dava konusu işlemi tesis eden davalı idareye aittir. Bununla birlikte idari yargı mercilerince 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20. maddesinde öngörülen resen araştırma ilkesi uyarınca uyuşmazlığın çözümü için her türlü inceleme ve araştırmanın yapılması da mümkün hatta olayın niteliğine göre gereklidir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davalı idarece, davacının 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesi uyarınca kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin işlemin gerekçesi olarak davacının terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu yönündeki değerlendirme gösterilmiş ise de; bu değerlendirmenin dayanaklarının yargılama esnasında davalı idarece dosyaya sunulmadığı gibi mahkemece de bu yönde bir araştırma yapılmayarak salt bu değerlendirme ve davacı hakkında ceza soruşturması yürütülmesi gerekçe gösterilerek davanın reddine karar verildiği görülmüştür.

Öte yandan İdare Mahkemesi tarafından davacı hakkında ceza soruşturmasının devam etmesi hususu ret kararına gerekçe olarak esas alınmış ise de, davacı hakkında yürütülen ceza soruşturmasının sadece bu halıyla FETÖ/PDY ile irtibat ve iltisak noktasında aleyhe bir durum olarak değerlendirilmesi masumiyet karinesi gereğince mümkün değildir.

Bu nedenlerle, Mahkemece öncelikli; davalı idareye, davacı hakkında terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı yahut irtibatı olduğu yönünde değerlendirme yapılmasına dayanak teşkil eden tespitlerin sorulması, öte yandan 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20. maddesi uyarınca uyumsuzluğun çözümü için;

'Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığından; davacının FETÖ/PDY terör örgütüne ait örgüt içi iletişim programı (ByLock) kullandığına ya da ankesörlü telefon görüşme kaydı bulunduğuna ilişkin tespit olup olmadığının sorulmasına, var ise tespitlere ilişkin belge ve raporların, (mahiyetleri ve kullanım bilgileri yer alacak şekilde) FETÖ/PDY soruşturmaları kapsamında var ise davacının adının geçtiği ifade tutanaklarının,

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan; davacının, müflis Asya Katılım Bankası AŞ'de katılım ya da cari hesabının bulunup bulunmadığının sorularak var ise ilgili belge ve raporların, (şahıs, hesap no, hesap açılma tarihi, işlem tarihleri, işlemlerin mahiyeti, tutarı yer alacak şekilde)

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünden; davacının FETÖ/PDY terör örgütüne ait özel öğretim kurum ve kuruluşlarına ilişkin eğitim kaydı ile özel öğrenci yurtları vb. ilişkin kayıt bilgileri (istihbari olanlar dâhil) olup olmadığı sorularak var ise tespitine ilişkin belge ve raporların,

Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulundan (MASAK); davacının FETÖ/PDY terör örgütü ile ilişkili gerçek (sivil imamlar vb) veya tüzel (Kimse Yok Mu Derneği vb) kişilere bağış ya da para transferinin olup olmadığının sorularak var ise ilgili belge ve raporların, (şahıs, dernek/vakıf, miktar ve tarih yer alacak şekilde)

İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğünden; davacının FETÖ/PDY terör örgütüne ait olduğu gerekçesiyle kapatılan dernek ya da sendika/federasyon/konfederasyonlarda yönetim/denetim/genel kurul üyeliği/aidat bilgisi olup olmadığı sorularak var ise ilgili belge ve raporların, (şahıs, tarih aralığı ve ilgili kuruluş yer alacak şekilde)

Vakıflar Genel Müdürlüğünden; davacının FETÖ/PDY terör örgütüne ait olduğu gerekçesiyle kapatılan vakıflarda üyeliği ya da mütevelli heyeti üyeliği olup olmadığı sorularak var ise ilgili belge ve raporların, (şahıs, tarih aralığı ve ilgili kuruluş yer alacak şekilde)

Krea İçerik Hizmetleri ve Prodüksiyon Anonim Şirketinden; davacının DigiTürk aboneliğinin bulunup bulunmadığı, aboneliği bulunuyorsa bu aboneliği iptal ettirip ettirmediği, iptal ettirmiş ise hangi tarihte iptal ettirdiği, var ise müşteri hizmetleri ile yapılan görüşmenin çözümü ve diğer bilgi ve belgelerin birer örneğinin istenilmesine' yönelik yapılacak ara kararı neticesinde davalı idare ile yukarıda anılan kurum ve kuruluşlarca gönderilecek bilgi ve belgeler davacıya tebliğ edilerek karşı beyanlarının da alınmasından sonra davacının terör örgütlerine veya Millî Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı yahut irtibatının bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kuşkusuz yukarıda anılan değerlendirme yapılırken davacı hakkındaki ceza soruşturmasındaki ve varsa ceza kovuşturmasındaki (kesinleşmiş takipsizlik ya da beraat kararı ile sonuçlanmış olsa dahi) tespitlerin de irtibat ve iltisak noktasında göz önüne alınması gerekmektedir.

Bu itibarla, belirtilen hususlarda araştırma yapılmaksızın, eksik incelemeyle davanın reddi yönünde verilen İdare Mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun reddi yolundaki Bölge İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

..."

d. Anayasa Mahkemesinin Norm Denetimi Kararları

62. Anayasa Mahkemesinin 31/1/2018 tarihli ve 7069 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 6. maddesiyle 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrasına eklenen "...ile terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı bulunanlar..." ibaresinin iptali talebi hakkındaki 14/11/2019 tarihli ve E.2018/89, K.2019/84 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

14. 1512 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasında noterlik stajına engel mahkûmiyeti olanlar ile terör örgütüyle iltisaklı veya irtibatlı bulunanların noterliğe kabul edilemeyecekleri hükme bağlanmakta olup fıkra da yer alan "...terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı bulunanların..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

15. Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması ya da şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması gerekçesiyle 21/7/2016 tarihinde ülke genelinde olağanüstü hâlin ilanına karar verildiği gözetildiğinde terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı bulunanların noterliğe kabul edilemeyeceklerini düzenleyen kuralın olağanüstü hâlin ilanına neden olan tehdit ve tehlikelerin bertaraf edilmesine yönelik bir düzenleme olduğu açıktır. Ancak kuralın olağanüstü hâl süresiyle sınırlı olarak uygulanmaması nedeniyle kurala ilişkin incelemenin Anayasa'nın olağan dönem kuralları yönünden öngördüğü denetim rejimine göre yapılması gerekir.

...

30. Kuralda terör örgütleriyle irtibatlı veya iltisaklı bulunan kişilerin noterliğe kabul edilemeyecekleri belirtilmekte olup kuralda geçen iltisaklı kavramı kavuşan, bitişen, birleşen; irtibatlı kavramı ise bağlantılı anlamına gelmektedir. Anılan kavramlar genel kavram niteliğinde olmakla birlikte bunların belirsiz ve öngörülemez nitelikte olduğu söylenemez. Bu kavramların hukuki niteliği ve objektif anlamı yargı içtihatlarıyla belirlenebilecek durumdadır.

31. Diğer yandan anılan kavramların, içinde bulunulan döneme göre farklı yorumlanabilmesi de mümkündür. Bu bağlamda olağanüstü hâlin ilanına neden olan tehdit ve tehlikeler gözetilerek olağanüstü hâl döneminde terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı bulunulup bulunulmadığının tespiti bakımından terör örgütleriyle üyeler arasındaki bağın varlığı konusunda yapılacak değerlendirme ile olağan dönemde yapılacak değerlendirmenin farklı olabileceğinin kabul edilmesi gerekir.

32. Olağan dönemde anılan bağın varlığına yönelik olarak yapılacak değerlendirmenin somut olgulara dayalı bir temele sahip bulunması esasının benimsenmesi, kanunların Anayasa'ya uygun olarak yorumlanması gereğinin doğal bir sonucudur. Buna göre kural uyarınca ancak noterlik mesleğine alınmamasını haklı kılacak nitelikte olgusal temele sahip olan bağlantıların iltisak ve irtibat olarak değerlendirilmesi gerektiği açıktır. Kuşkusuz bu değerlendirme, her hâlikârda cezai sorumluluğun bulunup bulunmadığından bağımsız olarak sadece kişinin noterlik görevine alınmasını uygun olup olmadığı yönünde yapılacak bir incelemeden ibaret olacaktır. Bu kapsamdaki değerlendirme ise noterliğe atama konusunda yetkili olan Bakanlık tarafından yapılacak olup söz konusu değerlendirme sırasında Bakanlık, kendisine yapılan bildirimlerle bağlı olmaksızın her türlü olay, olgu, bilgi ve bulguyu serbestçe gözetecektir.

33. Bunun yanı sıra kuralda öngörülen terör örgütleriyle irtibatlı veya iltisaklı olma durumu farklı şekillerde ortaya çıkabileceğinden bunların kanun koyucu tarafından önceden belirlenmesi ve kanunda tek tek sayılması zorunluluğundan da söz edilemez. Zira kanunların genel ve soyut olması; somut olayın özelliğine göre değişebilecek tüm çözümleri kuralın bünyesinde barındırma, bir başka ifadeyle kuralın amaca uygun sonucu ulaştıracak herhangi bir çözümü dışlamasını önleme ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Bu itibarla kuralda temel hak ve özgürlüklerin kanunla sınırlanması gerektiğine ilişkin anayasal ilkeye aykırı bir yön bulunmamaktadır.

...

35. Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı bulunmama koşulunun; farklı saiklerle hareket edilmesinin önüne geçmek suretiyle noterlerin görevlerini gerçeğe uygun, doğru ve tarafsız biçimde yerine getirmelerine, noterlik işlemlerine ilişkin güvenilirliğin sağlanmasına, görev sebebiyle öğrenilen sırların gerektiği gibi muhafaza edilmesine, görev ve yetkilerin kötüye kullanımının önlenmesine hizmet etmek suretiyle noterlik hizmetinin sağlıklı biçimde işleyişine katkıda bulunmayı hedeflediği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kuralın noterlik hizmetinde hukuki güvenliğin ve kamu yararının sağlanmasına yönelik amaçlara ulaşma bakımından elverişli ve gerekli olmadığı söylenemez.

36. Diğer taraftan noterlik mesleğinin gerektirdiği nitelikler kapsamında değerlendirilen anılan koşulda herkes için eşit bir uygulama öngörülmektedir. Başka bir anlatımla noterlik mesleğine kabul edilecekler bakımından belli bir gruba yönelik istisnai bir düzenleme getirilmemektedir.

37. Ayrıca kuralın uygulanmasından doğacak uyumsuzlukların yargıya taşınabilmesi mümkündür. Bu kapsamda kural yargı yoluna başvurma güvencesi bakımından herhangi bir sınırlama getirmedığından noterliğe kabul edilmeyen bireylerin kuralın öngördüğü koşulun gerçekleşmediği, bir başka deyişle herhangi bir terör örgütüyle iltisaklı veya irtibatlı bulunmadıkları iddiasıyla yargı yoluna başvurmalarında ve yargı yerlerince haklı bulunmaları hâlinde noterliğe girmelerinde bir engel bulunmamaktadır. Buna göre Kanun'da kuralın amacı dışında keyfi olarak kullanılmasını önleyecek yasal güvenceye yer verildiğinden kuralla ulaşılmak istenen amaca ilişkin kamu yararı ile bireyin kamu hizmetine girme hakkı arasında bulunması gereken makul dengenin gözetildiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kamu hizmetine girme hakkını sınırlandıran kuralın orantısız bir müdahaleye de neden olmadığı, dolayısıyla anılan hakka ölçüsüz bir sınırlama getirmedeği sonucuna ulaşılmıştır.

38. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 13. ve 70. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir."

63. Anayasa Mahkemesinin 5/12/2019 tarihli ve 7194 sayılı Kanun'un 50. maddesiyle 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 37. maddesine eklenen (3) numaralı fıkrada yer alan "...Milli Güvenlik Kurulunca..." ibaresinin iptali talebi hakkındaki 3/6/2021 tarihli ve E.2020/18, K.2021/38 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

4. 6755 sayılı Kanun'un 37. maddesinin (3) numaralı fıkrasında terör örgütlerine veya MGK'ca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve bu nedenle kamu görevinden çıkarılmış olan kişilerden adli veya idari soruşturma veya kovuşturması devam edenlerin sosyal güvenlik haklarına ilişkin başvuruları hakkında 31/10/2019 tarihine kadar karar alan, bu kararları yerine getiren veya işlem yapmayan kamu görevlilerinin bu karar ve filleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğunun olmadığı öngörülmekte olup anılan fıkrada yer alan '...Milli Güvenlik Kurulunca...' ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

...

9. Bu itibarla istisari nitelikte bir danışma organı olan MGK'nın icrai karar alma yetkisine sahip olmadığı gözetildiğinde Cumhurbaşkanınca ayrı bir kararla benimsenmemiş MGK kararlarına hukuki sonuç bağlanamayacağı ve bu kararların kendiliğinden icra edilemeyeceği açıktır.

...

11. Bununla birlikte dava konusu '...Milli Güvenlik Kurulunca...' ibaresi, tavsiye niteliğindeki MGK kararına kendiliğinden hukuki bir sonuç bağlamaktadır. Şüphesiz MGK'nın tavsiye niteliğindeki kararlarının yürütme organı tarafından dikkate alınması ve hukuk âleminde hayata geçirilmesi mümkündür. Ancak MGK'nın kararları hakkında başkaca icrai bir karar alınmadan bu kararlara hukuk âleminde sonuçlar bağlanması Anayasa'nın açık lafziyle bağdaşmamaktadır.

12. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 118. maddesine aykırıdır. İptali gerekir."

64. Anayasa Mahkemesinin 6/2/2018 tarihli ve 7086 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararın Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...üyeliği, mensubiyeti veya..." ibaresinin iptali talebi hakkındaki 24/6/2021 tarihli ve E.2018/81, K.2021/45 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

...

52. Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının dava konusu kuralın da yer aldığı birinci cümlesinde, terör örgütlerine veya devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan Kanun'a ekli (1) sayılı listede yer alan kişilerin kamu görevinden başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın çıkarılacakları hüküm altına alınmıştır. Dava konusu kural cümlede yer alan '...üyeliği, mensubiyeti veya...' ibaresidir.

...

58. Dava konusu kural kapsamında Kanun'a ekli (1) sayılı listede yer alan kişiler, terör örgütlerine veya devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üye veya mensup oldukları gerekçesiyle kamu görevinden çıkarılmıştır. Söz konusu ibareler, Kanun'a ekli (1) sayılı listede adı geçen ve terör örgütü üyeliği suçundan ceza soruşturması veya kovuşturmasına maruz kalan ancak haklarındaki süreç tamamlanıp suçlu olduklarına dair kesin hüküm tesis edilmeyen kişilerin terör örgütü üyesi veya mensubu olarak nitelendirilmelerine sebebiyet verebilecek niteliktedir. Bunun yanında kuralda, listede yer alan kişiler hakkında kesin hükümle sonuçlanan herhangi bir yargısal sürecin varlığına yönelik açıklama da yapılmamıştır. Dolayısıyla kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü olmadan kişilerin suçlu sayılmasına neden olabilecek ifadeler içeren kural masumiyet karinesini ihlal etmektedir.

59. Açıklanan nedenlerle olağan dönemde Anayasa'nın 36. maddesinin birinci ve 38. maddesinin dördüncü fıkralarına aykırı olarak Anayasa'nın 13. maddesindeki güvencelerin ötesinde sınırlama getiren kuralın Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekir.

60. Anayasa'nın 15. maddesinde, olağanüstü hâllerde temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının kısmen veya tamamen durdurulması ve bunlar için Anayasa'nın diğer maddelerinde öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınmasına imkân tanınmakla birlikte bu yetki sınırsız değildir. Maddenin ikinci fıkrasında, bu durumlarda dahi kişinin yaşam hakkına, maddî ve manevî varlığının bütünlüğüne dokunulması, din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanması ve bunlardan dolayı suçlanması yasaklanmıştır; suç ve cezaların geriye yürümemesi ilkesi ile masumiyet karinesine aykırı işlem yapılamayacağı kabul edilmiştir.

61. Yukarıda açıklandığı üzere dava konusu kural kapsamında haklarında kesin bir mahkûmiyet kararı verilmediği halde kişilerin suçlu sayılmasına neden olabilecek ifadelerin kullanılması, olağanüstü hâl şartlarında dahi dokunulması yasaklanan masumiyet karinesine aykırılık oluşturmaktadır.

62. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 15., 36. ve 38. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir."

65. Anayasa Mahkemesinin 7086 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "...ve bu kişiler görev yaptıkları teşkilata yeniden kabul edilmezler; bir daha kamu hizmetinde istihdam edilemezler, doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilemezler;..." iptali talebi hakkındaki 24/6/2021 tarihli ve E.2018/81, K.2021/45 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

151. Kural, Kanun'a ekli (1) sayılı liste ile kamu görevinden çıkarılan kişilerin görev yaptıkları teşkilata yeniden alınmalarını ve bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmemelerini, doğrudan ya da dolaylı olarak görevlendirilmemelerini hükme bağlamaktadır.

...

161. Kamu hizmetine girme hakkı olağanüstü hâl yönetiminin benimsendiği dönemlerde Anayasa'nın 15. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, dokunulması yasaklanmış çekirdek haklar arasında bulunmadığından bu hak yönünden olağanüstü hâllerde Anayasa'daki güvencelere aykırı tedbirlerin alınması mümkündür. Ayrıca anılan hak, Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası sözleşmelerde olağanüstü dönemlerde de korunmaya devam eden güvenceler kapsamında değildir. Kamu hizmetine girme hakkına olağanüstü dönemde getirilen sınırlamanın Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında durumun gerektirdiği ölçüde olması gerekir.

162. Kamu hizmeti adı altında yapılan faaliyetlerin kamu güvenliği ve düzeni ile yakından bir ilişkisi bulunmaktadır. Kanun koyucunun anılan hususları gözetererek kamu hizmetinde istihdam edilecek kişilere yönelik birtakım tedbirler almasında, bu konuda gerekli şartları belirlemesinde takdir yetkisinin bulunduğu açıktır. Bu açıdan kuralda öngörülen şartın Anayasa'nın 70. maddesi bağlamında görevin gerektirdiği nitelikler kapsamında değerlendirilmesi mümkündür.

163. Bu noktada dava konusu kural yönünden 15 Temmuz darbe girişiminden sonra FETÖ/PDY ve diğer terör örgütleriyle irtibatlı veya iltisaklı olan kamu görevlilerine karşı yürütülen tasfiye süreci ile özellikle komünizm sonrası Avrupa ülkelerinde uygulanan ve arındırma olarak adlandırılan kamu görevinden tasfiyeye yönelik uygulamalar çerçevesinde değerlendirme yapılması gerekir. Avrupa ve Türkiye'deki kamudan tasfiye süreçleri arasında birtakım benzerlikler olsa da arındırmanın temelinde yatan nedenler açısından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Avrupa'da farklı ülkelerde çıkarılan arındırma yasaları, genel olarak demokrasiye geçişten önceki devlet yapısında anayasa ve kanunlara uygun konumda çalışan kişileri kamu görevinden uzaklaştırarak kamuya dönüş imkânlarını ortadan kaldırırken dava konusu kural kapsamında kamuda çalışmalarına yasak getirilen kişiler, demokratik devlet yapısını ortadan kaldırmayı amaçlayan bir örgüt ya da oluşumla bağlantıları olduğu gerekçesiyle söz konusu tedbire maruz bırakılmışlardır.

164. Bu yönüyle millî güvenlik bakımından risk oluşturabilecek durumları nedeniyle kamu görevinden çıkarılan kişilerin görev yaptıkları teşkilata yeniden kabul edilmemeleri ve bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmemeleri, doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilmemelerini düzenleyen kuralın millî güvenliğin ve kamu düzeninin sağlanarak kamu hizmetinin etkin ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacına ulaşma bakımından elverişli ve gerekli olmadığı söylenemez.

165. Kural, kişilerin devletin kamu otoritesiyle bağlantılı olmayan özel sektör alanında istihdam edilme imkânını ortadan kaldıracak herhangi bir kısıtlama da getirmemektedir. Ayrıca kuralda öngörülen tedbirin her bir birey yönünden hukuka uygunluğunun denetlenmesi için ilgili kanunlarda gerekli güvencelere yer verilmiştir. Başka bir ifadeyle bireyselleştirme yapılmadan uygulanan tedbirin her bir birey yönünden hukuka uygunluğunun denetlenmesi için Komisyon ve İdare Mahkemesine başvuru imkânı getirilmek suretiyle etkili idari ve yargısal güvenceler sağlanmıştır. Buna göre keyfiliğe yol açabilecek uygulamalara karşı Kanun'da gerekli güvencelerin bulunduğu anlaşılmaktadır.

166. Bu itibarla darbe girişimiyle devletin demokratik düzenine açık ve yakın bir tehlike oluşturan FETÖ/PDY ve diğer terör örgütleriyle mücadele etmek amacıyla olağanüstü hâl koşullarında olağan usullerin ötesinde bir uygulamayla Kanun'a ekli (1) sayılı listeyle kamu görevinden çıkarılan kişilerin görev yaptıkları teşkilata yeniden kabul edilmemeleri ve bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmemeleri, doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilmemelerini düzenleyen kuralın kamu hizmetinin etkin ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlama bakımından kamu hizmetine girme hakkına durumun gerektirdiği ölçüyü aşacak şekilde bir sınırlama getirdiği söylenemez.

167. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 15., 40., 70., 118. ve 119. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir."

66. Anayasa Mahkemesinin 24/6/2021 tarihli ve E.2018/81, K.2021/45 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

65. Kurullarla devlete sadakat bağı ile hizmet etmesi gerektiği hâlde millî güvenliğe açık ve yakın tehlike oluşturan terör örgütü veya benzeri yapı ve oluşumlarla iltisaklı veya irtibatlı oldukları tespit edilen kamu görevlileri hakkında uygulanan kamu görevinden çıkarma ve memuriyetin alınması tedbirlerinin olağanüstü hâlin ilanına sebep olan tehdit veya tehlikelerin bertaraf edilmesine yönelik olduğu açıktır.

66. Kurullarda öngörülen tedbirler bu dönemde uygulanmış, hüküm ve sonuçların doğurmuştur. Kurulların, tedbire muhatap kişilerin statülerinde ileriye yönelik sürekli değişiklikler meydana getirmesi, olağanüstü hâl süresince uygulanma özelliğini aşan bir niteliğe sahip olduğu anlamına gelmemektedir. Kurullar Resmî Gazete'de yayımlanmak suretiyle defaten uygulanmış ve belli kişiler hakkında hükmünü icra etmiştir. Kurulların Kanun'a ekli listede sayılan kişilerle sınırlı olarak uygulandığı dikkate alındığında geleceğe yönelik genel, soyut ve herkesi bağlayıcı bir etki meydana getirmediği açıktır. Bu yönüyle kurullar olağanüstü hâl dönemini aşan genel bir düzenleme niteliği taşımamaktadır. Bu itibarla kurulların anayasallık denetiminde Anayasa'nın olağanüstü hâllerde temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması rejimini düzenleyen 15. maddesinin dikkate alınması gerekmektedir.

...

74. Dava konusu kurulların öncelikle düzenlenme amacına değinilmesi gerekir. Anayasa'nın 129. maddesinin birinci fıkrasında, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunma yükümlülüklerinin bulunduğu belirtilmiştir. Anılan hüküm uyarınca devletin memurlar ve kamu görevlilerinden özel bir güven ve sadakat bağlılığı ile kamu görevini yerine getirmelerini talep etme yetkisi bulunmaktadır. Bu husus devletin faaliyetlerine güven duyulmasının bir gereğidir. Kanun koyucunun, anılan hususlar çerçevesinde kamu görevlisi olarak istihdam edilen kişilerle ilgili birtakım tedbirler alma konusunda takdir yetkisinin bulunduğu açıktır.

75. Anayasa'ya sadakat yükümlülüğüyle bağdaşmayacak biçimde terör örgütlerine veya devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karara karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle kişilerin kamu görevinden çıkarılması ve memuriyetin alınmasını öngören kuralların milli güvenlik ve kamu düzeninin sağlanarak buna ilişkin hizmetlerin etkin ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesine yönelik meşru bir amacının bulunduğu anlaşılmaktadır.

76. Bunun yanında kişilerin özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına getirilen sınırlamanın kanuni bir temele dayanması gerekir. Kurullarla söz konusu hakka kanuna dayalı olarak kısıtlama getirildiği açıktır. Ancak Anayasa Mahkemesinin sıkça vurguladığı gibi temel hakları sınırlayan kanunun şeklen var olması yeterli olmayıp yasal kurulların keyfiliğe izin vermeyecek şekilde belirli ve öngörülebilir olması gerekir.

77. Esasen kişilerin özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sınırlama getiren dava konusu kurulların bu niteliklere sahip olması, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir. Hukuk devletinde kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına karşı koruyucu önlemler içermesi gerekir (AYM, E.2015/41, K.2017/98, 4/5/2017, § 153). Dolayısıyla Anayasa'nın 13. maddelerinde sınırlama ölçütü olarak belirtilen kamunilik, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesi ışığında yorumlanmalıdır (AYM, E.2018/90, K.2019/85, 14/11/2019, § 42).

78. Kuralda geçen iltisak ve irtibat kavramları ile ilgili olarak Anayasa Mahkemesi 14/11/2019 tarihli ve E.2018/89, K.2019/84 sayılı kararında, iltisaklı kavramının kavuşan, bitişen, birleşen; irtibatlı kavramının ise bağlantılı anlamına geldiğini, bu ibarelerin genel kavram niteliğinde olduğunu, objektif anlamının kapsam ve sınırlarının durum ve şartlara göre yargı içtihatlarıyla değerlendirilerek belirlenebileceğini, bu yönüyle anılan ifadelerin kategorik olarak belirsiz olduğunun söylenemeyeceğini ifade etmiştir (aynı kararda bkz. §§ 30, 31). Dolayısıyla kapsam ve sınırlarının tespiti mümkün olan söz konusu ifadelerin belirsiz olduğu söylenemez.

...

111. Kuşkusuz kanun koyucunun demokratik düzene tehdit oluşturan durumları bertaraf etmek için başvuracağı araçların kapsamını, içeriğini tespit etmede geniş bir takdir yetkisi bulunmaktadır. Nüetkim devletin tehlikesinin içeriği ve boyutu ile doğrudan temas hâlinde olması nedeniyle buna yönelik savunma stratejisini belirlemede her zaman öncelikli bir konumu bulunmaktadır. Ancak olağanüstü hâl yönetim usullerinde dahi söz konusu yöntemler tespit edilirken belirli ölçülerde hareket edilmesi gerekir. Dolayısıyla olağanüstü dönemde devlete tamnan yetki alanının sınırları Anayasa'nın 15. maddesinde belirtilen durumun gerektirdiği ölçü kriteri kapsamında değerlendirilmelidir. Söz konusu kriterin kapsamı da belirlenirken ülkenin içinde bulunduğu şartlar, karşılaşılan tehlikenin yakın ve acil müdahale gerektiren bir niteliğinin olup olmaması, sınırlamanın etki ve derecesi gibi hususların dikkate alınması gerekir.

112. 15 Temmuz darbe girişimi, ülkede terör saldırılarının yoğunlaştığı bir dönemde gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte genel olarak bölücü terör örgütü PKK ile mücadele edilmekle birlikte DHKP/C, El Kaide ve DEAŞ gibi diğer pek çok terör örgütünün de saldırılarına maruz kalmış ve bunlara karşı da mücadelede bulunulmuştur. Dolayısıyla darbe teşebbüsünün savuşturulmasından sonra teşebbüsle bağlantılı kişilerle veya teşebbüsle doğrudan bağlantılı olmasa bile teşebbüsün arkasındaki yapılanma ile ilgili olduğu değerlendirilen kişilere karşı etkili bir mücadele yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır (AYM, E.2016/205, K.2019/63, 24/7/2019, § 101).

113. Tehlikenin kaynağını oluşturan FETÖ/PDY'nin kamu kurumlarının neredeyse tamamında örgütlenmesi ve kesinleşmiş yargı kararlarına da konu olan birçok yasa dışı faaliyeti gerçekleştirecek operasyonel bir güç hâline gelmesi nedeniyle demokratik devlet düzenine karşı oluşturduğu tehdit, darbe girişimiyle birlikte açık ve mevcut bir tehlikeye dönüşmüştür. Esasen darbe teşebbüsünden önce uzun bir zaman süreci içerisinde söz konusu tehlikeye karşı mücadele başlamıştır. Dolayısıyla tehlikenin ağırlığı ile orantılı olarak demokratik anayasal düzeni sürdürmek bakımından olağanüstü hâl ilamına neden olan olayların bertaraf edilmesi ve bir daha tekrarlanmaması amacıyla devletin olağan dönemle kıyaslanmayacak ciddi ve acil yöntemlere başvurulması zorunluluğunun ortaya çıktığı anlaşılmaktadır.

...

115. Dolayısıyla idari teşkilat içinde hangi konumda olduğu fark etmeksizin FETÖ/PDY ve diğer terör örgütleri ile irtibatlı ya da iltisaklı olan tüm kamu görevlilerinin millî güvenlik açısından tehlike oluşturduğu gözetildiğinde bir kısmı önemli pozisyonlarda bulunan ve farklı kurumlarda çalışan çok sayıdaki kamu görevlisinin doğrudan darbeye ilişkili olmasa dahi söz konusu örgütlerle bağlantıları nedeniyle acil ve ivedilikle soruşturulması ve haklarında tedbir uygulanması ihtiyacı ortaya çıkabilecektir.

116. Bu yönüyle olağan dönemdeki idari usul ve disiplin hukuku kuralları çerçevesinde her bir kamu görevlisi nezdinde soruşturma yapılarak tedbir uygulanmasının, yakın ve acil nitelikteki bu tehlikeyi bertaraf etmede yetersiz kalacağı söylenebilir. FETÖ/PDY'nin yapısındaki gizlilik, hücre tipi yapılanma, her kurumda örgütlenmiş olma, kripto üyelerinin tespit edilmesindeki güçlük ve bunların eylem yapma potansiyeli, kendisine kutsallık atfetme, itaat ve teslimiyet temelinde hareket etme gibi özellikleri dikkate alındığında darbe girişiminin üzerinden belli bir sürenin geçmesi de daha hafif nitelikteki tedbirlere başvurma zorunluluğunu ortaya çıkaran bir faktör olarak değerlendirilemez. Ayrıca millî güvenliğe aykırı faaliyetlerde bulunan diğer terör örgütleriyle bağlantısı olduğu değerlendirilen kamu görevlileri açısından da FETÖ/PDY'nin oluşturduğu tehdit ortamında, anılan yöntemlere başvurulması söz konusu olabilecektir.

...

128. Sonuç olarak darbe girişimiyle devletin demokratik düzenine açık ve yakın bir tehlike oluşturan FETÖ/PDY ve diğer terör örgütleriyle mücadele etmek amacıyla terör örgütlerine veya devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı yahut bunlarla irtibatlı olan ekli (1) sayılı listede yer alan kişilerin olağan usullerin ötesinde bir uygulamayla liste usulüne göre kamu görevinden çıkarılması ve memuriyetlerinin alınmasını düzenleyen kuralların, olağanüstü hâl neden olan şartlar ve özellikle bireyselleştirmeyi sağlamaya elverişli idari ve yargısal başvuru imkânları dikkate alındığında millî güvenliğin ve demokratik anayasal düzenin korunması amacı bakımından kişilerin özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına durumun gerektirdiği ölçüyü aşacak şekilde bir sınırlama getirdiği söylenemez.

...

142. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 15., 20., 40., 118. ve 119. maddelerine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

Kurallarda uygulanan kamu görevinden çıkarma ve memuriyetin alınması tedbirlerinin belli bir kurumun veya mesleğin disiplinini sağlamaktan ziyade devlet kurumlarına yönelik güveni yeniden tesis etmek suretiyle demokratik anayasal düzenin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi nedeniyle uygulandığı anlaşılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında tedbirler, cezalandırma amacına matuf olmadığı gibi bunlar için uygulanan usulün de ceza usul hukuku alanındaki yargısal uygulamalarla herhangi bir benzerliği bulunmamaktadır.

Öte yandan kuralların kişilerin özel sektörde çalışma imkânını ortadan kaldırmadığı gözönünde bulundurulduğunda kurallarda öngörülen tedbirlerin ciddiyet ve ağırlığının bunlara cezai bir özellik kazandıracak boyutta olmadığı anlaşılmaktadır. Nitekim Anayasa Mahkemesi 4/8/2016 tarihli ve E.2016/6, K.2016/12 sayılı kararında, kamu görevinden çıkarma tedbirinin "olağanüstü tedbir" niteliğinde olduğunu ifade etmiştir. AİHM de 667 sayılı olağanüstü hâl KHK'sı uyarınca uygulanan işten çıkarma prosedürü ve buna ilişkin yargılamanın AİHS'in 6. maddesi kapsamında suç isnadı niteliğinde olmadığını belirtmiştir (Pişkin/Türkiye, B. No: 33399/18, 15/12/2020, §§ 102-109)."

B. Uluslararası Hukuk

67. Sözleşme'nin "*Özel ve aile hayatına saygı hakkı*" başlıklı 8. maddesi şöyledir:

"(1) Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

(2) Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir."

68. Sözleşme'nin "*Olağanüstü hallerde yükümlülükleri askıya alma*" başlıklı 15. maddesi şöyledir:

"1. Savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde her Yüksek Sözleşmeci Taraf, durumun kesinlikle gerektirdiği ölçüde ve uluslararası hukuktan doğan başka yükümlülüklerle ters düşmemek koşuluyla, bu Sözleşme'de öngörülen yükümlülüklere aykırı tedbirler alabilir.

2. Yukarıdaki hüküm, meşru savaş fiilleri sonucunda meydana gelen ölüm hali dışında 2. maddeye, 3. ve 4. maddeler (fıkra 1) ile 7. maddeye aykırı tedbirlere cevaz vermez.

3. Aykırı tedbirler alma hakkını kullanan her Yüksek Sözleşmeci Taraf, alınan tedbirler ve bunları gerektiren nedenler hakkında Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne tam bilgi verir. Bu Yüksek Sözleşmeci Taraf, sözü geçen tedbirlerin yürürlükten kalktığı ve Sözleşme hükümlerinin tekrar tamamen geçerli olduğu tarihi de Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne bildirir."

69. MSHUS'nin 4. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"1. Ulusun hayatını tehdit eden ve varlığı resmen ilan edilmiş olan olağanüstü bir durumun ortaya çıkması halinde, bu Sözleşme'ye Taraf Devletler, uluslararası hukuktan kaynaklanan diğer yükümlülüklerine aykırı olmamak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din ya da toplumsal kökene dayalı bir ayrımcılık içermemesi kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde olmak üzere, bu Sözleşme'den doğan yükümlülüklerinden ayrılan tedbirler alabilirler.

2. Bu hükme dayanılarak Sözleşme'nin 6, 7, 8 (1. ve 2. fıkralar), 11, 15, 16 ve 18nci maddelerine aykırılık getirilemez."

1. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

70. Sözleşme'nin 8. maddesine yönelik Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihadına ve AİHM'in özel hayata saygı hakkı bağlamında sebebe ve sonuca dayalı yaklaşımına ilişkin açıklamalar için bkz. *C.A. (3)*, §§ 62-75; *Tamer Mahmutoglu* [GK], B. No: 2017/38953, 23/7/2020, §§ 53-67.

a. Sözleşme'nin 15. Maddesi Bağlamında Değerlendirme

71. Taraf devletlere tek taraflı bildirimde bulunarak sınırlı bazı hâllerde Sözleşme'deki belli hak ve özgürlüklere aykırı davranma, bir başka deyişle anılan hak ve özgürlüklere ilişkin yükümlülükleri azaltma imkânı sunan Sözleşme'nin 15. maddesine ilişkin AİHM uygulamasına ve Türkiye'deki OHAL'e ilişkin olarak Avrupa Konseyi nezdinde hazırlanan bazı raporlara Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarında ayrıntılı şekilde yer verilmiştir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 148-162).

72. AİHM, söz konusu kararlarında özetle derogasyon bildiriminde bulunan devletler yönünden *ulusun varlığını tehdit eden tehlikenin olup olmadığı* hususunda sınırlı da olsa bir denetim yaptığını, denetim standardı belirlenirken ulusal makamların geniş takdir yetkilerinin bulunduğunu özellikle vurgulamıştır. AİHM; takdir alanının sınırsız olmadığını, taraf devletlerin *krizin doğurduğu zorunlulukların kesin olarak gerektirdiği ölçüde* hareket etmenin ötesine geçmemesi gerektiğini belirtmiştir (*Brannigan ve McBride/Birleşik Krallık*, B. No: 14553/89,14554/89, 26/5/1993, § 43).

b. *Pişkin/Türkiye Kararı*

73. AİHM *Pişkin/Türkiye* (B. No: 33399/18, 15/12/2020) kararında Ankara Kalkınma Ajansında çalışan başvurunun 667 sayılı KHK uyarınca iş sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ve özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine yönelik iddiasını incelemiştir. Anılan başvuruya ilişkin olayda kalkınma ajansında iş hukukuna tabi olarak çalışmakta iken başvurunun iş sözleşmesi millî güvenliğe karşı tehdit oluşturan oluşumlara üyeliği veya bu oluşumlarla iltisaklı ya da irtibatlı olması nedeniyle feshedilmiştir. Başvurunun işe iade talebiyle açmış olduğu davada iş mahkemesi, iş sözleşmesinin feshinin hukuka uygun olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir. AİHM öncelikle özel sektörde iş ilişkisinin sonlandırılmasına ilişkin olanlar başta gelmek üzere iş ilişkisi hakkındaki ihtilafların Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamındaki medeni hakları ilgilendirmesi dolayısıyla başvurunun işten çıkarılmasına ilişkin yargılamaların başvurunun medeni hakları ile alakalı olduğunu, tedbirin cezai yönünün bulunmadığını vurgulamıştır (*Pişkin/Türkiye*, §§ 99, 109). Sözleşme'nin 6. maddesinin cezai yönünün uygulanabilirliği ile ilgili olarak ise AİHM, başvurunun iş sözleşmesinin feshine ilişkin olarak açılan yargılamaların Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında bir cezai suç hakkında verilecek bir karara ilişkin olduğunu gösterebilecek herhangi bir nedenin mevcut olmadığı kanaatinde olduğunu belirterek bu maddenin ceza yönünün uygulanabilir olmadığını sonucuna varmıştır (*Pişkin/Türkiye*, § 109).

74. Sonuç olarak AİHM, ulusal mahkemelerin başvuru ile idari makamlar arasındaki ihtilafı karara bağlamak için tam bir yargı yetkisine sahip olmalarına karşın Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının gerektirdiği şekilde önderindeki ihtilafı ilgili tüm hukuksal ve olgusal sorunları incelemekten kaçındıklarını, başvuru ulusal makamlar tarafından dinlenmediğini ve dolayısıyla başvuru Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrası anlamında adil yargılanma hakkının güvence altına alınmadığını belirtmiştir. AİHM ulusal mahkemelerin başvuru argümanlarını derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde incelemeyi ve başvuru itirazlarının reddedilmesine yönelik gerekçeler sunmadığını özellikle vurgulamış, netice itibarıyla Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ihlal edildiği sonucuna varmıştır (*Pişkin/Türkiye*, §§ 150-152).

75. Öte yandan başvuru iş sözleşmesinin feshi ile ilgili olarak şikâyet bulunduğunu ve bir terör örgütüyle bağlantısı olduğu gerekçesiyle görevini kaybetmesinden bu yana *terörist* ve *vatan haini* olarak etiketlendiğini ileri sürdüğünü belirten AİHM, başvuruyu özel hayata saygı hakkı yönünden de incelemiştir (*Pişkin/Türkiye*, §§ 159-166).

76. AİHM öncelikle ceza soruşturmasının sonucuna bakılmaksızın, işverenin ulusal mahkemelere başvuru yasa dışı bir yapı ile bağlantısı olduğu iddiasını kanıtlayabilecek bilgi veya olgusal delil sunabileceğini ve böylece çalışanı ile arasındaki güven ilişkisinin bozulmasının nedenlerini açıklayabileceğini kabul etmeye hazır olduğunu, hem uygulanma koşulları hem de usul rejimi açısından özerk olan söz konusu işten çıkarma usulünün ceza yargılamasının doğrudan bir sonucu olmadığını ifade etmiştir fakat AİHM, söz konusu iş sözleşmesinin feshinin başvuru kendi eylemlerinin öngörülebilir sonucu olduğuna dair kesinlikle hiçbir kanıt bulunmadığı sonucuna varmıştır (*Pişkin/Türkiye*, §§ 181-183). Neticede başvuru özel hayata saygı hakkına yönelik müdahalenin kanuni dayanağının ve meşru amacının bulunduğunu değerlendirerek müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığını incelemiştir (*Pişkin/Türkiye*, §§ 209, 210).

77. Bu bağlamda AİHM, işverenin başvuru yasa dışı yapı ile iltisakı olduğu değerlendirmesini potansiyel olarak haklı çıkaracak şekilde eylemlerinin niteliğini belirtmediğini ulusal mahkemeler önündeki yargulamalar sırasında böylesi bir yapıyla iltisakı bulunduğu iddiasına ilişkin açık bir şekilde somut bir suçlama yapılmadığını vurgulamıştır. Bununla birlikte ulusal mahkemelerin dava konusu tedbir detaylı olarak incelemeyen ve bu tedbirin başvuru özel hayatına saygı hakkına yönelik ciddi etkileri olmasına rağmen işverenin değerlendirmesini iş sözleşmesinin sonlandırılması emri için geçerli bir gerekçe olarak kabul ettiğini belirtmiştir. Sonuç olarak mevcut davada dava konusu tedbire ilişkin yargı denetiminin yetersiz olduğunu, başvuru Sözleşme'nin 8. maddesinin gerektirdiği şekilde keyfî müdahaleye karşı korumadan asgari düzeyde faydalanmadığını ifade ederek özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği sonucuna varmıştır (*Pişkin/Türkiye*, §§ 218-229).

c. *Polyakh ve Diğerleri/Ukrayna Kararı*

78. *Polyakh ve diğerleri/Ukrayna* (B. No: 58812/15, 53217/16 ..., 17/10/2019) kararında AİHM, rejim değişikliği sonrası genel düzenlemelerle kamu görevinden çıkarılan ve on yıl boyunca kamu görevine dönmeleri yasaklanan kişilerin yaptığı başvuruları karara bağlamıştır. Öncelikle AİHM, başvuruya konu olan tedbirlerin uygulanmasına neden olan davranışların iç hukukta suç olarak tanımlandığını, yaptırımın ağırlığının söz konusu tedbirlerin cezai yönünün bulunduğunu söylemek için tek başına yeterli olmadığını belirterek

Sözleşme'nin 6. maddesinin cezai yönünün mevcut koşullarda uygulanabilir olmadığına karar vermiştir (*Polyakh ve diğerleri/Ukrayna*, §§ 154-159). AİHM; başvurucuların kamu hizmetinden çıkarılmalarının, on yıl boyunca kamuda görev almalarının yasaklanmasının ve isimlerinin kamuoyunun erişimine açık ve çevrim içi olan bir sicile kaydedilmesinin sonuçları itibarıyla ciddi olduğunu ve doğurduğu etkilerin ağırlık düzeyine ulaştığını belirterek başvuruyu özel hayata saygı hakkı yönünden ele almıştır (*Polyakh ve diğerleri/Ukrayna*, §§ 203-211).

79. AİHM; birçok kişi hakkında tesis edilen arındırma işlemlerinin bir cezalandırma veya intikam aracı olarak kullanılamayacağını ve başvurucuların durumlarının bireysel olarak değerlendirilerek görevden alınmaları veya mümkünse daha genel pozisyonlarda istihdam edilmeleri gibi daha az müdahale teşkil eden araçlarla da hedeflenen amaçlara erişilebileceğini vurgulamıştır (*Polyakh ve diğerleri/Ukrayna*, §§ 276, 277). Müdahalelerin zorunlu bir toplumsal ihtiyaca cevap vermesi ve özellikle de hizmet edilen meşru amaçla orantılı olması hâlinde demokratik bir toplumda gerekli olarak nitelendirilebileceğini hatırlatmış; uygulanan tedbirin ağırlığının ve yasal çerçevenin orantılı, öngörülen zorunlu sosyal ihtiyaca karşılık gelecek şekilde yeterince dar kapsamlı olarak düzenlenip düzenlenmediğinin önemine değinmiştir. AİHM'e göre yasal düzenlemeler hakkındaki meclis denetiminin ve bu kapsamdaki işlemlerin yargısal denetiminin niteliği de önem arz etmektedir (*Polyakh ve diğerleri/Ukrayna*, §§ 292, 293).

d. *Xhoxhaj/Arnavutluk* Kararı

80. AİHM, *Xhoxhaj/Arnavutluk* (B. No: 15227/19, 9/2/2021) kararında, Anayasa Mahkemesi üyesi olan başvurucunun meslekten çıkarılması ve bunun bir sonucu olarak hâkimlik mesleğinden süresiz olarak yasaklanmasında kaynaklı iddialarını özel hayata saygı hakkı kapsamında incelemiştir. Arnavutluk'ta gerçekleştirilen yargı reformu kapsamında tüm hâkim ve savcıların mal varlıkları, organize suçlarla bağlantılarının olup olmadığı ve mesleki yönden yeterli olup olmadıkları incelenmiştir. Yapılan değerlendirme neticesinde başvuru, mülkiyetinde yer alan bazı mal varlığı değerlerinin kaynağını açıklayamaması nedeniyle meslekten çıkarılmış; bunun bir sonucu olarak da hâkimlik yapmaktan süresiz olarak yasaklanmıştır.

81. AİHM öncelikle somut olayda Sözleşme'nin 6. maddesinin cezai yönünün uygulanabilir olmadığına hükmetmiş, incelemesini adil yargılanma hakkının medeni hak ve yükümlülükler yönüyle yapmıştır. AİHM, bu kapsamda inceleme organlarının bağımsızlık ve tarafsızlıktan yoksun olduğu, yargılanmanın adil olmadığı, itiraz makamı önünde aleni duruşma yapılmadığı ve hukuki kesinlik ilkesinin ihlal edildiği yönündeki iddiaları ayrı ayrı incelemiş ve Sözleşme'nin 6. maddesinin ihlal edilmediğine karar vermiştir (*Xhoxhaj/Arnavutluk*, §§ 230-353).

82. AİHM ayrıca başvurucunun hukuka aykırı ve keyfi olarak görevden alındığı ve bunun bir sonucu olarak hâkimlik mesleğini yapmaktan süresiz şekilde yasaklandığı iddiasını Sözleşme'nin 8. maddesi yönünden incelemiştir. AİHM, öncelikle somut olayda Sözleşme'nin 8. maddesinin uygulanabilir olduğunu tespit etmiştir (*Xhoxhaj/Arnavutluk*, §§ 356-364). Esas yönünden AİHM, meslekten çıkarılan başvurucunun özel hayatına saygı hakkına müdahale edildiğini, bu müdahalenin hukuki dayanağının ve meşru amacının bulunduğunu belirtmiştir (*Xhoxhaj/Arnavutluk*, §§ 374-393). Bununla birlikte AİHM müdahalenin demokratik toplum düzeninde gerekli olup olmadığına yönelik yaptığı incelemede öncelikle Arnavutluk'taki yargı reformunun acil bir toplumsal ihtiyaca karşılık geldiğini belirtmiş; ardından ulusal

makamlar tarafından sunulan gerekçelerin meslekten çıkarma tedbiri için yeterli ve ikna edici olup olmadığını, bu gerekçelerin yeterli bir bireyselleştirmeye dayanıp dayanmadığını değerlendirmiştir. AİHM bu kapsamda yaptığı değerlendirme neticesinde ulusal makamlar tarafından başvurunun mal varlığı hakkında yapılan gerekçelendirilmenin yeterli ve ikna edici olduğu kanaatine varmıştır (*Xhoxhaj/Arnavutluk*, §§ 394-412).

83. Öte yandan AİHM başvurunun meslekten çıkarma tedbirinin bir sonucu olarak hâkimlik yapmaktan ömür boyu yasaklanmasının ölçülü olup olmadığı üzerinde durmuştur. AİHM, hâkimlerin ve özellikle de başvuru gibi yüksek derecede sorumluluk gerektiren görevlerde bulunanların devletin egemenlik yetkisinin bir kısmını kullandıklarını vurgulamış; başvurucuya ve ciddi etik ihlalleri nedeniyle görevden alınan diğer kişilere getirilen ömür boyu meslekten men cezasının yargı makamının dürüstlüğüne ve halkın adalet sistemine olan güvenini sağlamak şeklindeki meşru amaçlarla uyumsuz veya orantısız olmadığını belirtmiştir. AİHM tüm bu gerekçelerle somut olayda Sözleşme'nin 8. maddesinin ihlal edilmediği sonucuna ulaşmıştır (*Xhoxhaj/Arnavutluk*, §§ 413, 414).

e. *Naidin/Romanya Kararı*

84. *Naidin/Romanya* (B. No: 38162/07, 21/10/2014) kararında AİHM, siyasi polis memuruyla çalıştığı konusunda yapılan tespite dayanılarak kamu hizmetinde görev yapmaktan yasaklanan başvurunun iddiasını özel hayata saygı hakkı ile bağlantılı olarak ayrımcılık yasağı kapsamında ele almıştır.

85. Olayda 1990 ve 1991 yıllarında yüksek rütbeli hükümet memuru olarak çalışan başvuru, sonrasında parlamento üyesi olarak da görev yapmıştır. Başvuru 2000 yılında üçüncü kez seçimlere katılmış ve bu süreçte Eski Siyasi Polis Arşivleri Araştırma Ulusal Konseyi başvurunun geçmişi hakkında resen soruşturmalar gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda başvurunun 1971 ve 1974 yılları arasında, şüpheli olduğu düşünülen bazı iş arkadaşları hakkında bilgi sağlamak üzere siyasi polisle iş birliği yaptığı sonucuna varılmıştır. Başvuru, geçmiş faaliyetleriyle ilgili olarak ortaya konulan yorumlara mahkeme nezdinde itiraz etmiş ancak itirazı reddedilmiştir. 2003 yılında, siyasi polis memuruyla çalıştığı tespit edilen kişileri kamu hizmetinde görev yapmaktan yasaklayan bir yasal değişiklik getirilmiştir. Başvuru, parlamento döneminin sonu olan 2004 yılında memur olarak çalışmalarına devam etme talebinde bulunmuş ancak bu talebi anılan düzenleme çerçevesinde reddedilmiştir. Yargılama sürecinde ayrımcılık temelli şikâyetlerini dile getiren başvurunun iddiaları, yasama organının sahip olduğu takdir yetkisine ve mevcut koşulların zorunlu kıldığı gerekliliklere dayanılarak reddedilmiştir (*Naidin/Romanya*, §§ 6-17).

86. Başvuru; temelde, istihdam yasağının mutlak nitelikte olması ve eylemlerinin önemsizliğinin dikkate alınmaması nedeniyle Sözleşme'nin 8. maddesiyle bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinden şikâyetçi olmuştur. AİHM, kural olarak devletlerin kamu hizmetinde istihdam şartlarını düzenlerken meşru bir menfaate sahip olduklarını ve demokratik bir devletin bünyesinde görev yapan çalışanlarından devletin kuruluşunun dayandırıldığı anayasal ilkelere sadakat göstermesini isteme haklarının olduğunu vurgulamıştır. Romanya'nın komünist rejim sırasındaki durumunun dikkate alınmasının gerektiğini ifade eden AİHM, devletin geçmişin tekrür etmesini önlemek üzere kendisini savunabilecek nitelikte bir demokrasi temelinde kurulması gerektiğini belirtmiştir. Bu bağlamda başvurucuya uygulanan kamu hizmetinde istihdam yasağına ilişkin muamelenin ulusal güvenlik, kamu düzeni ve başkalarının haklarının ve özgürlüklerinin korunması konusunda meşru bir amaç izlediği sonucuna varmıştır (*Naidin/Romanya*, §§ 49-51).

87. Bununla birlikte AİHM; başvurucunun kariyer beklentilerinin yalnızca kamu hizmetinde durdurulduğunu belirtmiş ve devlet memurlarının, özellikle başvurucunun istihdam edilmek istediği gibi yüksek derecede sorumluluk getiren görevlerde bulunan kişilerin devletin egemenlik gücünden pay sahibi olduğunu vurgulamıştır. Başvurucuya uygulanan yasağın kamusal yararın korumasından sorumlu kişilerin sadakatini sağlama konusunda devlet tarafından izlenen yasal amaçla orantısız olmadığını belirtmiştir. Ayrıca kararda; başvurucunun özel sektörde, devletin ekonomik, siyasi ve güvenlikle ilgili çıkarları için potansiyel öneme sahip şirketlerde ya da kamu otoritesinin uygulanmasıyla bağlantılı olmayan diğer kamu sektörü alanlarında istihdam edilme olanağını etkileyecek herhangi bir kısıtlamanın uygulanmadığını dile getirmiştir. Bunun yanı sıra başvurucunun iddialarının yargılama süreçlerinde incelendiğini ve ulusal mercilere bırakılan takdir yetkisi kapsamında yer alan fiilî unsurların oluşturulduğunu ifade etmiştir. AİHM, yerel mahkemeler tarafından ulaşılan tespitlerin yerindeliğinin sorgulanamayacağını belirterek özel hayata saygı hakkı ile bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine ulaşmıştır (*Naidin/Romanya*, §§ 42-57).

2. Avrupa Hukuk Yoluyla Demokrasi Komisyonunun 12/12/2016 tarihli Görüşü

88. Avrupa Hukuk Yoluyla Demokrasi Komisyonu (Venedik Komisyonu) 12/12/2016 tarihinde "15 Temmuz 2016 Başarısız Darbe Girişimi Sonrasında Çıkarılan 667 İla 676 sayılı Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnameleri Hakkında Görüş" isimli belgeyi yayımlamıştır.

89. Venedik Komisyonu bir kişinin somut olay bağlamında görevinden alınması için suç örgütü ile gereken bağlantının bir kişiyi suç örgütünün üyesi olarak tanımlamak için gereken bağlantıdan daha az yoğun olabileceğini kabul ettiğini, bu bağlamda bir kamu görevlisinin görevden geçici veya kalıcı olarak alınabilmesi için suç örgütüyle daha zayıf bir bağlantı kurmuş olmasının yeterli olabileceğini ifade etmiştir. Bununla birlikte Venedik Komisyonu anılan görüşünde bahse konu zayıf bağlantının yine de anlamlı, kamu görevlisinin sadakatiyle ilgili objektif kuşku uyandırır nitelikte olması gerektiğini vurgulamıştır. Masum, tesadüfi vs. bağlantıların ise hariç tutulması gerektiğini belirtmiştir. Netice itibarıyla görevden almanın demokratik anayasal düzene sadakatte objektif olarak ciddi şüphe uyandıracak bir şekilde hareket edildiğini açıkça gösteren fiilî unsurlar kombinasyonunun varlığı hâlinde mümkün olabileceğini açıklamıştır (aynı görüşte bkz. §§ 130, 131).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

90. Anayasa Mahkemesinin 2/4/2026 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Özel Hayata Saygı Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

91. Başvurucu; kamu görevinden çıkarılmasına dayanak alınan kodlamaların gerçek dışı olduğunu, buradaki kişisel bilgilerin hepsinin POL-NET (Polis Bilgi Sistemi) sisteminde

olan bilgileri içerdiğini ve FETÖ/PDY mensuplarının bu bilgilere ulaşmalarının zor olmadığını belirtmiştir. Kodlamalar doğru olsaydı bunu destekleyen diğer delillerin de bulunması gerektiğini vurgulayan başvuru, bunların darbe teşebbüsünden sekiz ay sonra ortaya çıktığını dile getirmiştir. Bununla birlikte başvuru, iltisak ve irtibat kelimelerinin hukuki kavramlar olmadığını, A.K. ve A.K.E.nin FETÖ/PDY ile bağlantılı olduğuna dair bir beyanda bulunmadığını, somut, maddi, açık ve net bir belge ortaya koyamadığını ifade etmiştir. Netice itibarıyla başvuru, adil yargılanma hakkının ve özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

92. Bakanlık görüşünde, başvuruya konu olay ve sürece ilişkin genel bilgilere yer verilmiş; yargılama safahatının özeti yapılmıştır. Ayrıca özel hayata saygı hakkına yönelik müdahalenin kanunilik, meşru amaç ve demokratik toplumda gereklilik kriterlerine ilişkin açıklamalarla birlikte yapılacak incelemede Anayasa'nın 15. maddesinin de dikkate alınmasının yararlı olacağı belirtilmiştir. Sonuç olarak mevcut başvuru ile ilgili Anayasa, mevzuat hükümleri ve Anayasa Mahkemesi içtihadı hatırlatılarak bunlarla birlikte somut olayın kendine özgü koşullarının da dikkate alınması gerektiği bildirilmiştir. Diğer taraftan İdareden temin edilen bazı bilgi ve belgeler de görüş ekinde sunulmuştur. Başvuru bu görüşe karşı beyanında önceki beyanlarını tekrar etmiştir.

2. Değerlendirme

a. Uygulanabilirlik Yönünden

93. Anayasa'nın "*Özel hayatın gizliliği*" başlıklı 20. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes, özel hayatına ... saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ... gizliliğine dokunulamaz."

94. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder.

95. Başvurucunun iddialarının mesleki hayatına kamu gücü marifetiyle bir tedbir uygulanmasına, bu doğrultuda kamu görevinden çıkarılmasına ve açtığı davanın reddedilmesine dayandığı görülmektedir. Kişilerin mesleki hayatlarının özel hayatlarıyla sıkı bir irtibatının olduğu ve meslek hayatına yönelik tedbirlerin ya da müdahalelerin söz konusu olduğu dava süreçlerinde özel hayata saygı hakkının gündeme geldiği yadsınamaz. Mesleki hayata yönelik bu tür tedbirlerin ya da müdahalelerin hangi durumlarda özel hayat bağlamında uygulanabilir olduğu hususunda belirlenen ölçütler Anayasa Mahkemesinin birçok kararında olduğu gibi somut olayla benzer nitelikteki durumlara ilişkin olarak da *N.E., A.S. ve Halit İnciroğlu* kararlarında detaylı olarak açıklanmıştır (*N.E., §§ 89-99; A.S., §§ 91-101; Halit İnciroğlu, §§ 95-106*).

96. Somut olayda başvuru; devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplardan ya da terör örgütlerinden olan FETÖ/PDY ile irtibatı yahut iltisakı bulunduğu gerekçesiyle kamu görevinden çıkarılmıştır. Başvurucunun mesleki hayatına yönelik bu müdahalenin başkaları ile ilişki kurabilme ve geliştirebilme imkânını önemli ölçüde zayıflatmasına, sosyal ve mesleki itibarını

koruyabilmesi açısından ciddi sonuçlara yol açacağı, neticede özel hayatına önemli bir ağırlık derecesinde yansıtacağı ve özel hayatında etki doğuracağı muhtemel olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla başvurunun FETÖ/PDY ile iltisak veya irtibatı olduğu gerekçesiyle kamu görevinden çıkarıldığı gözönüne alındığında başvurunun hakkında tesis edilen işlemin iç ve dış dünyasında meydana getirdiği etkinin ciddi düzeye ulaştığı görülmektedir.

97. Bu nedenle mevcut başvuruda mesleki hayata yönelik müdahalenin başvurunun *özel hayatına* ciddi şekilde etki ettiği ve bu etkinin belirli bir ağırlık düzeyine ulaştığı anlaşıldığından başvurunun *özel hayata saygı hakkı* kapsamında incelenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

b. Başvuruyu İnceleme Usulü

98. Bireylerin temel hak ve hürriyetlerine yönelen müdahalelerin koşulları ve hangi hukuki rejim çerçevesinde gerçekleştirildiği, söz konusu müdahalelerin anayasallık denetiminin yöntemini doğrudan belirler. 1982 Anayasası, temel hak ve hürriyetlerin korunmasına yönelik olarak olağan ve olağanüstü dönemler için iki ayrı hukuki rejim öngörmektedir. Temel hak ve hürriyetlerin olağan dönemde sınırlanması rejimi Anayasa'nın 13. maddesinde düzenlenmişken temel hak ve hürriyetlerin savaş, seferberlik veya OHAL dönemlerinde sınırlandırılması ya da kullanılmasının durdurulması rejimi Anayasa'nın 15. maddesinde yer almaktadır. Başvurunun incelenmesinde öncelikle müdahalenin hangi hukuki rejime tabi olduğu saptanmalıdır (bu husustaki detaylı açıklamalar için bkz. *N.E.*, §§ 100-108; *A.S.*, §§ 102-110; *Halit İnciroğlu*, §§ 107-115).

99. Başvuruya konu olan kamu görevinden çıkarma tedbiri, olağanüstü hâl durumuyla bağlantılı olarak birel işlem şeklinde tesis edilmiş ve olağanüstü hâl döneminde uygulanmıştır. Tedbirle, kamu görevinden çıkarılan başvurunun bir daha bu göreve getirilmesi engellenmiş; böylece olağanüstü hâl sonrası dönemi kapsayacak şekilde başvuru hakkında geleceğe yönelik yasaklama getirilmiştir. Ancak burada uygulanan tedbirin düzenleyici işlemlerde olduğu gibi genel ve herkesi bağlayıcı bir niteliği bulunmamaktadır. Tedbire dayanak olan kural olağanüstü hâl dönemindeki durumları değerlendirilerek terör örgütleriyle ya da millî güvenliğe aykırı faaliyette bulunan yapı oluşum veya gruplarla irtibatlı veya iltisaklı olduğu tespit edilen kişilere özgü düzenleme getirmektedir. Başka bir ifadeyle kural, düzenleyici işlemlerde olduğu gibi benzer durumda bulunan kişilere ve olaylara olağanüstü hâl sonrası durumları da dikkate alınmak suretiyle uygulanacak şekilde geleceğe yönelik hüküm ve sonuç doğurma özelliği taşımamaktadır. Söz konusu kurala dayanılarak gerçekleştirilen somut tedbir başvuru hakkında olağanüstü hâl döneminde defaten uygulanmış, hüküm ve sonuçlarını doğurmuştur. Anayasa Mahkemesi, benzer şekilde kamu görevinden çıkarma usulünün dayanağı olan düzenlemelerin anayasallık denetimini yaptığı 24/6/2021 tarihli ve E.2018/81, K.2021/45 sayılı kararında da bu hususa vurgu yapmıştır (aynı kararda bkz. § 66).

100. Bu durumda terör örgütleriyle veya devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla iltisaklı ve irtibatlı olduğu olağanüstü hâl döneminde değerlendirilen başvurunun kamu görevinden çıkarılmasını ve bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmemesini içeren işleme yönelik olarak gerçekleştirilen bireysel başvuruya ilişkin incelemenin Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılması gerektiği değerlendirilmektedir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *N.E.*, §§ 109-114; *A.S.*, §§ 111-116; *Halit İnciroğlu*, §§ 116-121).

c. Kabul Edilebilirlik Yönünden

101. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

d. Esas Yönünden

102. Olağanüstü hâl durumuyla bağlantılı olan ve olağanüstü hâl ilanına neden olan tehlikenin bertaraf edilmesi amacını taşıdığı tespit edilen tedbirin olağanüstü dönemde meşru olup olmadığının Anayasa'nın 15. maddesine göre yapılacak incelemesinde;

i. Tedbirin Anayasa'daki çekirdek haklarla ilgili olup olmadığı,

ii. Milletlerarası hukuktan doğan yükümlülüklerle aykırılık teşkil edip etmediği,

iii. Durumun gerektirdiği ölçüde olup olmadığı değerlendirilmelidir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 186; *Ayla Demir İşat*, § 146; *N.E.*, § 116; *A.S.*, § 118; *Halit İnciroğlu*, § 123).

i. Tedbirin Anayasa'daki Çekirdek Haklarla İlgili Olup Olmadığı

103. Olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı dönemde temel hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden ve Anayasa'da yer alan güvencelere aykırı olan tedbirin meşru kabul edilebilmesi için öncelikli olarak Anayasa'nın 15. maddesinin ikinci fıkrasında sayılan hak ve özgürlüklere dokunmaması gerekir. Buna göre olağanüstü dönemde de olsa savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz, suç ve cezalar geçmişe yürütülemez, suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz. Eğer Anayasa'da yer alan güvencelere aykırı tedbir, anılan çekirdek haklarla ilgiliyse Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında meşru kabul edilmez ve başka bir inceleme yapılmaksızın ilgili hak ve özgürlüğün ihlal edildiği sonucuna varılır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 196, 197; *N.E.*, § 117; *A.S.*, § 119; *Halit İnciroğlu*, § 124).

104. Savaş, seferberlik veya OHAL ilanı gibi olağanüstü yönetim usullerinin benimsendiği dönemlerde Anayasa'nın 15. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ve dokunulması yasaklanan çekirdek haklar arasında özel hayata saygı hakkı yer almamaktadır. Dolayısıyla bu hak yönünden olağanüstü hâl dönemlerinde Anayasa'daki güvencelere aykırı tedbirler alınması mümkündür (*N.E.*, § 118; *A. S.*, § 120; *Halit İnciroğlu*, § 125)

105. Ayrıca Anayasa Mahkemesi, kamu görevinden çıkarmaya ve memuriyetin alınmasına ilişkin tedbirlerin muhataplarının özel sektörde çalışma imkânını ortadan kaldırmadığına ve ciddiyet ve ağırlığının söz konusu tedbire cezai bir özellik kazandıracak boyutta olmadığına karar vermiştir (AYM, E.2018/81, K.2021/45, 24/6/2021, § 142). Bu bağlamda Anayasa Mahkemesi 4/8/2016 tarihli ve E.2016/6, K.2016/12 sayılı kararında, benzer şekilde kamu görevinden çıkarma tedbirinin *olağanüstü tedbir* niteliğinde olduğunu ifade etmiştir. Öngörülen tedbirlerin cezai niteliğinin olmamasının bir sonucu olarak başvuruya konu olan tedbire ceza hukukunun çekirdek haklarının uygulanmasını gerektiren bir durum bulunmamaktadır (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *N.E.*, § 119; *A.S.*, § 121; *Halit İnciroğlu*, § 126).

ii. Tedbirin Milletlerarası Hukuktan Doğan Yükümlülüklerle Aykırı Olup Olmadığı

106. Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılacak ikinci inceleme, tedbirin milletlerarası hukuktan doğan yükümlülüklerle aykırı olup olmadığının belirlenmesine ilişkindir. Bu yükümlülüklerin başında taraf olunan insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülükler gelmektedir.

107. MSHUS'nin 4. ve AİHS'in 15. maddelerine göre ulusun yaşamını tehdit eden olağanüstü bir durum meydana geldiğinde devletler, bu sözleşmelerdeki yükümlülüklerini azaltacak tedbirler alabilirler. Ancak MSHUS'nin 4. maddesinin (2) numaralı fıkrasında; AİHS'in 15. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, AİHS'e ek 7 No.lu Protokol'ün 4., 6 No.lu Protokol'ün 3. ve 13 No.lu Protokol'ün 2. maddelerinde yükümlülük azaltılması mümkün olmayan bazı hak ve özgürlüklere yer verilmiştir. Bunların önemli bir kısmı, Anayasa'nın 15. maddesinin ikinci fıkrasında da yer almaktadır. Bununla birlikte Anayasa'nın 15. maddesinde sayılan çekirdek haklar arasında yer almasa da milletlerarası hukuktan doğan yükümlülüklerle aykırı olan tedbirler anılan ölçütle bağdaşmayacağından meşru görülemez (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 198-201; *N.E.*, § 121; *A.S.*, § 123; *Halit İnciroğlu*, § 128).

108. Somut başvuruya konu olan tedbirle müdahalede bulunulan özel hayata saygı hakkı, milletlerarası hukuktan kaynaklanan yükümlülük olarak insan hakları alanında Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden özellikle MSHUS'nin 4. maddesinin (2) numaralı ve AİHS'in 15. maddesinin (2) numaralı fıkralarında ve bu Sözleşme'ye ek protokollerde dokunulması yasaklanan çekirdek haklar arasında sayılmamıştır. Yine somut olayda başvuruçunun özel hayata saygı hakkına müdahale içeren tedbirin milletlerarası hukuktan kaynaklanan diğer herhangi bir yükümlülüğe (olağanüstü dönemlerde de korunmaya devam eden bir güvenceye) aykırı olduğu da saptanmamıştır (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *N.E.*, § 122; *A.S.*, § 124; *Halit İnciroğlu*, § 129).

iii. Tedbirin Durumun Gerekirdiği Ölçüde Olup Olmadığı

(1) Genel İlkeler

109. Anayasa'nın 15. maddesi uyarınca olağanüstü yönetim rejimlerinin uygulandığı dönemde temel hak ve özgürlüklere müdahale oluşturan tedbirin meşru olup olmadığı hususunda yapılacak son inceleme tedbirin *durumun gerekirdiği ölçüde* olup olmadığının belirlenmesidir. Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçülülük -Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan ölçülülük kavramından farklı olarak- olağanüstü yönetim usullerinin uygulanmasına neden olan durum karşısındaki ölçülülüğü belirtmektedir. Bu itibarla Anayasa'nın 15. maddesinde belirtilen ölçülülük, Anayasa'nın 13. maddesindeki ölçülülük kriterine göre temel hak ve özgürlüklere daha fazla müdahale etmeye izin vermektedir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 203; *Ayla Demir İşat*, § 153; *N.E.*, § 123; *A.S.*, § 125; *Halit İnciroğlu*, § 130).

110. Anayasa'nın 15. maddesinde yer alan ölçülülük ilkesi, temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının sınırlandırılması veya durdurulması için başvuruçunun amacı gerçekleştirilmeye elverişli ve bunun için gerekli olmasını, ayrıca araçla amacın ölçülü bir oran içinde bulunmasını ifade etmektedir (AYM, E.1990/25, K.1991/1, 10/1/1991). Buna göre tedbir, olağanüstü durumu oluşturan tehdit veya tehlikenin ortadan kaldırılması amacına

ulaşma bakımından elverişli ve bu amacın gerçekleşmesi için gerekli olmalı; ayrıca ulaşılmak istenen amaç doğrultusunda ortaya çıkan kamu yararı ile temel hak ve özgürlüğü sınırlandıran tedbirin birey üzerindeki olumsuz etkisi arasında orantısızlık bulunmamalıdır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 204; *Ayla Demir İşat*, § 154; *N.E.*, § 124; *A.S.*, § 126; *Halit İnciroğlu*, § 131; kıyasen birçok karar arasından bkz. AYM, E.2013/57, K.2013/162, 26/12/2013).

111. Ölçülülüğün unsurlarının tespitinde tedbirin alındığı dönemin tüm koşulları birlikte değerlendirilmelidir. Bu kapsamda olağanüstü dönemde temel hak ve özgürlüklere yönelik müdahale teşkil eden tedbirin ölçülülüğüne ilişkin unsurlar değerlendirilirken olağanüstü yönetim usullerinin benimsenmesine neden olan tehdit veya tehlikenin niteliğinin öncelikle dikkate alınması gerekir. Yine müdahale edilen hak ve özgürlüğün niteliği de önemlidir. Bununla birlikte tedbirin alındığı zamanın da ölçülülüğün belirlenmesinde gözönüne alınması gerekir. Zira olağanüstü durumu oluşturan olayların yaşandığı ve somut tehlikenin tüm gerçekliğiyle birlikte ortada olduğu dönemde alınan bir tedbir ile tehlikenin veya bunu doğuran tehdidin büyük ölçüde bertaraf edildiği bir zamanda alınan tedbir farklı şekilde değerlendirilmelidir. Bu bakımdan değerlendirme yapılırken tedbirin alındığı andaki koşulların dikkate alınması gerekir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 205-207; *Ayla Demir İşat*, § 155; *N.E.*, § 125; *A.S.*, § 127; *Halit İnciroğlu*, § 132).

112. Öte yandan temel hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden tedbirin süresi, kapsamı ve ağırlığı, ölçülülüğün belirlenmesinde dikkate alınmalıdır. Nitekim müdahalenin süresi arttıkça bireyin üzerindeki külfet de ağırlaşmaktadır. Bunun yanında bir tedbir kısa süreli olmakla birlikte kapsamı veya ağırlığı itibarıyla temel hak ve özgürlükleri çok ciddi ölçüde etkileyebilir. Böylece tedbirin ağırlığı, süresinden bağımsız olarak bireyin aşırı bir külfet altına girmesine neden olabilir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 208; *Ayla Demir İşat*, § 156; *N.E.*, § 126; *A.S.*, § 128; *Halit İnciroğlu*, § 133).

113. Bu bağlamda alınan idari tedbirin durumun gerektirdiği ölçüde olduğu ilgili ve ikna edici gerekçelerle ortaya konulmalıdır. Bu durum, maddi gerçeğin her türlü şüpheden uzak şekilde belirlenmesini gerekli kılan ceza yargılamalarından farklı olarak olağanüstü hâl ilanına neden olan tehlikenin bertaraf edilmesine yönelik alınan tedbirin gerekliliğinin ciddi ve objektif şekilde açıklanmasının yeterli olmasını ifade etmektedir (*N.E.*, § 127; *A.S.*, § 129; *Halit İnciroğlu*, § 134).

114. Ayrıca temel hak ve özgürlüklere yönelik ölçüsüz veya keyfi müdahaleler karşısında bireylere, bunlara karşı koyabilecekleri usule ilişkin güvencelerin olağanüstü hâl dönemlerinde de sağlanması gerekir. Dolayısıyla bireylerin bu güvencelerden önemli ölçüde yoksun bırakılmaları ölçülülük ilkesiyle bağdaşmayacaktır. Ayrıca bir tedbirin olağanüstü durumu oluşturan tehdit veya tehlikeyi bertaraf etmeye elverişli, bunun için gerekli ve ulaşılmak istenen amaç ile orantılı olup olmadığı hususlarında söz konusu tehdit veya tehlike ile karşı karşıya kalan ve onunla mücadele etme bakımından öncelikli sorumluluğu bulunan kamu makamlarının geniş bir takdir alanı bulunmaktadır. Bununla birlikte -bireysel başvuruya konu edildiğinde- alınan tedbirin bu takdir alanını aşip aşmadığını incelemek Anayasa Mahkemesinin görevidir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 209, 210; *Ayla Demir İşat*, § 157; *N.E.*, § 128; *A.S.*, § 130; *Halit İnciroğlu*, § 135).

(2) İlkelerin Olaya Uygulanması

115. Kişilerin kendilerinin, ailelerinin geleceğini ve itibarını etkileyen mesleki hayata yönelik tedbirlerin keyfi olmaması ve bu kapsamda doğan uyumsuzlukların özel hayata saygı hakkının gereklilikleri bağlamında çözülmesi olağanüstü yönetim usullerinin benimsendiği dönemlerde de geçerli olan temel güvencelerdir (*Ayla Demir İşat*, § 150). Bu bağlamda Anayasa'nın 15. maddesi uyarınca olağanüstü hâl yönetim rejiminin uygulandığı dönemde başvurucunun özel hayata saygı hakkına müdahale oluşturan tedbirin meşru olup olmadığı hususunda yapılacak nihai inceleme, bu tedbirin *durumun gerektirdiği ölçüde* olup olmadığına belirlenmesine ilişkin olacaktır (*N.E.*, § 129; *A.S.*, § 131; *Halit İnciroğlu*, § 136).

116. 15 Temmuz darbe teşebbüsünün ardından ilan edilen OHAL'e ilişkin süreçte kamu görevinden çıkarmaya ilişkin genel ve soyut normlar yürürlüğe konulmuş ve birçok kamu görevlisi hakkında doğrudan etki doğurucu nitelikte işlemler gerçekleştirilmiştir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 56-61). Başvurucunun kamu görevinden çıkarılmasına ve kamu görevinden yasaklanmasına ilişkin olarak alınan tedbirin ve bu kapsamda yargı mercilerince ulaşılan sonucun *durumun gerektirdiği ölçüde* olduğunun söylenebilmesi için öncelikle keyfilik içermemesi gerekir. Diğer taraftan söz konusu tedbirin ölçülü olup olmadığı değerlendirilirken ülkemizde OHAL ilanına sebebiyet veren durum özellikleri ve OHAL ilanı sonrasında ortaya çıkan koşullar dikkate alınmalıdır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 349; *Ayla Demir İşat*, § 152; *N.E.*, § 130; *A.S.*, § 132; *Halit İnciroğlu*, § 137).

117. Anayasa Mahkemesince vurgulandığı üzere 15 Temmuz darbe teşebbüsü sadece demokratik anayasal düzen yönünden değil, bununla sıkı bağı olan *bireylerin temel hak ve özgürlükleri* ve *millî güvenlik* yönünden de mevcut ve ağır bir tehdit oluşturmuş ve ülke tarihinde ulusun yaşamını ve hatta varlığını hedef alan millî güvenliğe yönelik en ağır saldırılardan biri olmuştur (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 215; *N.E.*, § 131; *A.S.*, § 133; *Halit İnciroğlu*, § 138).

118. Terör faaliyetleri, tüm dünyada demokratik topluma ve bireylerin şiddetten arı bir ortamda yaşamını sürdürmesine yönelik en ciddi tehditlerin başında gelmektedir. Terör örgütleri çoğunlukla belli bir ülkenin coğrafi hudutlarıyla sınırlı olarak faaliyet göstermemekte, uluslararası mahiyeti bulunan bir küresel güvenlik sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Kendine özgü yapısı ve gizlilik esasına dayanan çalışma yöntemi, sivil organizasyonları örgütsel amaçlarına ulaşabilmek amacıyla kullanmadaki maharetiyle FETÖ/PDY, yetkili makamlarca 15 Temmuz darbe teşebbüsünün faili olarak tespit edilmiştir. Türk Silahlı Kuvvetleri başta olmak üzere emniyet, yargı, eğitim ve din alanında faaliyet gösteren ülkedeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarında, siyasi partiler, sendikalar, vakıf ve dernekler ile ticari kuruluşlar gibi sivil organizasyonlarda örgütlenen FETÖ/PDY, faaliyetleri dünyanın her yanına yayılmış en organize ve tehlikeli terör örgütlerinden biri olarak kabul edilmektedir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 217; *Bestami Eroğlu* [GK], B. No: 2018/23077, 17/9/2020, § 148). Yargı kararlarında FETÖ/PDY'nin gizlilik, hücre tipi örgütlenme, kutsallık atfetme, itaat ve teslimiyetle hareket etme gibi özelliklerinin bulunması nedeniyle çözülmesi zor ve karmaşık bir yapıda olduğu, büyük gizlilik içinde istihbarat örgütü gibi kod isimler, özel haberleşme yöntemleri ve uygulamaları ve kaynağı bilinmeyen paralar kullanarak böyle bir örgütlenmenin olmadığına herkesi inandırmaya çalıştığı konusunda tespitlerde bulunulmuştur (bkz. §§ 9, 47, 49). Ayrıca Anayasa Mahkemesi daha az önem taşıyan bir ünvan veya pozisyon için alınan tedbirlerin niçin gerekli olduğunun ortaya konulması yönündeki ölçütün FETÖ/PDY'nin örgüt içi hiyerarşik yapısının taşıdığı söz

konusu özellikler dikkate alınarak mutlak olarak uygulanamayacağını ifade etmiştir (C.A. (3) § 133; N.E., § 132; A.S., § 134; Halit İnciroğlu, § 139).

119. Darbe teşebbüsü, egemenliğin kaynağı olmayan ve milletin egemenliği kullanmak üzere yetkilendirdiği organlar arasında bulunmayan bir grubun zorla demokratik anayasal düzeni ortadan kaldırmaya veya değiştirmeye kalkışmasıdır. Darbe teşebbüsünün başarılı olması hâlinde egemenlik millettten alınarak bir grubun eline geçmektedir (Ayдын Yavuz ve diğerleri, § 220). Böylesine kabul edilemez ağır sonuçları içeren darbe teşebbüsünün faili olduğu tespit edilen FETÖ/PDY'nin atipik yapısı, söz konusu yasa dışı yapılanmanın çözümlenmesini de güç kılmıştır. Bu nedenle FETÖ/PDY ile irtibat ya da iltisak içinde olan kişilerin tespit edilmesi, kamu görevinden çıkarılması ve yasaklanması olağanüstü hâle neden olan somut tehlikenin bertaraf edilmesi amacı doğrultusunda elverişli ve gerekli bir tedbir olarak nitelendirilmeye uygundur (benzer değerlendirme için bkz. N.E., § 133; A.S., § 135; Halit İnciroğlu, § 140).

120. Nitekim Anayasa Mahkemesince darbe teşebbüsünden kısa süre sonra verilen kararda, Türkiye Cumhuriyeti'nin millî güvenliği tehlikeye sokan ve Anayasa'nın 2. maddesinde ifadesini bulan demokratik hukuk devletini hedef alan bir darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kalması nedeniyle söz konusu teşebbüsün arkasındaki terör örgütleriyle bağlantılı olduğu ve millî güvenliğe tehdit oluşturduğu değerlendirilen kamu görevlileri hakkında devlet tarafından bazı ilave ve olağan dışı tedbirlerin alınması, kamu hizmetinin yürütülmesi konusunda reform çalışmaları yapılması, bu bağlamda birtakım düzenlemelerin hayata geçirilmesi haklı gerekçelere dayanan gelişmeler olarak nitelendirilmiştir (AYM, E.2016/6 (D. İş), K.2016/12, 4/8/2016, §§ 77-81; N.E., § 134; A.S., § 136; Halit İnciroğlu, § 141).

121. Anayasa'nın 129. maddesinin birinci fıkrasında, kamu görevlilerinin Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunma yükümlülüklerinin olduğu belirtilmiştir. Anılan hüküm uyarınca devletin kamu görevlilerinden özel bir güven ve sadakat bağlılığı ile kamu görevini yerine getirmelerini talep etme yetkisi bulunmaktadır. Bu husus devletin faaliyetlerine güven duyulmasının bir gereğidir. Bu kapsamda Anayasa Mahkemesince kanun koyucunun anılan hususlar çerçevesinde anayasal düzene sadakat göstermeyen kamu görevlileriyle ilgili birtakım tedbirler alma konusunda takdir yetkisinin bulunduğu belirtilmiştir (AYM, E.2018/81, K.2021/45, 24/06/2021, § 74). Sadakatten duyulan şüphenin kamu görevlisinden kaynaklanan bir sebebe dayanması, bu sebebin de ciddi, önemli ve somut nitelikte objektif olay ve vakıalar ile desteklenmesi gerekmektedir. Ancak kamu görevlisinin sadakatinden duyulan şüphenin ağırlığı, ciddiyeti ve delillendirilmesi ifa edilen görevin önemi ve niteliği gözönünde bulundurulmak suretiyle değerlendirmeli ayrıca keyfi uygulamaları önlemek adına tarafların menfaatlerini de dengeleyecek şekilde yeterli gerekçeyle açıklanmalıdır (N.E., § 135; A.S., § 137; Halit İnciroğlu, § 142).

122. Özellikle ayrıcalıklı kamusal yetkilerle donatılan kamu görevlilerinin sahip oldukları yetkilerin kamu düzeni ve güvenliği bağlamındaki önemi nedeniyle diğer kamu görevlilerinden farklı ve ağır yükümlülükleri olabilir. Mesleğe özgü özel kanunlarla da görünür hâle gelen personel rejimi dâhil ayrıcalıklı konumları nedeniyle anılan özelliğe sahip kamu görevlilerinden devletin özel bir sadakat ve bağlılık beklemesinin de tanınan ayrıcalığın bir sonucu olduğu söylenebilir. Bu bağlamda hâkim, savcı, polis, asker gibi özel kanunlarla diğer kamu görevlilerine göre ayrıcalıklı yetki ve yükümlülüklerle donatılan ve kamu gücünü kullanabilen kamu görevlilerinden devletin özel bir güven ve sadakat bekleyebileceğinin

kabulü gerekir. Zira kamu görevlilerine tanınan ayrıcalıklı hukuki statü, yetki ve haklar ile ifa ettikleri görevin niteliğinin sadakat ve güven kavramları kapsamında devletle olan ilişkiadaki yükümlülükleri belirlemede de başat rol oynadığı söylenebilir (N.E., § 136; A.S., § 138; Halit İnciroğlu, § 143)

123. Somut olaydaki tedbirin gerekçesi, ilçe emniyet müdür yardımcısı olarak görev yapan başvuruçunun devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen FETÖ/PDY ile irtibatı veya iltisakı olduğunun değerlendirilmesi ve bu suretle demokratik anayasal düzene sadakat bağının ortadan kalkmasıdır. Anayasa Mahkemesi; irtibat ve iltisak kavramlarının objektif anlamının kapsam ve sınırlarının durum ve şartlara göre yargı içtihatlarıyla değerlendirilerek belirlenebileceğini, bu yönüyle anılan ifadelerin kategorik olarak belirsiz olduğunun söylenemeyeceğini daha önce ifade etmiştir (bkz. §§ 62-66; AYM, E.2018/89, K.2019/84, 14/11/2019, § 30). Yine Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarında FETÖ/PDY'nin kamu kurumlarının neredeyse tamamında örgütlenmesinin ve somut darbe teşebbüsünün bu yapılanmadan kaynaklanmış olmasının potansiyel tehdidi mevcut tehlikeye dönüştürdüğü ve demokratik anayasal düzeni sürdürmek bakımından olağanüstü tedbirler alınmasının zorunlu olduğu kabul edilmiştir (AYM, E.2016/6 [D. İş], K.2016/12, 4/8/2016, § 80; *Aydın Yavuz ve diğ.leri*, § 26; C.A. (3), § 126). Bu bağlamda FETÖ/PDY ile irtibatlı ya da iltisaklı olma hâli, demokratik anayasal düzene sadakat bağının ortadan kalktığını ya da zayıfladığını gösteren bir olgu olarak kabul edilmiştir. Bu noktada söz konusu tedbirin keyfilik içerip içermediğinin ve durumun gerektirdiği ölçü korunarak tesis edilip edilmediğinin belirlenebilmesi için başvuruçunun FETÖ/PDY ile irtibatlı ya da iltisaklı olup olmadığı konusunda ciddi ve objektif nedenlerin idari ve yargısal makamlarca ortaya konulup konulmadığının irdelenmesi gerekir (N.E., § 139; A.S., § 141; Halit İnciroğlu, § 146).

124. Başvuruçunun kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin olarak yürütülen yargılamada verilen davanın reddi kararında, *Garson*'dan ele geçen kodlama listesinde A4 (FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişi) olarak kodlanması ve hakkındaki tanık beyanlarına dayanılmıştır.

125. Bu bağlamda başvuruçunun hakkındaki tedbirin Anayasa'nın 15. maddesine göre durumun gerektirdiği ölçüde olup olmadığının ortaya konulabilmesi için yargısal makamlar tarafından açıklanan gerekçelerden hareketle başvuruçunun FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibatının ciddi, önemli ve somut nitelikte objektif olay ve vakıalar ile desteklenip desteklenmediği, başvuruçunun ve kamunun menfaatlerini dengeleyecek şekilde yeterli gerekçenin yargısal makamlar tarafından ortaya konulup konulmadığı incelenmelidir.

126. *Garson*'un 18/4/2017 tarihinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına teslim ettiği dijital materyallerin incelenmesi ile başlayan süreçte bahse konu dijital materyaller üzerinde Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından teknik incelemeler yapılmış ve bazı raporlar hazırlanmıştır. Erken dönemde düzenlenmiş olan *veri inceleme raporlarından* sonra dijital materyaller üzerinde şifre çözme ve benzeri teknik çalışmaların olgunlaşmasıyla birlikte örgüt yapılanmasına ilişkin verilerin olduğu birçok yeni dijital materyalin elde edilmesi ve farklı dosya yollarının çözülmesi suretiyle elde edilen tablolarda ilgili kişilere ait birden fazla kodlama bilgisine ulaşıldığı, bu suretle *veri analiz raporlarının* düzenlendiği anlaşılmıştır (bkz. §§ 16-21). Diğer taraftan farklı yargısal makamlar tarafından da konu ile ilgili olarak *Garson*'un beyanlarına başvurulduğu görülmüştür (bkz. §§ 25-27).

127. Danıştay kararlarında da yer aldığı üzere bahse konu kodlama listesinde emniyet teşkilatında yer alan kişilerin "*alan dışı*", "*ilgi*", "*alan içi*", "*ümit ve serhat*" şeklinde beş ana başlık altında kategorize edildiği görülmüştür. *Garson*'un beyanlarına göre *alan dışı* kategorisi FETÖ/PDY ile bağlantısı olmayan kişileri, *ilgi* kategorisi nitelikleri itibarıyla FETÖ/PDY'ye katılımının sağlanabileceği düşünülen, nitelikleri itibarıyla görüşülmesi uygun görülen ve alan içi kategorisine alınabileceği değerlendirilen kişileri, "*alan içi*" kategorisi FETÖ/PDY içinde yer alan kişileri, "*ümit*" kategorisi bir dönem FETÖ/PDY içinde yer almış fakat sonradan bir sebepten bağlantısını koparmış kişileri, "*serhat*" kategorisi ise "*ümit*" kategorisinin özelleştirilmiş bir yan kategorisi olarak 17/25 Aralık sürecinden sonra FETÖ/PDY'den ayrılmış olan kişileri ifade etmektedir.

128. Süreç içinde Emniyet Genel Müdürlüğünün yaptığı çalışmalar ve *Garson*'un beyanları sonucunda bu beş genel kategorinin altında daha hususi hale getirilmiş birçok alt kodun ortaya çıktığı görülmektedir. Bununla birlikte Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan *veri inceleme raporlarında* kimi kodlamalarla ilgili olarak "*Yanlış yazılmış olabileceği değerlendirilmiştir.*" şeklinde ibareler olduğu, diğer taraftan bu nevi kodlamaların dijital materyaller üzerindeki teknik çalışmaların ilerlemesi ile düzenlenen *veri analiz raporlarında* ise yer almadığı görülmektedir. Yine söz konusu kodlamaların içinde anlamı birbirine benzer olan kodlamalar olduğu, ayrıca bazı kodlamalarda yer alan "*X*", "*S*" ve "*?*" gibi ibarelerin kişi hakkında bir değerlendirme yapılması gerektiğini göstermek için kullanıldığı belirtilmiştir (bkz. §§ 17, 20).

129. Konu ile ilgili olarak Yargıtay tarafından yapılan değerlendirmede, *Garson* tarafından teslim edilen dijital materyallerin Sulh Ceza Hâkimliği kararına istinaden incelenmesi neticesinde anılan kodlama verilerinin tespit edildiği ve bunların hukuka uygun veri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine Danıştayın yaptığı değerlendirmeler de aynı şekilde bahse konu kodlama verilerinin bir kamu görevlisinin FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibatının değerlendirilmesinde esas alınabilecek, hukuka uygun veri niteliğinde olduğu yönündedir (bkz. §§ 54-59). Bununla birlikte bahse konu kodlama bilgilerinin tek başına FETÖ/PDY ile irtibatı ya da iltisakı gösteren ciddi ve objektif nitelikte olup olmadığını ayrıca incelenmesi gerekmektedir. Nitekim vurgulandığı üzere kamu görevinden çıkarma şeklindeki tedbirin durumun gerektirdiği ölçü korunarak tesis edilip edilmediğinin belirlenebilmesi için de bu yönde bir incelemenin yapılması elzemdir.

130. Öncelikle bahse konu kodlama bilgilerinin yer aldığı dijital materyallerin herhangi bir arama ve elkoyma kararına istinaden ele geçirilmediğini, *Garson*'un 18/4/2017 tarihinde anılan dijital materyalleri ilgili birimlere teslim ettiğini belirtmek gerekir. *Garson* aynı zamanda bu dijital materyalleri teslim ettiği tarihte Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına da bazı beyanlarda bulunmuştur (bkz. § 14). Buna göre *Garson*, 2011 yılından beri FETÖ/PDY ile ilgili olarak birçok bilgi edindiğini, örgütün özellikle emniyet teşkilatı içinde yer alan birçok mensubu ile ilgili olarak fikir sahibi olduğunu belirtmiştir. Bu bilgilerin teslim ettiği dijital materyallerde olduğunu dile getiren *Garson*, şahsen tanıdığı kişileri de bu kartlara kendisinin yazdığını, bu kartlarda bildiği kadarıyla 4.700 civarında FETÖ mensubu kişinin bilgilerinin olduğunu ifade etmiştir.

131. *Garson*'un dijital materyalleri teslimiyle başlayan süreçte ceza mahkemelerinde yürütülen yargılamalarda da *Garson*'un beyanlarına başvurulmuştur. Bu bağlamda İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesi ve Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yapılan duruşmalarda *Garson* teslim ettiği dijital materyallerle ilgili olarak sorulan bazı soruları cevaplandırmıştır.

(bkz. §§ 25-27). Öncelikle *Garson*'un bu sorulara verdiği bazı verilerde hataların olabileceğine ilişkin beyanlarının elle veri girişi yapılan her belgede karşılaştırılması muhtemel istisnai hatalara yönelik olduğu belirtilmelidir. Bunun yanında bu muhtemel durumun periyodik olarak güncellenen önceki ve sonraki veriler dikkate alınarak bertaraf edilebileceği, bu yöntemin izlenmesi hâlinde belli bir dönemde yapılan hatanın verilerin genel güvenilirliğine zarar vermemiş olacağı kabul edilmelidir.

132. Yine *Garson*, teslim ettiği dijital materyallerdeki kodlamalara yönelik olarak bunların emniyet teşkilatının personel biriminin bire bir kullandığı bir formatın üzerine yazıldığını, teslim ettiği verilere yönelik bazı sorulara cevaben yine emniyetteki bazı birimlerin soruşturmayı derinleştirmek, bütün olarak bakmak için eklediği sütunlar olabileceğini dile getirmiştir. Bunun yanında bahse konu kodlamaların/rumuzların ezberden yazılıp yazılmadığı sorusuna cevaben de *Garson*, bu işlemi yapan ve FETÖ/PDY bağlantılı olan kişilerin bir Excel belgesine bakarak bu kodlamaları yazdığını beyan etmiştir. Ayrıca Emniyet Genel Müdürlüğü'nün düzenlediği veri inceleme raporlarında kimi kodlamaların yanlış yazılmış olabileceğine yönelik değerlendirme, kodlarının bazılarının anlamlarının birbirleriyle benzer olması, bazı kodlamalarda yer alan "X", "S" ve "?" gibi ibarelerin kişi hakkında bir değerlendirme yapılması gerektiğini göstermek için kullanıldığına ilişkin tespitler gözönüne alındığında veri inceleme raporlarının hatalı kodlama bilgilerini içermeye ihtimalini dışlamadığı anlaşılmıştır.

133. Bunun yanında bahse konu dijital veriler üzerindeki teknik çalışmaların olgunlaşmasıyla düzenlenen veri analiz raporları ise daha detaylı veriler içermektedir. Bu raporların "Özet" başlığı altında verilen genel bilgilerde bahse konu dijital veriler üzerinde yapılan ilk tespitlerde her ne kadar dokümanların açılış şifreleri çözülmüş olsa da bir kısım veri özelinde veri içeriğinde verinin anlamlandırılmasını/kıymetlendirilmesini ve veri içeriğinde yer alanların kimlik bilgilerinin tespitini zorlayıcı şekilde şifreleme metodlarının kullanıldığının görüldüğü, yürütülen çalışmalar neticesinde 232 farklı Excel dosyasının tespit edildiği belirtilmiştir (bkz. § 19). Nitekim veri analiz raporlarında kodlamaların anlamlarıyla alakalı olarak yeknesak tanımlamaların ve ilgili kişilerle ilgili olarak farklı dosya yollarından elde edilen farklı listelerdeki kodlamaların birlikte yer alabildiği görülmüştür (bkz. § 21). Ayrıca Emniyet Genel Müdürlüğünce olgunlaştırılan söz konusu raporlarda, bu kodlamaların yıllara yayılmış şekilde çok sayıda ve farklı mahrem imamlar tarafından işlendiğinin ortaya konulduğu, bu suretle verilerin karşılaştırılması ve tutarlı olup olmadığı konusunda daha objektif değerlendirme yapma imkânı tanıyan içeriklerin açığa çıkarılmasıyla söz konusu delilin güçlendirildiği anlaşılmıştır.

134. FETÖ/PDY ile iltisakı ve irtibatı tespit etmek için ilgili kişiler hakkında ortaya konulan farklı nitelikteki olay, olgu, bilgi veya belgeler idari ve yargısal makamlar tarafından dikkate alınıp bir sonuca varılabilir. Kamu görevinden çıkarmaya yönelik tedbirin terör örgütüne üye olma veya örgüte üye olmamakla birlikte örgüte yardım etme gibi suçlardan mahkûmiyet devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyelik ya da mensubiyet şeklindeki birtakım nedenlerden hareketle değil bunlarla iltisaklı ya da irtibatlı olma gerekçesiyle tesis edildiği tekrar vurgulanmalı; ayrıca FETÖ/PDY ile iltisaklı veya irtibatlı olmaya ilişkin yargısal denetimin idari yargının görev ve yetkisinde olduğu akıldaki tutulmalıdır. Daha açık bir ifadeyle ceza hukuku bağlamında bir suç ile ilgili olarak değerlendirme yapma ve hüküm verme görev ve yetkisi adli yargı mercilerinin iken iltisak ve irtibat bağlamında değerlendirme yapma ve hüküm verme görev ve yetkisi idari yargı mercilerindedir. Ceza

mahkemeleri bir suçun maddi ve manevi tüm unsurlarının oluşması, sanığın her türlü şüpheden uzak şekilde eylemi gerçekleştirmesi hâlinde mahkûmiyete karar vermektedir. İdare mahkemeleri ise bir idari işleme ilişkin yargılamada yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden inceleme yaparak işlemin hukuka uygun olup olmadığıyla ilgili olarak bir sonuca ulaşmaktadır. Aynı olgudan hareketle her mahkemenin kendi yargı kolunun yargılama ilkeleri ve delil standardı kapsamında farklı değerlendirme yapabilmesi mümkündür. Bu bağlamda ilgililer hakkında bir suçtan verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar ya da beraat kararı, ilgilinin FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibatlı olup olmadığı yönünden farklı bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmemektedir. Öte yandan FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibat yönünden inceleme yapacak olan idari yargı düzenindeki yargısal makamların adli yargı düzeninde tespit edilmiş birtakım verileri veya olay, olgu, bilgi ya da belgeleri inceleyerek bunları iltisak ve irtibat kavramları bağlamında değerlendirmeye alması ve ceza yargısından farklı yorumlaması olağandır (*Sinan Ulu* [GK], B.No:2023/57158, 25/9/2025, § 98; *Sümevra Bakla* [GK], B.No:2023/46215, 20/11/2025, § 100).

135. Bu kapsamda düşünüldüğünde benzer şekilde bir koruma tedbiri olan tutuklamanın hukukiliği iddiasından hareketle bir olayın, olgunun, bilgi ya da belgenin örgütsel ilişkinin varlığı hususunda önemli bir veri olarak değerlendirilerek kuvvetli suç şüphesinin varlığının ortaya konulması da otomatik olarak aynı olay, olgu, bilgi ya da belgenin iltisak ve irtibatın varlığına yeter nitelikte olduğu anlamına gelmeyecektir.

136. Diğer taraftan özel hayata saygı hakkına yönelik müdahalenin Anayasa'nın 15. maddesi bağlamında *durumun gerektirdiği ölçüde* olabilmesi için FETÖ/PDY ile irtibatlı veya iltisaklı olmanın ve bu suretle demokratik anayasal düzene sadakat bağının ortadan kalkmasının ciddi ve objektif nedenlerinin başvuruçunun ve kamunun menfaatlerini de dengeleyecek şekilde ilgili ve yeterli gerekçeyle idari ve yargısal makamlar tarafından ortaya konulması gerekmektedir. Bu bağlamda örgütle irtibata veya iltisaka ilişkin gerekçenin somut olay, olgular ve esaslı iddialar ile kişilerin lehine ve aleyhine sayılabilecek delillerin birlikte ve bütünlük hâlinde değerlendirildiğini gösterir nitelikte olması gerekir. Anılan gereklilik irtibat ve iltisak kavramlarının içeriğinin kişiye ilişkin bir profilin çıkarılmasıyla doldurulabilir ve somutlaştırılabilir olmasının da bir sonucudur. Bu bağlamda Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca da belirtildiği üzere (bkz. § 50) FETÖ/PDY ile iltisaklı ve irtibatlı olma hâlinin OHAL ilanından çok daha önceki süreçte de ortaya çıkabileceği, bir anda ortaya çıkmasının mümkün olmadığı, örgütün yapılanma yöntemi de gözönünde bulundurulduğunda iltisak veya irtibatın uzun bir süreci kapsayabileceği kabul edilmelidir.

137. Bunun yanında Danıştayın FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibat nedeniyle kamu görevinden çıkarmaya ilişkin davalarda verdiği bazı kararlarda, kişilerin FETÖ/PDY ile iltisaklı yahut irtibatlı olduğu yönünde değerlendirme yapılmasına dayanak teşkil eden tespitlerin somutlaştırılmak suretiyle değerlendirilmesi gerektiğini belirterek bazı durumları FETÖ/PDY ile iltisaklı ve irtibatlı ortaya koymak konusunda yeterli bulmadığı görülmüştür. Yine Danıştay bu yöndeki bozma kararlarında uyuşmazlığın çözümü için verilecek ara kararlarıyla davacıların terör örgütleriyle veya devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla iltisaklı yahut irtibatlı olup olmadığının araştırılması gerektiğini belirtmiştir (bkz. §§ 60, 61).

138. Yukarıda da vurgulandığı üzere FETÖ/PDY ile iltisaklı ve irtibatlı tespit etmek için ilgili kişiler hakkında ortaya konulan farklı nitelikteki olay, olgu, bilgi veya belgeler idari ve yargısal makamlar tarafından dikkate alınıp bir sonuca varılabilir. Bu bağlamda *Garson'un*

teslim ettiği dijital verilerin iltisak ve irtibat hususunda bir tespitle bulunabilmek için önemli olduğunu kabul etmek gerekmektedir. Nitekim FETÖ/PDY'nin gizlilik, hücre tipi yapılanma ve her kurumda örgütlenmiş olma gibi atipik özellikleri de benzer nitelikteki bilgi ya da belgelerin önemini ortaya koymaktadır.

139. Diğer taraftan yine yukarıda vurgulandığı üzere FETÖ/PDY ile irtibatlı veya iltisaklı olmanın ve bu suretle demokratik anayasal düzene sadakat bağının ortadan kalkmasının ciddi ve objektif nedenlerinin başvurunun ve kamunun menfaatlerini de dengeleyecek şekilde ilgili ve yeterli gerekçeyle idari ve yargısal makamlar tarafından ortaya konulması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında *veri inceleme raporlarındaki* kodlama bilgilerinin irtibat ve iltisakın olduğuna yönelik kamu makamlarınca ilgiliden duyulan bir şüpheyi ortaya çıkardığı kabul edilebilir. Bunun yanında söz konusu *veri inceleme raporlarındaki* bilgilerin FETÖ/PDY ile irtibatlı ve iltisaklı olma yönünden meydana getirdiği şüpheden hareketle tutarlı ve doğru olduğunun teyit edilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

140. Bununla birlikte son tahlilde ortaya çıkan *veri analiz raporlarının* ise ilgili kişiler hakkında farklı listelerdeki kodlama bilgilerini içerdiği gözönüne alındığında bahse konu kodlamaların tutarlı ve doğru olup olmadığını değerlendirmeye imkân sağladığı düşünülebilir. Daha açık ifadeyle *veri analiz raporlarının* tutarlı ve denetime elverişli veriler içermesi durumunda bunun iltisak ve irtibatın varlığına yönelik tek başına yeterli bir delil olarak kabul edilebileceği söylenebilir. Yine *veri inceleme raporlarında* yer alan kodlama bilgisinin başka delillerle desteklenmesi durumunda ilgililer hakkında ortaya çıkan iltisak ve irtibatın varlığına yönelik şüphenin teyit edilmiş olduğu kabul edilebilir. Bu şekilde destekleyici/teyit edici bir durumun bulunmadığı hâlde ise idari ve yargısal makamların yapması gereken şey, *veri analiz raporlarının* zikredilen ehemmiyetini de gözönüne alarak söz konusu kodlama bilgilerinin ortaya çıkardığı iltisak ve irtibata yönelik şüpheden hareketle yeterli düzeyde araştırma yapmak ve ilgili kişilerin iltisak ve irtibatına yönelik olarak ortaya çıkan hususlarda karşı beyanlarını da almak suretiyle FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibatı olup olmadığına yönelik bir sonuca varmaktır. Diğer yandan Danıştayın idari yargı düzenindeki resen araştırma ilkesinden hareketle benzer şekilde bir araştırma yöntemine ilişkin yol haritasını farklı kararlarında derece mahkemelerine gösterdiği bilinmektedir (bkz. §§ 60, 61).

141. Somut olayda başvurunun kamu görevinden çıkarılmasının gerekçesi olarak yargısal makamlar yalnızca *veri inceleme raporundaki* kodlamaları değil başvuru hakkındaki A.K. ve A.K.E.nin beyanlarını da değerlendirmiştir. Bu değerlendirme sonucunda başvurunun A4 (FETÖ mensubiyeti olan, teslimiyeti, sadakati ve bağlılığı üst seviyede olan kişi) olarak kodlanması yanında bahse konu tanık beyanlarının davanın reddine gerekçe olarak alındığı görülmektedir. Başvurucu ile aynı yerde görev yapan iki kişiye ait bahse konu beyanlar başvurunun darbe teşebbüsü öncesi dönemde FETÖ/PDY'yi öven bir kişi ile ilgili tutulan rapora başvurunun işlem yaptırmadığına, diğeri ise yine aynı dönemde başvurunun FETÖ/PDY ile bağlantılı olduğu düşünülen kişilere şubelerde görev verdiğine yöneliktir (bkz. §§ 34, 41). Netice itibarıyla yargısal makamlar başvuru hakkındaki veri inceleme raporunda yer alan kodlama bilgisinin ortaya çıkardığı iltisak ve irtibatın varlığına yönelik şüpheyi bahse konu tanık beyanlarıyla birlikte değerlendirerek başvurunun FETÖ/PDY ile iltisak ve irtibatı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bağlamda başvurunun demokratik anayasal düzene sadakat bağının ortadan kalktığına yönelik kanaate gerekçe olarak gösterilen olguların anayasal güvenceleri ortaya koyacak şekilde ilgili ve yeterli olarak nitelendirilmeye uygun hâlde getirildiği anlaşılmıştır.

142. FETÖ/PDY ile iltisak veya irtibatlı olan kişilerin tespit edilmesi konusunda devletin darbe teşebbüsünün akabinde hızlı şekilde harekete geçmesi, demokratik anayasal düzene yönelen yakın ve açık tehlikenin bertaraf edilmesi açısından gereklilik unsurunu içermektedir. Ayrıca başvuru kamu görevinden çıkarılması ile birlikte bir daha kamu görevlisi olamayacağına dair tedbirin örgütün -gizli yapısı ve henüz tam olarak tüm üyelerinin tespit edilemediği gözetildiğinde- kamuda yeniden yapılanması ve güç elde ederek anayasal düzeni yıkmaya teşebbüs etmesinin önlenmesi açısından gerekli olduğu açıktır. Bu bağlamda başvuruya konu olan tedbirler de somut tehlikenin tüm gerçekliğiyle birlikte ortada olduğu dönemde alınmıştır. Dolayısıyla başvuru hakkında ortaya konulan tespitler gözönüne alındığında, başvuru darbe teşebbüsünün faili olan FETÖ/PDY ile irtibatlı ve iltisaklı olduğunu, bu suretle sadakat bağının ortadan kalktığını ilgili ve yeterli gerekçelerle kabul eden yargı mercilerince ulaşılan sonucun durumun gerektirdiği ölçüyle bağdaşmadığı söylenemez.

143. Öte yandan Anayasa Mahkemesi devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla iltisaklı yahut irtibatlı olan kamu personelinin kamu görevinden çıkarılmasına ve bu kişilerin görev yaptıkları teşkilata yeniden alınmalarına ve bir daha kamu hizmetinde istihdam edilmemelerine, doğrudan ya da dolaylı olarak görevlendirilmemelerine ilişkin kuralı da incelemiştir. Bu kararında Anayasa Mahkemesi, Avrupa'da farklı ülkelerde gerçekleştirilen arındırma uygulamalarının Türkiye'de 15 Temmuz darbe girişiminden kaynaklanan anayasal düzeni hedef alan tehlikenin bertaraf edilmesi sürecinde hayata geçirilen tedbirlerden farklı olduğunu vurgulamıştır. Bu kapsamda Anayasa Mahkemesince FETÖ/PDY ile iltisaklı ve irtibatlı olduğu değerlendirilen kişilerin kamu görevinden çıkarılmasının kamu otoritesiyle bağlantılı olmayan özel sektör alanında istihdam edilme imkânını ortadan kaldırmadığı belirtilmiş ve somut olaydakine benzer tedbirin millî güvenliğin ve kamu düzeninin sağlanarak kamu hizmetinin etkin ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla ulaşma bakımından elverişli, gerekli ve ölçülü olduğu kabul edilmiştir (bkz. § 65).

144. Bununla birlikte AİHM'in rejim değişikliği gibi radikal bir dönüşümün olmadığı durumlarda da Sözleşme'deki güvencelere riayet edilmesi koşuluyla kamu görevlilerine yönelik meslekten çıkarma ve kamu görevinden yasaklama dâhil bazı tedbirlerin alınabileceğini kabul ettiği vurgulanmalıdır. Nitekim *Xhoxhaj/Arnavutluk* ve *Naidin/Romanya* kararlarında AİHM, başvurucular hakkında tesis edilen kamu hizmetinden süresiz şekilde yasaklanmalarına ilişkin tedbirlerin ortaya konulan meşru amaçlarla uyumsuz ve orantısız olmadığı sonucuna varmıştır (bkz. §§ 80-87).

145. Buradan hareketle FETÖ/PDY'nin gizli yapısı, henüz tam olarak tüm üyelerinin tespit edilememesi ile terör örgütlerinin anayasal düzene karşı oluşturduğu tehdit gözetildiğinde bu tedbirin örgütün kamuda yeniden yapılanması ve güç elde ederek anayasal düzeni yıkmaya teşebbüs etmesinin önlenmesi açısından somut koşullar bağlamında elzem olduğu açıktır. Somut olayda başvuru, demokratik anayasal düzenin korunması bakımından kamu görevinden ilgili ve ikna edici somut gerekçelerle çıkarılmış ancak özel sektörde çalışmasını engelleyen herhangi bir ilave kısıtlamaya tabi tutulmamıştır. Bu konuda bir kısıtlamanın getirilmeyerek somut tehlikenin bertaraf edilmesi amacıyla hareket edildiği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla bu tedbirin öngörülen amaç doğrultusunda ölçülü olmadığı da söylenemez.

146. Diğer taraftan somut olayda ortaya çıkan uyuşmazlığın çözümüne imkân sağlamaya uygun yasal düzenlemelerin mevcut olduğu ve etkili şekilde işlediği görülmektedir. Nitekim yargılama safahatında dava dosyasına sunulan ve başvuruya konu kararların gerekçelerini oluşturan tüm bilgi ve belgelerin başvurucuya tebliğ edildiği, bu bilgi ve belgelere karşı etkin bir şekilde beyanda bulunma imkânının sağlandığı görülmektedir. Bu bağlamda olağanüstü şartlarda hızlı ve basit usulde kamu görevinden çıkarma tedbirinin uygulanması gerekliliği dikkate alındığında somut olayda yargısal denetimin etkili bir şekilde işlemediği ve yargılamayı yürüten mahkemelerin bağımsız ve tarafsız olmadığı söylenemez. Sonuç olarak başvurucunun yargısal makamlar önünde delillerini sunduğu, iddiada bulunma ve savunma haklarını herhangi bir engellemeyle karşı karşıya kalmadan kullandığı, dolayısıyla yargılamalarda usule ilişkin güvencelerin sağlandığı anlaşılmaktadır.

147. Neticede darbe teşebbüsünün faili olan FETÖ/PDY ile irtibatlı veya iltisaklı olduğunu göstermesi açısından yeterli kabul edilen gerekçelerin ilgili ve ikna edici olduğu, somut başvurunun koşullarında alınan tedbirin olağanüstü hâlin ilamına neden olan tehdit veya tehlikeyi bertaraf etmeye elverişli, bunun için gerekli, ulaşılacak istenen amaç ile orantılı olduğu ve keyfîlik içermediği değerlendirilmiştir. Dolayısıyla eldeki başvuruda, olağanüstü hâl koşullarında durumun gerektirdiği ölçünün korunduğu sonucuna varılmıştır.

148. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkına yönelik müdahalenin olağanüstü hâl döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçütlere uygun olduğuna ve başvurucunun özel hayata saygı hakkının ihlal edilmediğine karar verilmesi gerekir.

B. Masumiyet Karanesinin İhlal Edildiğine İlişkin İddia

149. Başvurucu, hakkında kesinleşmiş bir ceza mahkemesi kararı olmadığı hâlde kamu görevinden çıkarıldığını belirterek masumiyet karanesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir.

150. Masumiyet karanesi, hakkında suç isnadı bulunan bir kişinin adil bir yargılama sonunda suçlu olduğuna dair kesin hüküm tesis edilene kadar masum sayılması gerektiğini ifade etmekte ve hukuk devleti ilkesinin de bir gereğini oluşturmaktadır (AYM, E.2013/133, K.2013/169, 26/12/2013). Anılan karine, kişinin suç işlediğine dair kesinleşmiş bir yargı kararı olmadan suçlu olarak kabul edilmemesini güvence altına almaktadır. Ayrıca hiç kimse, suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar yargılama makamları ve kamu otoriteleri tarafından suçlu olarak nitelendirilemez ve suçlu muamelesine tabi tutulamaz (*Kürşat Eyo*l [2. B.], B. No: 2012/665, 13/6/2013, § 26).

151. Bilindiği gibi ceza muhakemesi hukuku ile idare hukuku farklı kural ve ilkelere tabi disiplinlerdir. İdare hukuku; kamu gücünü kullanma yetkisine sahip olan idarenin gerçekleştirdiği işlem ya da eylemlerde uygulanması gereken başta anayasa olmak üzere yürürlükteki hukuk kurallarının bütünüdür. Bu bakımdan idari işlemlerin yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biriyle hukuka aykırı olduğu ve iptali, menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarıyla ileri sürülür. Söz konusu davalar, idari yargı düzeninde yer alan yargı mercilerince idare hukuku ilkeleri kapsamında ele alınır. Bazı hâllerde kamu görevlisinin fiilî ceza hukuku kapsamında suç tanımına uymasının yanı sıra idare hukuku yönünden de sorumluluk gerektiren bir mahiyet taşıyabilir. Bunun yanı sıra

ceza hukuku anlamında suç teşkil etmeyen bir eylem ya da işlem idare hukuku bağlamında bir yaptırımını gerekli kılabilir. Zira cezai sorumluluğu ortadan kalkmış olsa dahi aynı olaylar nedeniyle -daha hafif bir ispat külfeti temelinde- kişi hakkında başka tür bir sorumluluğun tesis edilmesinin önünde bir engel bulunmamaktadır (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Özcan Pektaş* [1. B.], B. No: 2013/6879, 2/12/2015, § 25; *Kürşat Eyoğlu*, § 30).

152. Ceza muhakemesiyle eş zamanlı olarak yürütülen, bir başka ifadeyle kişinin henüz suç isnadı altında olduğu, ceza makamları tarafından hakkında herhangi bir hüküm kurulmadığı süreçte devam eden idari soruşturma ve yargılamalarda masumiyet karinesi bakımından önemli olan husus; kamu makamlarının işlem ya da kararlarında belirttikleri gerekçeler veya kullandıkları dil nedeniyle bireye cezai sorumluluk yüklememeleri, ceza mahkemeleri tarafından henüz suçlu bulunmamış bireyin masumiyeti üzerine gölge düşürülmesine sebebiyet vermemeleridir (*Galip Şahin* [1. B.], B. No: 2015/6075, 11/6/2018, § 47).

153. Somut olayda adli suç veya disiplin suçu işlenmesi karşılığında uygulanan yaptırımlardan farklı olarak terör örgütlerinin ve millî güvenliğe karşı faaliyette bulunduğu kabul edilen yapıların kamu kurum ve kuruluşlarındaki varlığını ortadan kaldırmayı amaçlayan *olağanüstü tedbir* niteliğinde bir meslekten çıkarma işlemi tesis edilmiştir. İdari yargı mercilerince eldeki başvurudan önce verilen kararlarda, bahse konu meslekten çıkarma işleminin nedeni olarak kabul edilen *devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu*na karar verilen *FETÖ ve/veya PDY ile iltisaklı ve irtibatlı olma* ölçütü çerçevesinde ve idare hukuku ilkeleri kapsamında değerlendirmelerde bulunulmuştur. Söz konusu kararlarda başvurunun ceza yargılamasında kendisine isnat edilen eylemleri işlediği ve suçlu olduğu yönünde bir çıkarımda bulunulmadığı, kararlarda geçen ifadelerin gerek kullanılan dil gerekse bağlamı itibarıyla ceza hukuku anlamında ve teknik unsurlarıyla yargılamaya konu suça ya da bu suçun işlendiğine işaret etmediği anlaşılmıştır.

154. Açıklanan gerekçelerle masumiyet karinesine yönelik bir ihlalin olmadığı açık olduğundan başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Masumiyet karinesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 15. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

C. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA,

D. Kararın bir örneğinin bilgi için, Ankara 22. İdare Mahkemesine (E.2019/2582, K.2020/1521), Ankara Bölge İdare Mahkemesi 14. İdari Dava Dairesine (E.2021/8010, K.2022/1259), Danıştay Beşinci Dairesine (E.2022/7536, K.2022/7942) ve Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 2/4/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.